

ORGANIZIRANA POLITIČNA SILA NAŠEGA DELOVNEGA LJUDSTVA

Dr. Edvard Kardelj

... Prešeren, idejni vrh epohe slovenskega narodnega prebujenja, je zrasel iz naših tal, kolikor je izražal splošno socialno vrenje v slovenskem, zlasti kmečkem ljudstvu, kar mu daje značaj globoko ljudskega in narodnega slovenskega pesnika. Toda obenem je v svoji umetniški intuiciji in kot globoko demokratičen in progresiven duh razumel revolucionarne tokove sodobne Evrope in jih je tudi izrazil v svojem umetniškem ustvarjanju. To daje njegovemu delu ideološko višino, za katero daleč zaostaja tedanja stopnja našega narodnega prebujenja, višino, ki je sicer dvignila Prešerna v vrsto velikih evropskih duhov, toda na slovenskih tleh tedaj še ni našla širšega odmeva...

EDVARD KARDELJ (v knjigi »Razvoj slovenskega narodnega vprašanja, 1957)

Sedma seja okrajnega komiteja ZKS Novo mesto je bila sklicana 30. januarja z namenom, oceniti, kako so osnovne organizacije predelale in osvojile gradivo III. plenuma CK ZKJ. V kratkem, strnjem uvodu je sekretar tovariš Franc Pirkovič nanašal glavne ugotovitve.

Sekretariat okrajnega komiteja je po zasedanju III. plenuma CK sklenil, da bo komitej pretresal gradivo šele nato, ko bodo o njem razpravljale osnovne organizacije. Ugotovitve komisij, ki so obiskale nekaj večjih osnovnih organizacij, niso najboljše. Predvsem je zmotno mišljenje, da je gradivo III. plenuma nekaj, česar se moramo naučiti na pamet, da bi postali komunisti. Osnovne organizacije prav zato niso našle v gradivu vsebine novega načina dela. Občinski komiteji se še vse preveč ukvarjajo z gospodarskimi vprašanji, kot so: družbeni plan, obratna sredstva, problemi v gospodarstvu in podobno, torej z vsem tistim, kar že davno sodi v pristojnost oblastnih in družbenih organov. To pomeni, da kot komunisti krnimo demokratične pridobitve drugih organov. Osnovne organizacije se hkrati pritožujejo, da jim občinska partijska vodstva premalo po-

magajo. Za takšno trditvijo se marsikje skrivajo tudi nedelavni sekretarji osnovnih organizacij, včasih s kaj jalovim izgovorom: »Nihče nam ne pomaga, sami pa ne moremo«. Gradivo III. plenuma še ni toliko vplivalo na posamezne komuniste, osnovne organizacije in vodstva, da bi komunisti res postali politična sila, ki neposredno, politično usmerja družbeni razvoj.

Prav nerazumljivo je, da so kljub takšnemu stanju občinski komiteji poročali, da se študij gradiva III. plenuma in delo osnovnih organizacij razvijata ugodno in v duhu zaključkov plenuma ter da so vsi organizacijski ukrepi uspešno uresničeni. Ugotavljamo, da so se uspešno uveljavile le tiste osnovne organizacije, kjer komunisti aktivno sodelujejo pri delu organov delavskega samoupravljanja in družbenih organizacij (Novoteks, Novolet-obrat Novo mesto, Zora-Crnomelj).

Na letnih konferencah osnovnih organizacij moramo doseči to, česar doslej nismo: da bo gradivo III. plenuma res postalo temelj političnega dela in mišljenja komunistov. Za sekretarje osnovnih organizacij moramo izbrati najboljše komuniste, takšne, ki bodo delo organizacije vodili in ne zgolj izpolnjevali navodila, iz vrst ZK pa bo treba izločiti vse tiste, ki so le člani zveze, ne pa tudi aktivni družbenopolitični delavci.

Razprava, v kateri je sodelovalo deset tovarišev, je podkrepila uvodne misli. Ludvik Kebe je med drugim poudaril, da so nekateri naloge gradiva III. plenuma dolgoročne, druge pa spet zahtevajo takojšnjo akcijo. Pri uveljavljanju demokratizacije in decentralizacije v podjetjih in v komuni nismo vedno dovolj aktivni. Ekonomske enote in obratni DS so se sicer že dobro uveljavili, v pravnih pa smo jim marsikje dali le for-

malne pravice. Kolektivi še vse preradi mislijo, da so njihove težave posledica sistema, premalo pa iščejo vzroke v podjetju v slabi organizaciji dela, v majhni storilnosti in podobnem. Komunisti v podjetjih imajo tu vrsto nalog, čeprav so se jih malokje lotili dovolj resno. Miro Thorževski je menil, da so bile razprave o gradivu III. plenuma v osnovnih organizacijah preveč študijske. Avgust Avbar je razpravljal o metodah dela osnovnih organizacij, ki popolnoma napačno uresničujejo naloge pod lastno »firmo«. Preveč razpravljamo o tem, kako posamezni problemi in pojavi vplivajo na ljudi, premalo odločni pa smo pri odpravljanju nezdravih pojavov. Kaj so storile osnovne organizacije v podjetjih, kjer so velike razlike med osebnimi dohodki?

Zvozne Kranjc je govoril o delu občinskih komitejev in poudaril, da bo treba metode njihovega dela spremeniti. Izmed 21 članov občinskega komiteja ZK Trebnje je le četvorica poročala o tem, kako poteka v osnovnih organizacijah študij gradiva III. plenuma. To pomeni, da tudi oni niso razumeli vsebine gradiva; čas, ko so člani komiteja dajali odločujoče izjave o vsem, kar se v komuni dogaja, pa je minil. Ema Muser je poudarila, da je glavna pomanjkljivost v delu osnovnih organizacij to, ker splošni stališče ne konkretizirajo na pojave v podjetjih, v komuni in drugod. Ni dovolj, če smo idejno enotni le na splošno, sicer pa lahko dela vsak po svoji glavi. Vsak komunist mora delovati v družbi v duhu vodil III. plenuma.

Niko Belopablič je govoril o III. plenumu, poudaril, da je uvod v obdobje velikih družbenih izprememb. Letos bodo volitve družbenih organov, organov oblasti in organov delavskega samoupravljanja. Ne smemo pozabiti na

rotacijo kadrov in moramo pazljivo izbirati kandidate. Zelo skrbno moramo pripraviti volitve delavskih svetov, ker so njihove pristojnosti narasle. Tudi študij in razprave o osnutku ustave ter pripravljane statutov so velika naloga. Pri sestavljanju proračunov in družbenih programov je ponekod čutili samozadovoljstvo, drugod zmedenost. Naša materialna osnova raste počasi, zato nam bo sredstev marsikje zmanjkovalo, nasprotja v razvoju pa bodo zato toliko očitnejša (primeri delitve plač). Zelo napak bi bilo za slabosti kriviti sistem, saj imamo še veliko notranjih rezerv, ki jih doslej nismo uporabili.

Komitej je ob koncu seje sprejel tri sklepe: občinski komiteji bodo posvečali posebno skrb metodam svojega dela in dela osnovnih organizacij ter uredili odnose do osnovnih organizacij; letne konference v osnovnih organizacijah morajo biti dobro pripravljene ter izbrana dobra vodstva; vrste ZK je treba prečistiti ter izločiti vse tiste, ki s svojim delom ne zaslužio, da so člani ZK.

Rudarji:

»Prispevali bomo!«

Centralni delavski svet premogovnika v Kanizarici je na svoji zadnji seji razpravljalo o nujnosti izgradnje novomeške in brežiške bolnišnice, ki s sedanjo zmogljivostjo ne zadoščata več potrebam prebivalstva. V skladu za finansiranje novega bolniškega objekta bodo tudi kanizarski rudarji prispevali svojo delež v višini enega odstotka od letno izplačanih neto osebnih dohodkov vseh zaposlenih, in to za dobo treh let 1962 do 1964.

Poziv Rdečega križa

Okrajni odbor RK v Novem mestu prosi vse organizacije, podjetja ustanove in posameznike, ki imajo zbranih še kaj sredstev za pomoč prizadetim od potresa v Makarski, da nam pošljejo denar ali druge prispevke najkasneje do 10. februarja, ker bomo tedaj akcijo zaključili.

OKRAJNI ODBOR RK NOVO MESTO

V centralni komitej LMS

so bili izvoljeni tudi naslednji mladinci iz našega okraja: Malči Puš, Vlado Deržič, Milena Volčjak, Ivan Ogorevc in Franc Sladič.

VREME

OD 9.—18. FEBRUARJA

Okrog 10. februarja močna ohladitev s snegom do nižin, v ostalem pretežno lepo vreme. Okrog 17. februarja poslabšanje.

V LETU MANIFESTACIJ

Sobotno posvetovanje s predsedniki občinskih svetov Svobod in prosvetnih društev v Novem mestu je bilo sklicano z namenom, da se pripravi večja akcija proti neokusnemu ključu znotraj in zunaj stanovanjskih zgradb in javnih prostorov, da dobijo predsedniki občinskih svetov napotke, o čem naj razpravljajo plenumi predsedstev in da se pogovorijo o letošnjih kulturnih manifestacijah v občini in v okrajnem merilu.

O neokusnem ključu v stanovanjskih in javnih prostorih kakor tudi o nepotrebnih navlakih zunaj zgradb je bilo že veliko razprav, narejenega pa malo. Ker narejenega vprašanja obravnavajo tudi druga društva, organizacije in ustanove, bi bilo prav — so menili na posvetu — da bi delali skupaj. Treba bi se bilo posvetovati z ljudskimi oziroma delavskimi univerzami, da bi pripravile predavanja, na podlagi katerih bi se v ljudeh izostrel čut za lepoto, da bi vedeli, kaj njihove prostore krasijo, kaj je samo navlaka. Posvetovanje je podprlo predlog, naj bi bilo v ta namen več slikarskih in drugih razstav. Seveda se stanje čez noč ne bo kdove kako spreminilo, ker je za to potreben daljši čas. Prvo predavanje o podobnih vprašanjih naj bi bilo že proti koncu

februarja ali v začetku marca.

V prvi polovici marca bodo po vseh občinskih plenumih predsedstev pri občinskih svetih Svobod in prosvetnih društev. Razpravljali bodo predvsem o estetski vzgoji članstva, o klubih in delavnosti društev. Pripraviteli bo treba podrobne analize, ki naj bi v prvi vrsti pokazale vzroke za nedelavnost posameznih društev, na drugi strani pa možnosti, da se na določenem področju ustanovi klub. Precej jasno poudarilo v okrajnem merilu bodo dobili z anketo, na katero naj bi o razvoju in oblikah kulturnih dejavnosti odgovorili ljudje vseh poklicev in starosti.

Predsedniki občinskih svetov so potem poročali o pripravah za kulturne občinske revije, tedne kulture in o prvih prijavih za okrajno revijo kulturniških skupin, ki bo v drugi polovici aprila. Nato so sklenili, da bodo material za okrajno razstavo slikarjev amateljev zbrali do konca februarja. Ta razstava bo pravzaprav uvod v okrajno revijo.

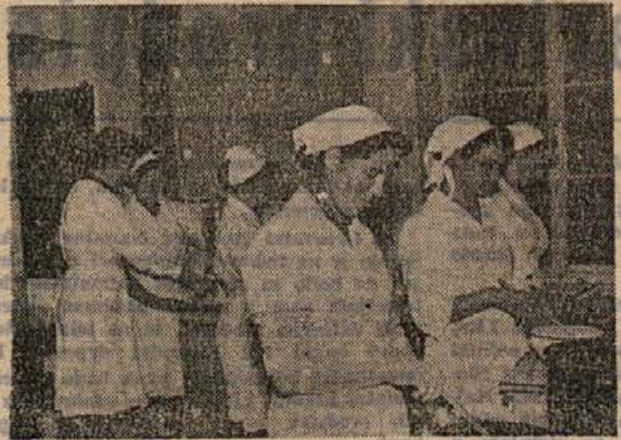
V razpravi je bilo nadalje omenjeno, da bodo v poletnih mesecih v Krškem tri- do petdnevni seminarji za režiserje, pevovodje in voditelje klubov, katerih

naj bi se iz vsake občine udeležilo najmanj devet ljudi. Hkrati bodo pripravili predloge za udeležence več nadaljevalnih seminarjev v republiškem merilu, ki bodo v različnih krajih Slovenije. Prav bi tudi bilo, so menili ob koncu posvetovanja, da bi pri sestavljanju občinskih statutov sodelovali tudi predstavniki kulturnih društev, saj bo le tako kulturna dejavnost lahko postala enakovredna drugim zvrstem družbenega dela.

— iz

Prve prijave prihajajo

Na razpis okrajnega sveta Svobod in prosvetnih društev za »Revijo kulturne dejavnosti 1962« v Vidmu-Krškem prihajajo prve prijave. Tako so se do sedaj prijavili trije pevski zbori, dve igraljski skupini in trije zabavni ansambli. Rok za prijave je do 5. marca. Po poročilih občinskih svetov o pripravah skupin za to revijo pričakujejo na okrajnem svetu do konca roka prijave najmanj 25 do 30 skupin, kar je lepo število pri strogih pogojih glede kvalitete. Na reviji bo lahko sodelovalo le 11 skupin, ki bodo najboljše med prijavljenimi. Prihodnjak bomo pričeli seznanjati bralce z delom posameznih prijavljenih skupin.

Kuharska skupina pri praktičnem delu na prvem tečaju za pridobitev strokovne izobrazbe (polkvalifikacije) za poklic kuharski in natakarski pomočnik, ki ga je organiziral Zavod za napredek gostinstva in gospodinjstva v času od 18. januarja do 3. februarja v Novem mestu. Tečaja se je udeležilo 28 delavcev iz gostinskih obratov in obratov družbene prehrane. — Tečaji za pridobitev strokovne izobrazbe prve in druge stopnje se bodo na zavodu letos še nadaljevali.

TRJE „PRIMERI“

■ V tretjem tromesečju so znašali povprečni osebni dohodki delavcev 34 tisoč dinarjev na mesec (upoštevaje naporno in nevarno delo ter stalno pripravljenost v slabem vremenu je znesek realen), povprečni mesečni dohodki uslužbenecv pa so znašali 45 tisoč din, kar je z ozirom na njihovo strokovno raven precej, saj v podjetju nimajo še vedno nobenega inženirja. V novembru lani so se osebni dohodki po novem pravilniku precej povečali. V decembru so narasli še bolj: 75 ljudi iz 102 članskega kolektiva je ostalo pri 35 tisočakah, 20 jih je prešlo po 55.500 din, 25 po 68.400 din, 4 po 88 tisoč din in 4 po 128 tisoč din! Vsi zneski so povprečni po skupinah. Podjetje: Elektro Novo mesto.

■ V septembru so povprečni osebni dohodki delavcev znašali 18.040 din, uslužbenecv pa 28.150 din. V decembru lani je kolektiv (boljše del kolektiva) dosegel svojevrsten rekord. »Razdelila« so individualni in kolektivni učinek. Prvega so razdelili 146 tisoč, drugega pa 1 milijon 628 tisoč din. Kolektiv šteje 102 člana. 78 članov kolektiva je prejelo 541 tisoč din učinka obeh vrst (osebni dohodki za 53 ljudi so bili povprečno po 13.300 din, za 25 ljudi pa povprečno po 35 tisoč din). Preostalih 18 tisoč din individualnega in 1 milijon 215 tisoč din kolektivnega učinka pa si je prilastilo 24 ljudi v podjetju! Osebni dohodki teh »vrščikov« v podjetju so za osmorico izmed njih znašali po 67 tisoč, za 9 po 80 tisoč, za 4 po 82 tisoč in za tri izmed njih po 121 tisoč din (zneski so po skupinah povprečni). Podjetje je bilo zato, da bi lažje prenašalo breme in velike anuitete, izjemno pavšalizirano. V polletju so odvedli na sklade celih 7 tisoč dinarjev! Z decembrskim izplačilom je bil plan osebnih dohodkov presežen za 30 odstotkov. Podjetje: Mlekarna Novo mesto.

■ V tretjem tromesečju so se osebni dohodki vsega kolektiva v primerjavi s prvim tromesečjem lanskega leta povečali za 70 odstotkov.

V decembru lani pa je bil kolektiv po prejetih osebnih dohodkih razvršen takole: 1 uslužbenec s prejemki po 26.000 din, 4 s prejemki po 43.250 din, 2 s prejemki po 74 tisoč din in 10 s prejemki po 208 tisoč din (zneski so povprečni po skupinah). Ko so razpravljali o 1 odst. prispevku v sklad za gradnjo bolnišnice so ugotovili, da bi ga lahko plačali le, če bi sel v breme materialnih stroškov, da ga pa v breme čistega dohodka ne morejo utrpeti... Podjetje: Projektivno podjetje Novo mesto.

V kolektivu Elektro so posamezniki, ko je občinsko sindikalno vodstvo priporočalo ponovno razpravo o prvem osnutku pravilnika, ugotovljali, da so za povpovno razpravo samo tisti delavci, ki so zaostali...

Videti je, da se je posameznikom v Mlekarni zelo mudilo razdeliti presežno vrednost. Morda zato, ker je Mlekarna z novim letom postala sestavni del novega podjetja: Preskrbovalnega kombinata? Vprašujemo se pa: kako bi jih sprejeli delavci bivšega KGP (kmetijski delavci so najslabše plačani na sploh) če bi takrat vedeli, kako temeljito so izpraznili malho pred združitvijo? Slišati je, da se posamezniki »vodilnik« iz bivše Mlekarne dokaj prizadevno potegujejo za vodilna delovna mesta v novem kombinatu. Sicer pa o njihovih gospodarskih sposobnostih dovolj nedvoumno pričajo številke, ki smo jih našli.

■ Nihče ni proti poviševanju osebnih dohodkov, dovolj dolgo pa že razpravljamo, govorimo in pišemo o tem, da je lahko vsakomur, ki hoče razumeti, jasno, da smejo osebni dohodki naraščati samo vzporedno s povečevanjem storilnosti. Vprašujemo se, če so v teh treh kolektivih (pa tudi še kje drugje!) v decembru lanskega leta res za toliko povečali storilnost, da so bili upravičeni do tolikšnih prejemkov? Kakšna merila so uporabili za merjenje učinka posameznikov, katerim so osebni dohodki zavidljivo hitro in lahko porasli v stotisoče? Ali

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Washington je po posvetovanju z Londonom, Parizom in Bonnom zavrnil najnovejši sovjetski načrt o rešitvi nemškega in berlinskega problema, ki ga je sovjetski zunanji minister Gromiko izročil že 12. januarja letos ameriškemu veleposlaniku v Moskvi — Thompsonu.

Sovjetski načrt določa, da bi zahodni Berlin postal član Organizacije Združenih narodov skupaj z Vzhodno in Zahodno Nemčijo. Pri tem bi štiri velesile jamčile svoboden dohod brez vzhodnonemško ozemlje do Berlina.

Odgovor Washingtona na ta najnovejši sovjetski predlog je negativen, ker »Zahod ne priznava Demokratične republike Nemčije«. Zahodni komentariji, posebno zahodnonemški, opozarjajo, da bi sprejetje tega predloga pomenilo razkosanje Nemčije.

Francoski predsednik de Gaulle je v svojem dolgo pričakanem govoru napovedal skorajšnji mir v Alžiriji kljub rovarjenju in terorju OAS. Pred njegovim govorom so okrepili policijske sile v Parizu z oljeplnimi vozili, a tudi v Alžiriji je armada storila vse, da bi preprečila morebitne neredne.

Vsi komentatorji se strinjajo, da je skrajni čas za sklenitev miru v Alžiriji. Vsako zavlačevanje koristi samo francoskim teroristom, ki s svojo dejavnostjo sistematično izpodkopujejo ugled in moč V. republike. Skrajni čas je že, da de Gaulle postavi na preizkušnjo zvestobo francoske armade v Alžiriji, ker bo v nasprotnem primeru ta armada, ki je tako in tako že infiltrirana z oasovskimi teroristi in simpatizerji, odpovedala pokorščino Parizu.

Vse torej kaže, da se bliža poslednja odločitev v Alžiriji. Nihče ne more napovedati, kaj se bo nato zgodilo ob sporočilu, da je sklenjen mir. Vsekakor pa lahko prištejemo med največje ironije zgodovine dejstvo, da se OAS z vsemi sredstvi bori proti tistemu miru, ki si ga želi tako Francija kot Alžirija in ki edini lahko vrne Franciji gospodarsko blaginjo in politični ugled.

V urugvajskem letovišču Punta del Este se je končala konferenca sveta ministrov za zunanje zadeve Organizacije ameriških držav (OAD). Konferen-

stori v tem smislu ustrezne korake.

Pri delnem glasovanju o prvih dveh točkah so se vse udeleženke — razen Kube — izrekle za njun sprejem, toda pri tretji in četrti točki, ki sta bistveni, se je zataknilo. Sprva je kazalo, da ZDA ne bodo dobile niti potrebne dvotretjinske večine, saj je bilo proti sprejetju teh dveh točk kar sedem držav. Po mučnem zakulisnem pritisku, ki pa javnosti ni ostal skriv, se je ZDA poleg bananskih srednjeameriških republik, ki tako in tako zmeraj sledijo njeni politiki, posrečilo pridobiti še delega-

Nov predlog Moskve

co so sklicali na pobudo Kolumbije, toda vsem je bilo znano, da tiči za njenim predlogom pobuda ZDA. Namen konferencie je bil obsoditi Kubo kot komunistično državo in jo izključiti iz OAD.

Toda to, kar naj bi izzvenelo kot soglasna obsodba Kube, je izzvenelo popolnoma drugače. Ameriški delegaciji se je le s skrajnimi napori posrečilo vsiliti konferenci resolucijo, ki vsebuje štiri točke. Prva točka ugotavlja, da je »marksistično-komunistična ideologija nezdružljiva z načeli medameriškega sistema«; druga, da je sedanji režim na Kubi, ki se je že nekajkrat izrekel za marksizem, nezdružljiv s članstvom v OAD; tretja točka zahteva takojšnjo izključitev Kube iz OAD in četrti nalaga stalnemu svetu te organizacije, da

prava o odnosih v takšem kolektivu, ampak je potrebna tudi razprava o prostoru takšnega podjetja v naši družbi! V družbi, ki ji bo letos primanjlovala sredstev za šolstvo, za zdravstvo in za vrsto družbenih potreb! Kje so pooblastila, s katerimi lahko neki kolektiv razdeli vso ustvarjeno presežno vrednost zgoraj na osebne dohodke in vrhu vsega še na skrajno nepravičen način? Mar nismo upravičeni oceniti to kot prisaževanje sredstev kolektiva in družbe in odločno zavrniti vse izgovore o pravicah in nedotakljivosti kolektiva, ki so — in bodo — v takšem primeru kaj jalovi?

■ Nekdanjega podpredsednika osrečuje kongoske vlade Antoina Gizengo so iz padalskega taborišča v Binzi prepeljali v Moando, ki je na atlantski obali blizu vojaškega oporišča Kitona.

■ Po kongresu Krščansko-demokratske stranke Italije v Neaplju, ki se je odločil za »premik na levo«, to je za izvenladno sodelovanje z italijansko socialistično stranko, je italijanska vlada odstopila. Predsednik italijanske republike Gronchi je začel posvetovanja za sestavo nove vlade.

■ Podpredsednik avstrijske vlade in minister za nacionalizirano industrijo dr. Bruno Pittermann je prispel na štiridnevni uradni obisk na Poljsko, kamor ga je povabil predsednik poljske vlade Cyrankiewicz.

■ Ameriška vlada je obvestila holandsko vlado, da ne bo več dovoljevala, da bi letala, ki prevažajo holandske čete v Zahodni Irizan, letela čez ameriško ozemlje.

■ Francoska vlada je iz nepojasnjenih razlogov in na temelju »posebnih kriterijev« sporočila, da ne bo poslala novega francoskega veleposlanika v Beograd, in je zahtevala od vlade FLRJ, naj odpokliče svojega veleposlanika iz Pariza. — Obe poslanštvi — v Parizu in Beogradu — se bosta zdaj omejili na rang odpravnikov postov. Francoska vlada se je odločila za ta korak šele zdaj, čeprav je jugoslovska vlada de jure priznala alžirsko vlado že lani septembra na beograjski konferenci.

■ Skupina ameriških strokovnjakov je izrazila mnenje, da je možna uspešna preusmeritev ameriškega gospodarstva, če bi prišlo do splošne in popolne razorožitve.

■ Turški politični krogi so zaskrbljeni zaradi neugodnega notranjega položaja v državi. S koalicijsko vlado İsmeta İnönüja ni menda popolnoma zadovoljna nobena vladna koalicijska stranka.

■ Britanski minister za odnose s Commonwelthom Duncan Sandys je odpotoval v Salisbury, kjer se bo s predsednikom Srednjeafriške federacije Royem Welenskim razgovarjal o britanskih načrtih glede prihodnosti te federacije. Gre za ustavne spremembe, ki bodo daljnosežnega pomena za odnose med belci in črnci.

kolektivni to vedo ali je to morda črna skrivnost, o kateri se le šušlja ali pa še to ne?

■ Ne moremo mimo ugotoviti, da je neposredni proizvajalec — delavec v primerih takšnega popačenega nagrajevanja po delu nujno prikrajšan. Njegovi prejemki so omejeni s fizičnimi zmogljivostmi, saj kot človek ne more narediti več kosov, metrov, litrov ali kilogramov izdelka kot mu dopuščajo moči in stroj ter štednja materiala in surovini. Odkod potem pravice posameznikov iz vrst takozvanega vodilnega aparata, da se njihovi prejemki povečujejo v neskončnost? Vprašujemo se: ali je neomejena njihova storilnost, ali pa so morda (in tu je prav gotovo resnica) spretno poiskali luknje v sistemu in si prigrabili tista sredstva, ki so plod kolektivnega dela vseh! Mar ni

so prav takšni pojavi ponoven dokaz pravilnosti trditve, da mora vsak kolektiv v pravilniku določiti meje najvišjih in najnižjih povprečnih prejemkov, ki se lahko izplačajo?

■ Živimo v socialistični družbi, ne smemo pa pozabiti s kakšnim trudom to družbo in odnose v njej gradimo že dve desetletji. Vsa družba, vsi državljani so dan za dnem prispevali kaplje krvi in znoja, da lahko danes upravičeno govorimo o družbeni lastnini in družbenih sredstvih. Toda prav zdaj ugotavljamo, da se v posameznih podjetjih pri delitvi osebnih dohodkov porajajo prav kapitalistični pojavi. Mar je človeško in pošteno, če si peščica ljudi razdeli 1 milijon 200 tisoč dinarjev sredstev kolektivnega učinka, trem četrtinam članov kolektiva pa »dodela« dvakrat manj? Tu ni dovolj zgolj raz-

nosti, ki je v težavah in ki madazuje za drugimi, obravnavati preveč mačehovsko. Nasprotno, predvideti je treba učinkovite ukrepe, da bi odpravili pomanjkljivosti, ki zavirajo hitrejši razvoj. Uveljaviti je treba ekonomske odnose, vpeljati ekonomske cene za komunalne storitve in izvršiti prehod iz statusa ustanov na status podjetij.

■ Jeseni bodo zamenjali osebne izkaznice. Odpadli bodo mnogi podatki iz dosedanjih izkaznic, tako opis državljanov in tudi prstni odtisi ne bodo več potrebni. Nove osebne izkaznice bodo bolj praktične in bodo veljale 10 let. Izkaznica bo karton v polivinilnem ovitku, zaprt s posebnim strojem. V levem kotu bo lastnikova fotografija in številka izkaznice. Na zgornjem robu bo napisano ime države, republike in občine, ki je izdala izkaznico, v sredini pa ime in priimek državljana ter leto in kraj rojstva.

■ Letos bo odšlo na avtomobilsko cesto na odseku Paraćin—Osipaonica 264 mladinskih delovnih brigad z 31.000 brigadirji, ki bodo zgradile 95 kilometrov sodobne avtomobilske ceste.

■ Zdjaj je že znana bilanca potresov v makarskem okraju: 3333 družin z 12.929 člani je ostalo brez doma. Najbolj so trpele hiše v občini Makarska, kjer je nad 1000 družin ostalo brez strehe nad glavo. Zaradi razpokanih zidov in premikanja tal grozi nevarnost, da bi se utegnili porušiti še 813 hiš.

■ Ko se nismo odstranili sledov prve nesreče, že nas je prizadela druga. Vtem ko je v Sloveniji že nekaj dni lepo, sončno vreme, je drugod, na primer v Beogradu, zapadel tak sneg, kakor ga že dolgo ne pomnijo. Ponekod so hudi zameti, visoki celo tri metre, zavrlj ves železniški in cestni promet. V Makedoniji so plazovi terjali smrtno žrtev. Sneg je zapadel tudi v obalnih krajih in povzročil veliko škodo. Na Rabu je orkanska burja poškodovala skoraj vse stavbe.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Te dni bo začela veljati nova uredba Zveznega izvršnega sveta o začasnih carinskih tarifah. Novost je med drugim v tem, da bodo po novem oproščeni carinskih dajatev tisti, ki uvozi blago v vrednosti 30.000 din in so bili v tujini vsaj 5 dni, toda samo enkrat na leto. Carina se nadalje ne plačuje na primer od potrebnosti za gospodinjstvo (razen prevoznih sredstev), ki jih jugoslovske državljanje uvozi v domovino po službovanju v tujini najmanj leto dni, nadalje

tovilu skladno naraščanje dohodkov komun in prevzemanje novih pristojnosti.

● Letos bodo volitve v hišne svete. Sekretariat zveznega odbora SZDL Jugoslavije je v zvezi s tem poslal svojim organizacijam pismo, v katerem jih opozarja na sklepe komisije za družbeno upravljanje o problemih in nalogah na tem torišču. V njem je med drugim poudarjeno, da je od letošnjega leta vzdrževanje stanovanj in hiš prvenstveno interes hišnih svetov in

Novi carinski predpisi

od podedovanih predmetov, od osebnih avtomobilov in motociklov, ki jih uvozi invalidi, od predmetov, ki jih uvozi gospodarski izseljenci, ko pridejo na obisk k sorodnikom, toda samo, če skupna vrednost ne presega 200.000 dinarjev itd.

● Pred nekaj dnevi so zasedali skupščinski odbori, v torek pa še Ljudska skupščina LRS. Na dnevnem redu sta bila resolucija o politiki gospodarskega razvoja v Ljudski republik Sloveniji in republiški proračun za leto 1962. Najživejša je bila razprava v skupščinskih odborih. Poslanci so poudarjali, da se strinjajo s smerjo gospodarskega razvoja, ki jo nakazuje resolucija. Zahtevali pa so, da se delitev začne v komuni. Proračunski dohodki na vseh stopnjah, v občini, okraju, republik in federaciji bi morali biti odvisni od uspehov v gospodarstvu in naraščanja produktivnosti. Sele to bo zagovar-

sredstva za to morejo zagotoviti samo oni. Od tega, kolikšna bodo ta sredstva, bo odvisna tudi višina najemnine.

● Generalni guverner Narodne banke Janko Smole je na tiskovni konferenci za novinarje dejal, da bodo za okrepitev komunalnih bank kot temeljnih enot v našem bančnem sistemu prenesli določena sredstva, ki so bila doslej v Narodni banki kot centralni depoziti. Kreditno sposobnost komunalnih bank bodo povečali tudi dodatni krediti, ki jim bodo odobreni iz centralnih sredstev prek specializiranih republiških bank.

● Na seji predsedstva Obrtno komunalne zbornice LRS so ugotovili, da bi bilo treba obrtno komunalne dejavnosti čim tesneje povezati z gospodarskimi podjetji, trgovino in zbornicami. Občinski ljudski odbori, ki so pred sprejetjem družbenih planov, ne bi smeli te dejav-

„Dokler bom jaz tvoji šef...“

Kadrovske službe v podjetjih so marsikje na mrtvem tiru

Po ogromni kampanji v letih 1960, 1961, ki je mimogrede rečeno, več škodila kot koristila celj stvari, so kadrovske službe v večini podjetij zreducirane na administrativno poslovanje.

Kje so danes tisti, ki bi vsaj besedo napisali o tem, kako se razvijajo te službe po posameznih podjetjih? Ali še sploh kdo bdi nad njihovim razvojem, razširitevjo in uveljavljanjem? Ali pa je morda vsa stvar zaspala in je skrb za ljudi prepuščena poindincem, ki brez strokovnega znanja o delu z ljudmi vodijo, skrbiti za kakšno komisijo, vso kadrovsko politiko podjetij?

Varnost pri delu, izobraževanje, politika nagrajevanja, socialni problemi, delovni odnosi, kadrovanje - usmerjanje v poklice itd., vse to so problemi, ki zahtevajo vsaj toliko znanja, kot ga zahteva zapleten tehnični problem pri stroju. Toda kljub temu ne posvečamo tem problemom skoro nikake skrbi.

Samovolja izpodnaša kadrovske službe

Če bi hoteli odkrivati vzroke, bi naleteli najprej na najhujšega nasprotnika urejene kadrovske službe, na samovoljo, naj si bo to delovodij, mojstrov ali vodilnih ljudi tj. do direktorjev. Samovolja in urejena kadrovska služba, ki sloni na delu strokovno izobraženih ljudi, sta kot noč in dan, ki se nikdar ne ujmeta. To je poglavitni vzrok, da je kampanja za ustanavljanje te službe v podjetjih zamrla prej, preden so bile te službe sploh ustanovljene. In zopet so dobili samovoljneži v roke nov adut, češ to je krič časa, od danes do jutri...

Medtem pa se naprej dogajajo stvari, ki niso v soglasju z najosnovnejšo moralo, kaj šele, da bi govorili o človeških odnosih.

»Dokler bom jaz šef, ti ne boš nikoli končal tehnične šole, te bom dal pa na smensko« delo.«

»Nesteto delavcev je že delalo pri tem stroju, pa ravno ti si moral vtakniti prst med prste, nimamo zate dela. Saj veš, ekonomske enote!«

»Dokler si na delu, delaj, po šihu pa skači za svojim stanovanjem, kolikor hočeš!«

Delavec bi rad zamenjal delo, ki mu ali fizično ne odgovarja ali pa ne najde v njem zadovoljstva. Redno naleti pri svojih predpostavljanih na gluha ušesa, postal je zagrenjen in zakrknjen. Ne vidi perspektive.

Taki in slični problemi izbijajo vsak dan na površje. Vsak dan tarejo delavce težave osebnega značaja, ki pa so vse povezane z njegovo delovno storilnostjo, z njegovim delovnim uspehom.

Se bomo mar še čudili, da produktivnost, ki je bila dosežena največ z izboljšavo strojev, ne raste več, vsaj tako ne, kot smo predvidevali. Brez pretiravanja! Produktivnost bo rasla hitreje le, če bo odnos investiranja v kader v sorazmerju z investiranjem v strojni park. Skrb za kader mora postati vzporeden, če že ne glavni predmet obravnave pri našem nadaljnjem tehničnem in gospodarskem razvoju. Zanemarjanje tega problema bo imelo večje posledice, kot jih lahko predvidavamo.

Za stroj hitro poskrbimo, za človeka pa že počasneje!

Zastareli strojni park zamenjamo s sodobnimi napravami v kratkem mesecu ali letu. Človeka v tej dobi ne spreminiš, niti ga moreš vzgojiti. Nekatera podjetja (bolje rečeno: samovoljneži v nekaterih podjetjih) so z veseljem

ugotovili, da je kampanje konec in da so srečno prestala ta sugestivni pritisk, sedaj pa zopet vse po starem. Res, da kadrovske službe ni mogoče čez noč ustvariti, ker to ni stroj, pač pa se z dolgotrajnim usposabljanjem in nenehno skrbjo, da zasnovati bodoča kadrovska služba iz poštenih, temu delu naklonjenih, neoporečnih ljudi predvsem iz kolektiva.

Morda bi po teh kriterijih merili razvijanje, krepitev samoupravljanja v podjetjih; če so in do kakšne mere so razvili prav kadrovske službe v podjetju. Morda bi bilo tako merilo jasnejše kot pa, če merimo po tem, koliko sej je imel DS ali UO in če so pravočasno predložili razne pravilnike.

Delavci so, »zračudo«, zelo do bro sprejemali delovanje kadrovskih služb, kjer so pač že vsaj delno začele z delom. S precej zaupanja so prihajali k posameznim referentom in iskali tako ali drugačno rešitev, pomoč, spodbudo, na-

svet, odločitev. In ko so nekateri brezsrčni mojstri ali šefi pogonov ob ustanovitvi ekonomskih enot ugotovili, da bo vsak bojni ali invalidni delavec balast za ekonomsko enoto, so prav kadrovske službe bile tiste, ki so izdelale takojšen predlog za rešitev problema starejših, bolnih in invalidnih delavcev.

Kaj pa tam, kjer teh služb ni bilo? Casopisi tu in tam zabeležijo novice, kako so invalidnega delavca odpustili. Za vzrok se je že našla motivacija, pa čeprav ukinitve delovnega mesta. Ne bi želel nadaljevati s temi splošnimi ugotovitvami. Res je, da so kadrovske službe v večini podjetij na našem področju na mrtvem tiru, da je vzrok tudi očiten in da subjektivne sile v posameznih podjetjih tudi niso našle toliko časa, da bi se za človeka na delovnem mestu kaj več pozanimale. Nekaj pa je tudi izjem.

V prihodnjih številkah morda kakšen konkreten primer iz naših podjetij, ustanov ali uradov.
P. m.

KMETIJSTVU VEČ KVALIFICIRANIH DELAVCEV!

Na zadnji seji upravnega odbora Društva kmetijskih inženirjev in tehnikov v Novem mestu smo razpravljali tudi o izobraževanju kadrov v kmetijstvu. Pomanjkanje kvalificiranih delavcev in mojstrov je v kmetijskih organizacijah našega okraja vse bolj pereče. Tako kot v industriji sl tudi v kmetijstvu ne moremo zamisliti sodobne proizvodnje brez kvalificiranih delavcev in mojstrov.

Zelo nam manjka kvalificiranih in visokokvalificiranih delavcev, živinorejcev, sadjarjev in poljedelcev. Posedanje šole niso da-

le dovolj kvalificiranih delavcev. Niže kmetijske šole so imele namen, izobraževati in usposabljati mladinjo za kvalificirane živinorejce, vinogradnike in podobno, toda žal niso dosegle svojega namena. Absolventi nižjih kmetijskih šol so šli rajši kamor koli drugam kot v proizvodnjo. Dobili so že toliko teoretičnega znanja, da so lahko nadaljevali študij na drugi stopnji ali v šolah drugih strok, kmetijstvo pa je ostalo brez kvalificiranih delavcev. Torej so bile nižje kmetijske šole le odskočna deska za nadaljnje šolanje. Vinogradnik, sadjar, živinorejec postane lahko kvalificiran delavec ali mojster kot mehanik ali ključavničar, za enak trud pa bo moral dobivati enake prejemke.

V bodoče, sodi upravni odbor društva, bo potrebno izobraževati kadre v kmetijstvu na delovnih mestih. Hkrati s pridobivanjem praktičnega znanja naj se v kmetijstvu izobražujejo delavel tudi teoretično in tako postanejo kvalificirani delaveli in mojstri svojega poklica.

J. S.

Mladinci za pomoč Makarski

Plenum okrajnega komiteja LMS v Novem mestu, ki so ga sklicali 21. januarja, je razpravljalo o zbiranju sredstev in drugih oblikah pomoči ponesrečenem pri potresu v Makarski. Tudi mladina bo prispevala svoj delež. V ta namen so že obvestili vse aktivne, ki so se nabiralne akcije vneto lotili.

Seminar za mladinske aktiviste

22. in 23. januarja je bil na Grmu seminar vodstva mladinskih aktivov na Šolah II. stopnje. Največ govora je bilo o boljšem delu samoupravnih šolskih organizacij. Na nekaterih šolah bodo morali mladinec bolj sodelovati z učiteljskim zborom, s šolsko skupnostjo, s šolskim in z občinskim mladinskim komitejem.

Ob vsaki spremembi naslova nam sporočite svoj stari in novi naslov!

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri MONTAŽNEM PODJETJU

TOPLOVOD - LJUBLJANA CRTOMIROVA 6

razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

SKLADIŠČNIKA za obrat Trebnje
VEČ KLJUČAVNIČARJEV za obrat Trebnje

Pismene ponudbe poslati na zgoraj navedeni naslov.

Ekonomskim enotam več pristojnosti

Ekonomske enote, ki so jih v kmetijskih organizacijah uvedli lani, so z uporabo novih pravilnikov o delitvi čistega dohodka in osebnih dohodkov bolj zaživele. Pri razdeljevanju osebnih dohodkov pa bo treba še naprej razvijati oblike, ki naj spodbujajo k večji storilnosti. V novih pravilnikih je, kljub temu da predstavljajo znaten napredek, še vedno močno čutili mezdno miselnost. Te se proizvajalec v kmetijstvu oklepa toliko bolj prav zaradi sorazmerno nizkih dohodkov in slabših življenjskih pogojev (pomanjkanje stanovanj, oddaljenost od središč, slabi pogoji za razvedrilno in kulturni napredek ter podobno).

Z razvojem kmetijskih organizacij se bo moral povečevati delež osebnih dohodkov in družbeni standard na posestvih in proizvodnih obratih. Samo to dvoje je porok, da bodo proizvajalec v kmetijstvu hitreje preiščali iz mezdnih delavcev v upravljavce. Kolikor bolj jim bomo zagotovili plačilo za stvarno vloženo delo, toliko bolj bodo zainteresirani za rast svojega obrata. Ekonomske enote so imele doslej premalo pristojnosti, Zagoto-

viti jim bo treba predvsem več pravic pri razpolaganju s sredstvi za njihovo reprodukcijo. To je pomembno toliko bolj, ker so posamezni obrati oziroma enote v kmetijstvu raztresene na sorazmerno velikem področju, njihovi kolektivi pa so brez tesnejših medsebojnih stikov. V takšnih pogojih se upravljavci iz centra kaj rado izrodijo ali pa pojmuje kot dirigiranje.

Približno tako so se pogovorili o ekonomskih enotah v kmetijskih organizacijah na nedavnem posvetovanju, ki ga je sklicala okrajna kmetijsko-gozdarska zbornica. Glavni zaključek posvetovanja je bil: ekonomskim enotam bo treba prepustiti več pristojnosti. Razen tega bo treba pri izdelavi zaključnih računov ugotoviti, v kolikšni meri so pravilniki zagotovili povečanje osebnih dohodkov v sorazmerju s porastom storilnosti. Če tega ni bilo, bo treba pravilnike popraviti, in občine.

Majhno, toda uspešno podjetje

Komunalno podjetje »Remont« iz Senovega je bilo ustanovljeno šele pred dobrim letom. Kljub težočam pa je lani doseglo že 53 milijonov prometa. Malo uslužnostno podjetje ima zdarsko skupino, cementnino, kamnolom, slikarsko-pleskarsko skupino in lesno emblazo na Velikem Kamnu. Letos pa namerava svojo dejavnost še razširiti.

Kopalni bazen tudi na Senovem

Dolgoletna želja mladine pa tudi starejših bo kmalu uresničena. Za dan rudarjev 3. julij bo otvoritev olimpijskega bazena. Z gradnjo so pričeli lani. Bazen bo poleg športnega igrišča. Domačini upajo, da bo veliko pripomogel k razvoju turizma na Senovem.

Ne merete prodati vaših izdelkov?

Morda trg še ne pozna vaših uslug, ki jih lahko nudite potrošnikom?

Vam morda naraščajo zaloge v skladišču?

Potem se predstavite kupcem z

OGLASOM v DOLENJSKEM LISTU!

Več kot 80.000 bralcev bo spoznalo vaš kolektiv in vaše izdelke oz. usluge!

»Nekaj sem še dolžan...«

Zadnje tedne prihaja v upravo našega lista precej ljudi. »Naročnino bom plačal!« »Nekaj sem pri vas še dolžan!« »Poglejte, kako je z mojim dolgom pri vas...« Tako pravijo in dajejo denarnice na zeleno polico pred blagajno. Hitro so postreženi in zadovoljni odhajajo.

Naročnino za prvo polletje 1962 — ostala bo neizpremenjena: 450 dinarjev — bomo začeli izterjavati konec februarja; pobrali jo bodo pri vseh starih in novih naročnikih v Sloveniji pismonoše. Naročnike izven Slovenije prosimo, da takoj sami nakažejo vsaj polletno naročnino, če želijo list prejemati še naprej.

Se pred redno izterjavo polletne naročnine pa smo začeli te dni opominjati tiste naše naročnike, ki nimajo čistih računov za lansko leto. Mnogi so v jeseni 1961 odložili plačilo naročnine z izgovorom: »Plačal bom kasneje...« Ta »kasneje« je z novim letom potekel. Vse zamudnike smo zato te dni posebej opozorili na takojšnje plačilo VSEH ZAOSTANKOV IZ LETA 1961. Tistim naročnikom, ki ne bodo takoj poravnali ostankov lanske naročnine, bomo še ta mesec naš list ustavili. Ker živi Dolenjski list pretežno od naročnine, jo moramo seveda dosledno pobrali. Pomagajte zato tudi vi, da bo v naših knjigah red in da boste list v redu dobivali!

UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

Kongres: potrdilo dela

VII. kongres LMS je za nami. Nad pet sto delegatov in gostov iz vseh slovenskih okrajev in gostov iz drugih republik ter znanstvenja je poslušalo številne referate o uveljavljajoči se mladini, o dejavnosti kadere je spregovorilo 127 diskutantov. Kongres je osvetlil mnoge probleme, ki jih rešujejo vsi aktivisti in sekretariati organizacij Ljudske mladine, zlasti pa je potrdilo dejstvo, da mladina že stopa z ramo ob rami z ostalimi organizacijami k sodobni graditvi družbene stvarnosti. Nekaj misli o kongresu in njegovih zaključkih nam je povedala tudi udeleženec kongresa Vlado Deržič, predsednik okrajnega komiteja LMS v Novem mestu, ki je odgovoril na nekaj vprašanj.

V dnevnem tisku je bilo zaslediti, da so referati in razprave zelo obširno poročali o dejavnosti mladine, ki je v obdobju med dvema kongresoma razvila nove oblike dela skladno s splošnim družbenim razvojem.

Kaj bi bilo treba k temu še dodati?

Izobraževanje in idejnovzgojno delo mladine sta v sodanem obdobju glavna predmeta številnih razprav v okviru mladinskih organizacij, zato je kongres precej časa posvetil tudi tej dejavnosti. Ker so nekatera vprašanja zapletena in včasih pretežka za mladince, je kongres spet pokazal že znano izhodišče: mladinske organizacije naj se povežejo z drugimi družbenimi in političnimi organizacijami, delo v dvojici ali trojci pa bo nedvomno lažje. V zvezi s tem je bila posebna razprava o sodelovanju mladine s Socialistično zvezo, ki jo je pripravil eden izmed delegatov iz našega okraja. Kar zadeva samo organizacijo, so bili delegati mišljenja, naj se osnovna dejavnost odvija v mladinskih aktivih in jo bodo vsklajevali sekretariati občinskih in okrajnih komitejev, medtem ko naj mladinske konferenice ocenjujejo uspehe in razpravljajo o splošnih problemih, ki ovirajo zdravo delo

mladine. Posebno je bilo poudarjeno, naj se težišče dejavnosti prenese na mladino od 14. do 18. leta.

Kaj je bilo predvsem zanimivo za delegate iz našega okraja in o katerih vprašanjih so razpravljali?

Vsekakor bi na prvem mestu omenili sklep kongresa, da se v prihodnjem obdobju zgradi cesta iz Novoga mesta proti Metliki. V ta namen bi bila organizirana vserepubliška mladinska delovna akcija. Prav tako smo z odobravanjem sprejeli sklep, da se začne leta 1963 graditi železnica proti Kopru. Ta akcija pa bi bila zveznega značaja.

In zdaj še na kratko o drugem vprašanju. Delo kongresa so nedvomno obogatili tudi delegati iz našega okraja, ki so pripravili sedem razprav: o kadrovskem vprašanju, sodelovanju mladinske organizacije s Socialistično zvezo, samoupravljanju in reformi v šolstvu, politiki stipendiranja, o specialnih organizacijah Ljudske mladine (o tabornikih, Počitniški zvezi itd.), o vprašanju kmečke mladine in perspektivah mladinskega dela v Beli krajini. Kongres je delal v treh komisijah, zato bi težko kaj več povedal, kako so bile razprave sprejete.

— Morda bo bralce zanimalo tudi to, da je pozdravno pismo predsedniku Titu prebrala sekretarka okrajnega komiteja LMS v Novem mestu Marija Mihelič, ki jo je kongres izvolil v delovno predsedstvo.

Pa splošni vtisi s kongresu?

Kongres je potrdil, da se mladina uveljavlja. Mlad človek naj se ne boji napak, saj so te neizbežne in se je treba še učiti. Tudi splošno vzdušje, ki se je pričelo s pesmijo »Lepo je v naši domovini biti mlad«, je bilo precej drugačno kakor na celjskem kongresu vseslovenske mladine pred nekaj več kakor štirimi leti. Prvi dan je bila tudi republiška oddaja »Mladina o revoluciji«, ki je to vzdušje obarvala še z napetim pričakovanjem, katere okrajna ekipa bo zmaganla. Naj še dodam: na kongresu smo spoznali nove prijatelje in njihov način dela, kar je tudi zelo veliko.

Deset dni brezplačnega oddiha v Šmarjeških Toplicah!

Razširjamo spisek daril letošnjega nagradnega žrebanja s prispevki naših znanih delovnih kolektivov:

RUDNIK RJAVEGA PREMOGA NA SENOVEM bo prispeval 1 tona premoga;
BETI, belokranjska trikotažna industrija v Metliki: 1 garnituro ženskega perila;

ZDRAVILIŠČE ŠMARJEŠKE TOPLICE bo nudilo enemu izmed naših izrebanih naročnikov priložen 10-dnevni brezplačni oddih v čudovito lepi okolici in miru Šmarjeških Toplic!

MESO-IZDELKI iz Mokronoga: za 2.000 din mesnih izdelkov;

KONFEKCIJA »LISCA« v Sevnici: 3 garniture svojih odličnih izdelkov, s katerimi je počela na nedavnem sejmju MODA 1962 VISOKA PRIZNANJA strokovnjakov svoje panoge.

NE POZABITE: v nagradnem žrebanju bodo sodelovali samo stalni naročniki našega tednika, ki prejemanjo DOLENJSKI LIST na svoj domači naslov!

Izobraževanju povsod prvo mesto!

Program delavske univerze naj postane resničen odraz potreb naše komune

O organizirani obliki izobraževanja odraslih v brežiški občini moremo govoriti od ustanovitve Delavske univerze, to je od oktobra 1959 dalje. V šolah, tečajih in seminarjih ter na samostojnih predavanjih se je medtem izmenjalo že precejšnje število občanov. Za nami sta dve delovni sezoni in pol. Uspehi so kar lepi in tudi izkušnje razmeroma bogate.

Toda ko skušamo ugotoviti, kakšne so potrebe po izobraževanju, uvidimo, kako skromen začetek je to. Družbeni, gospodarski in tehnični razvoj ter vedno pomembnejša vloga delovnih ljudi v proizvodnji terjata nenehno strokovno, splošno, družbeno-ekonomsko ter politično-ideološko izobraževanje državljanov. Da bomo temu lahko uspešno sledili, je potrebno trajno sodelovanje vseh gospodarskih in družbeno-političnih organizacij z izobraževalnimi ustanovami v komunah. Skupno delo naj bi se odražalo predvsem v programu delavske univerze, ki vključuje vsa področja izobraževanja. Sele potem bomo lahko rekli, da je njen delovni načrt resničen odraz specifičnih potreb naše komune.

V dveh šolskih letih je razvoj prinesel marsikatero organizacijsko in vsebinsko spremembo v delo delavskih univerz. Nekatere hitreje sledijo času, druge iz teh ali onih razlogov bolj počasi. Zadnje leto pomeni za delavske univerze značilno prelomnico v pogledu finansiranja, to je prehod na ekonomsko poslovanje. Ta prehod ni težak za tovrstne ustanove v večjih, predvsem industrijskih krajih, ki imajo širši krog naročnikov — kolektivnih in individualnih, pri nas pa je zaradi majhnega števila slušateljev delež šolnine na posameznika razmeroma velik. Nujno je, da so usluge delavske univerze drage in da se bodo še podražile, če hočemo dati več poudarka metodni in strokovnemu izobraževanju predavateljev. Tudi ta problem ni nerešljiv. Ko bodo zagotovljena sredstva za osnovno dejavnost delavske univerze, bo trenutna kriza mimo.

Delavska univerza v Brežicah se je letos usmerila predvsem na intenzivne, strnjene oblike izobraževanja, s katerimi skuša sistematičneje dopolnjevati vzgojo delavca upravljavca.

V večerni ekonomski šoli študira v 3 oddelkih 90 slušateljev in te dni bo verjetno pričel tudi pripravljani tečaj za 7. in 8. razred osnovne šole. Prijavljenih je blizu 20 kandidatov. V teku je večerna politična šola za odrasle in mladinska politična šola, katere organizacijo je prevzela mladina sama. V okviru delavske univerze teče še šola za življenja druge stopnje, ki je letos prvi poskus, posredovati mladini pravilne poglede na zakon, vzgojo in odnose med spoloma.

Za člane Zveze borcev je delavska univerza v novembru in decembru organizirala tečaj za pridobitev visoke kvalifikacije iz raznih strok. V tem mesecu se bo pričel tudi tečaj za izpopolnitev teoretičnega znanja polkvalificiranih delavcev kovinske stroke. Skupno s kmetijsko združno Bizeljko pripravila delavska univerza strokovno izobraževalni tečaj za kmetijske delavce. Sledili bodo seminarji o higijensko-tehnični varnosti v posameznih podjetjih. Predviden je nadalje seminar za šolske odbore, seminar za sekretarje osnovnih organizacij ZK ter seminarji in predavanja za delovne ko-

lektive. Poljudno znanstvenih predavanj je letos v programu manj, ker je to ena izmed najdražjih oblik izobraževanja.

Družbena vzgoja proizvajalcev je sicer upoštevana v programu, uredničevati pa jo je težje. Zakaž? Zato, ker so teme preveč splošne in ker ni pravega sodelovanja med podjetji in delavsko univerzo. Škoda, da niti ena gospodarska organizacija ni poskušala dopolniti program delavske univerze z analizo lastnih potreb.

Naša izobraževalna dejavnost bo morala biti v bodoče v celoti drugače zasnovana. Program ne smemo več sestavljati za mizo, ampak na delovnem mestu delavca upravljavca. Tam bomo najlaže ugotovili, katera splošna

in strokovno teoretična znanja so mu najbolj potrebna. Nemogoče je ločiti družbeno izobraževanje od strokovnega izobraževanja, napačno pa je tudi mišljenje, da je izobraževanje upravljavcev dolžnost političnih organizacij, strokovno izobraževanje pa dolžnost podjetij in njihovih samoupravnih organov. V podjetjih tudi ne bi smeli zanemarjati urejanja notranjih odnosov, ki so lahko velika zavora za napredovanje produktivnosti.

Poglavitna naloga gospodarskih organizacij in delavske univerze naj bi bila, da ugotovijo, kolikšne so potrebe po kadrih in kakšno znanje potrebujejo njihovi delavci. Investicije v izobraževanje se bogato obrestujejo.

J. T.

Dobre priprave — pogoj za uspeh!

Sindikalne podružnice v občini Brežice se pripravljajo na letne občne zборе. Občni zbor, ki je skupščina vseh članov sindikata določena organizacije, je lahko dober in uspešen, če je sindikat med letom delal in če so osnovni odnosi in problemi razčiščeni. Te priprave potekajo na predvolumnih konferencah. Sestanki morajo biti prava tribuna proizvajalcev, od katerih je tudi odvisen potek samega občnega zбора.

Sindikalna podružnica kmetijske zadrage Brežice je že opravila predvolilne konference in bo občni zbor podružnice v soboto, 10. februarja, v dvorani opekarne v Brežicah. Take konference so imeli v 7 pododborih in večjih enotah. Izvršni odbor podružnice je pravilno odločil, da je delo na manjših sestankih boljše in da se boljše obravnavajo problemi dela sindikata, zadrage in posameznih ekonomskih enot, kar so potrili tudi sami zborovalci. Na sestankih so obravnavali planske naloge, realizacijo, produktivnost dela, delovno disciplino, higijensko-tehnično varstvo, delitev dohodka in strokovno izobraževanje delavcev. Poslovanje zadrage v preteklem letu so pozitivno ocenili, saj so dosegli skoraj 1 milijardo prometa, s čimer se uvrščajo med najmočnejše gospodarske enote v občini Brežice. Pri utrjevanju samoupravljanja se uveljavljajo kolektivni ekonomskih enot. Skupni in posamezni problemi se rešujejo s sodelovanjem sindikata in osnovne organizacije ZKS. Zanimiva in pozitivna je ugotovitev, da delavci — proizvajalci vedno bolj sodelujejo v vodenju in odločanju, ker je cilj našega družbenega sistema odkrivati notranje rezerve, večati in izboljševati produktivnost dela, kar je poleg investiranja osnovni pogoj za uspeh zadrage. Ta leto predvideva nad 1 milijardo prometa in s tem boljše stimuliranje delavcev.

Na konferencah so med drugim soglasno sklenili, da bodo prispevali enodnevnim zaslužek — osebnih dohodok za potresnike v Dalmaciji. Računajo, da bodo zbrali nad 150.000 dinarjev, kar dokazuje visoko humanost kolektiva zadrage. Med kandidati za novo vodstvo so v večini mladina in žene, predvsem pa člani, ki niso preobremenjeni s funkcijami.

-ek

BREŽIŠKE VESTI

Po zakonu o ljudskih odborih se sklicujejo zbori volivcev zato, da bi kar največ državljanov sodelovalo pri delu občinskega ljudskega odbora, da bi se okreplila odgovornost ljudskih predstavnikov in ljudsko nadzorstvo nad delom občinskega ljudskega odbora.

Zbori volivcev sprejemajo tudi sklepe, ki so za občinski ljudski odbor obvezni, če so v skladu z določili zakona.

Pred zbori volivcev

S temi določili so zbori volivcev postavljeni kot najširša oblika sodelovanja med občani in njihovim ljudskim odborom.

V naši občini od jeseni 1961 ni bilo zborov volivcev. Tako je bil stik med občani in ljudskim odborom sorazmerno rahel. V mesecu februarju bodo sklicani zbori volivcev po vseh krajevnih odborih, da bi odborniki seznanili občane o delu ljudskega odbora. Poročilo za zbere je že pripravljeno. Zal je v njem le preveliko številk, ki državljanom ne povedo dosti, pa tudi, kako naj se človek v pičlih dveh urah znajde v kopici številčk in stavi vprašanje, zahtevo, terja pojasnilo itd.

Predlogi, katere dajejo zbori volivcev (včasih tudi zahteve), je potrebno skrbno proučiti in, če je le kaj možnosti, tudi uresničiti. Res je, da ni mogoče ugoditi vsem potrebam, v takih primerih pa je gotovo prav, da se z občani pogovorimo in jim pojasnimo, zakaj ni mogoče uresničiti njihovih želja. Tako je možno iskati drugačne rešitve in vire, sicer imajo občani občutek, da se za njihovo mnenje nihče ne zanima, četudi to ni res.

Pa še nekaj o tem, ali naj bodo zbori volivcev povsod enaki, z istim dnevnim redom. Zdi se mi, da bi bilo tako pojmovanje zelo škodljivo, kajti prav gotovo imajo Brežičani drugačne probleme kot Bizeljci itd. Če je aktualno, da v Brežicah na zboru volivcev razpravljajo o stanovanjski skupnosti, njenem bodočem razvoju, ureditvi pločnikov, gradnji bizeljske ceste, tržnice in drugem, prav gotovo to ni aktualno za druge kraje. Vsak zbor volivcev naj razpravlja o svojih problemih in preko teh o vseh v občini, saj bi bilo obravnavanje s čisto lokalnih stališč škodljivo, četudi je res, da so občani za to najbolj zainteresirani.

Pri sklicanju in razpravah na zborih je treba vedno misliti na to, kako bomo dosegli sodelovanje čim širšega kroga občanov, proizvajalcev in organov občinskega ljudskega odbora.

C.

Prekršek

Zaključili smo pouk in spravili šolski pribor v torbice. Treba je bilo le še pozdraviti in zapeti.

Tedaj je dekletce opazilo, da ji je zmanjkalo stotaka... Preiskalo je žepce, odprlo torbico, prelitalo zvezke, toda zaman. Nikjer ni bilo stotaka...

Morda ga ima pod klopio — se je oglašil Tonček.

Da ga nisi izgubila na poti v šolo! — je dodal drugi.

Gotovo ga ima v pušici...

Tako so modrovali vse vprek, pripravljani, da pomagajo iskati izgubljeni denar.

Nisem vedela, kaj naj storim. To je bila prva tatvina v mojem razredu in globoko me je pretresla. Začelo se mi je, da moj razred ni popola, da je v njem nekdo, ki ne živi z nami tako, kot je prav in pošteno. Čutila sem, da moram poiskati krivca, toda — kako? Naj preiščem torbice? Tako tuje mi je to. Pa tudi ni dovolj. Učenca moram priversti do spoznanja, da ni ravnal prav, do spoznanja, da se mora tuji lastnini sam odgovadati. Kako naj to storim?

Otroci, — sem spregovorila, — med nami je nekdo, ki nima rad vseh učencev, ki ne spoštuje mene, ki ni pošten...

Obrazi so napeti, oči vprašujoče... Samo Mihčev pogled je nekam zbegan. Pogleda v okno, na tla, nato mene in se nemirno prestopa.

S težavo se mi je vrnila misel: si res ti, Mihčev? Umaknila sem pogled, da ne bi vzbudila pozornosti in nadaljevala.

Kdor je to storil, naj jutri pred pričetkom pouka položi denar nazaj na klopio. Tako bomo vedeli, da tisti, ki je to storil, ni pomislil, kaj dela.

Nestrpnost smo pričakovali naslednjega dne.

Ko smo stopili v razred, je ležal na klopi lep zbraven stotak in poleg njega debela rumena hruska...

Vsi smo bili veseli in odšli je jasen tudi Mihčev pogled. Premagal je željo po tuji lastnini in pri nas je zopet lepo.

M. K.

V bodoče: še uspešnejše delo šoferjev in avtomehanicov!

"Dobro ste delali, tovariši šoferji in avtomehaniči iz Brežic!" je bila ugotovitev republiškega delegata tovariša Iglita na nedavnem občnem zboru v Brežicah. To ugotovitev je vsebovala tudi poročilo in plodna diskusija. Lepo so proslavili svoj praznik 13. julij, saj so njihove ekipe dosegle drugo in četrto mesto na prireditvi "Pokaži kaj znaš" v Kostanjevici. Uspešno so se vključili v borbo proti alkoholizmu, ta pa bi bila še uspešnejša, ko bi sodelovali vsi člani. Če upoštevamo, da je bilo v našem okraju lani kar 4000 vozil vidimo, da go se vozniki kar precej potrudi in lepo upravljali z njimi. Nenehna vzgoja voznikov in ostri predpisi so se že prišli naših šoferjev in alkoholi je že večini od njih največji sovražnik. Lani so varnostni organi odvzeli šoferjem 20 voznških dovoljenj, v letu 1960 pa kar 60. Ustanoviti bi bilo treba center za vzgojo prometnih delavcev v Brežicah. Taka ustanova je z ozirom na naraščajočo motorizacijo več kot potrebna.

Svojo skupščino so šoferji in avtomehaniči zaključili s pomembnim sklepom za bodoče delo. V združenje bodo pritegnili več šoferjev, amaterjev in mopedistov. Slednji so še posebno potrebni stalnega nadzorstva in vzgoje.

Organizirali bodo ciklus akcij za nadaljnje izobraževanje članov. Posebni seminarji so namenjeni specializaciji in prometenim predpisom. Predavanja bodo usmerjena na politično, gospodarsko in prometno vzgojo ter borbo proti alkoholizmu, poglabljali pa bodo tudi čustvenost in tovarštva na cesti. Kakor doslej bodo tudi v bodoče v prijateljskih stikih s cestnimi delavci in bodo najboljše v njihovem območju nagradili. Po vzgledu ostalih stalnovskih organizacij bodo letos na svoj praznik razvili prapor. Za akcije se zanimajo razna podjetja in člani združenja.

BOGDAN BORČIČ: POGITEK

Delovni čas v mesnicah

Različni delovni časi v oskrbovalnih obratih so povzročili pri potrošnikih marsikatero negotovanje. Za trgovinske prodajalne je obratovni čas že ustaljen, tako da se lahko potrošniki oskrbujejo vsak dan od 6. do 20. ure. V Brežicah imajo razen prodajal, ki poslujejo s prekinitvenim delovnim časom (opoldanski počitek), še tri NON-STOP prodajalne. Te prodajalne so: za živila in mešano blago, za tekstil in pohištvo ter specializirana prodajalna za tekstil in konfekcijo.

Svet za blagovni promet ObLO Brežice je 31. januarja sprejel sklep o obratovnem času v mesnicah. Tako bodo mesnice v občini Brežice odprte v zimskem času od 1. oktobra (letos od 1. februarja), do 30. aprila od 7.30 do 12. ure in v letnem času (od 1. maja do 30. septembra) od 6. do 11. ure. To določilo velja za vse mesnice v občini; v mestu Brežice pa je vsak delavnik odprta polnočno še ena mesnica, in sicer v zimskem času od 16. do 17. ure, poleti pa od 17. do 18. ure. Ker mesnice poslujejo tudi v nedeljo dopoldne, so v ponedeljek zaprte (velja samo za mesto), razen dežurne mesnice, ki bo poslovala normalno po določenem delovnem času. V mestu so tri mesnice, od katerih bo vsak teden ena dežurna. Na vratih zaprtih mesnic pa bo vidno označeno, katera mesnica je ta dan dežurna.

Zal potrošnikom ni moglo biti utrujeno, da ni mesnice

obratovale po sistemu non-stop, ker lokalni nimajo hladilnih naprav. S to ureditvijo, ki bo odpravila nezadovolj-

stvo potrošnikov, je dokončno urejen delovni čas za oskrbovanje z mesom in mesnimi izdelki.

ek

Kaj je z brežiško mladino?

23. januarja je bil v Dolenjskem listu med brežiškimi vestimi objavljen članek »Kaj je z brežiško mladino?«. Odgovor na ta članek je sledeč:

Ugotovitev, da se mladina izživlja v kavarni ob taroku, so resnične, vendar pogledjmo še drugo plat. Ne samo sekretar občinskega komiteja LMS, tudi drugi ljudje se vprašujejo, zakaj se zadržujemo samo v kavarni. Tem povemo: tega nisimo mi krivi! Če bi imeli primeren prostor, kamor bi se popoldne lahko zatekli, ne bi bilo toliko govora o brežiški mladini. Na sekretariatu pravijo, da nimamo časa za aktivno delo in politično in ideološko izobraževanje, imamo pa čas za izživljanje ob taroku. Ali ne bi bilo bolje, da bi se občinski komitej LMS vprašal, kaj nam je nudil ali še bolje, kaj je sploh storil za nas? Ne mislimo prenesti krivde za tako stanje le na mladinski komitej; res je, tudi sami smo nezainteresirani; ta nezainteresiranost pa izvira še iz gimnazijskih let.

Zdaj je v Brežicah 50 mladincev, dela pa jih samo 15. To je res, vendar pa je tako stanje tudi v marsikaterem aktivu brežiške občine. Razlika je le v tem, da predstavniki nekaterih aktivov mnogo govore, skoraj več, kakor naredijo.

Na vprašanje, zakaj se zadržujemo v kavarni, ne bo težko najti odgovor. Če bi imeli na primer klubsko sobo, zakurjeno, opremljeno s časopisi in revijami, bi prav gotovo kavarna ne videla več mladine. Sredstva bi se lahko našla s pomočjo organizacij in zainteresiranih činiteljev, samo če bi nekdo začel. Prepričani smo, da bi se dalo to vprašanje re-

šiti in da bi se nedvomno dvignila zainteresiranost za politično-ideološko delo. Tudi predavanja bi lahko imeli v klubski sobi.

Zakaj občinski komitej LMS nič ne ukrene, da bi se stanje spremenilo, pač pa nas samo dolži in obsoja, da se pojavljajo med nami malomeščanski odnosi?

Maks Toplišek ml.

IZ ARTIČ

Na občnem zboru Gasilskega društva v Sp. Pohancih je bilo prijetno poslušati obratovanje dela za preteklo leto; organizirali so proslavo v počastitev 20-letnice vstaje in 10-letnice ustanovitve ter prj tekmovalstvu dosegli šesto mesto, čeravno so imeli težaže za vajami. Razen tega so vzgojili aktivno pionirsko skupino, ki je bila pri tekmovalstvu na drugem mestu. Gasilci so precej ur žrtvovali za obnovo gasilskega doma in priredili več zabavnih prireditev.

Gasilci pa se udeležujejo tudi v ostalih organizacijah. Da bi bila njihova dejavnost še uspešnejša, so sklenili, da se združijo z gasilskim društvom Brežice-okolica, delali pa bodo v sekcljah. Pri nadaljnjem delu jim želimo mnogo uspehov!

Stanje šolstva v naši občini

Preteklo soboto so na razširjeni seji občinskega odbora SZDL Črnomelj razpravljali o šolstvu v občini. Seje sta se udeležila tudi predsednik okrajnega odbora SZDL Viktor Zupancič in podpredsednica OLO Novo mesto inž. Vilma Pirkovč.

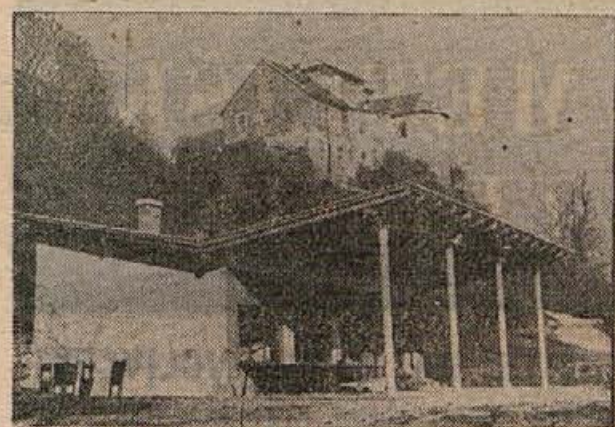
Na področju črnomaljske občine je v letošnjem šolskem letu 21 osnovnih šol in ena gimnazija. Popolnih osemetk je šest, devet je podružničnih šol, šest je nepopolnih. Ker manjka učnih moči, se pouk ne vrši v Marindolu, Stražnjem vrhu, Radenih in Zagodacu. Ena tretjina vseh v občini šoloobveznih otrok je v Črnomlju, najmanj pa v osemetki v Starem trgu (159 učencev). Od vseh os-

novnih šol jih ima devet gimnaziji pozitivno ocenjene po eno učilnico. Solo na Planini obiskuje samo osem učencev, vsled tega znašajo izdatki za enega učenca 120 tisoč dinarjev.

Vprašanje učilnic je zlasti pereče v Črnomlju in v Dragatšu, kjer pa se bodo razmere izboljšale z dograditvijo novega šolskega poslopja. Črnomaljska osnovna šola mora že sedaj gostovati delno v dijaškem domu; z večjim dotokom učencev iz podružničnih šol bo postalo v novem šolskem letu stanje še bolj problematično. Vse šole so razmeroma slabo opremljene z učili in knjigami.

Povprečni učni uspeh v prvem polletju: na vseh šolah je bilo 68 odst. pozitivnih ocen, medtem ko je bilo v

boljšanje stanja v šolstvu. Doseči je potrebno, da bi se gibal osebni dohodek prosvetnih delavcev nekoliko vzporedno z gibanjem dohodkov v gospodarstvu. Da bi lahko šolstvo vsaj delno zadostilo vsem potrebam, bi moral znášati letošnji sklad za šolstvo 142 milijonov din, poleg tega pa bi bilo potrebno še 15 milijonov din za redno poslovnanje delavske univerze, dijaškega doma, otroškega vrta in zavoda za prosvetno-pedagoško službo ter za rezervni sklad. —pb—

Takole je zdaj na Vinici; sončen zimski dan je bil, pa smo kar pozabili na sneg in burjo ob prijazni Kolpi in v mikavnem gostišču (campingu) pod viniškimi gradom...

Iz Poljanske doline

Pred nedavnim je kulturno-umetniško društvo »Sloga« iz Starega trga pripravilo veselo popoldne, kjer so sodelovali tamburaški zbor iz Radencev in Sodečev ter domači pevki Stefka in Anica in humorista Marko in Peter. Prebivalci Starega trga so bili prireditelje zelo veseli, saj je kraj precej oddaljen od kulturnih središč, pa so zato le malokdaj deležni podobnega razvedrila. Takih nastopov si pa še želijo.

Zboru so razpravljali tudi o socialnih problemih živečih borcev. Nekateri bivši borci si niso na jasnem glede prihodnosti, ki so jo preživel v NOB, in ne znajo uveljavljati svojih pravic. Razen tega mora biti vsak borec član SZDL. Zalostno je, da je teh, ki so vključeni v to organizacijo, še zmeraj malo. Ob koncu občnega zborna so sklenili, da bo dosedanj odbor še naprej izpolnjeval svoje naloge.

Občni zbor organizacije ZB v Starem trgu je bil v nedeljo, 28. januarja. Razpravljali so o že izvršenih nalogah in se dogovorili, da bodo za krajevni praznik 1. junij postavili spominsko ploščo na osemetki v Starem trgu, ki bo spominjala na napad partizanov na fašistično postojanko. V ploščo bodo vklesala imena padlih borcev s področja Starega trga, verjetno pa tudi borcev iz Poljanske doline. Na občnem

Kmetijska zadruga v Starem trgu zasluži priznanje, saj njen kolektiv tudi izven delovnega časa pridno odkupuje vse, kar prinašajo kmetje iz Poljanske doline. Prav je, da se zadruga zanima za kmetijskega proizvajalca in mu nudi vso pomoč. Kmetje so predvsem zadovoljni, ker dobijo svoje pridelke takoj plačane. Odkup bi zadruga lahko znatno razširila, ko bi imela dovoljenje za širši delokrog. —r.

ADLEŠIČI: čemu odlašanje za spomenik borcem NOB?

28. januarja je bil v Adlešičih občni zbor ZB NOV. Številna udeležba je pokazala, da se borci zavedajo pomena organizacije. Občni zbor je temeljito analiziral delo organizacije in težko ekonomsko stanje nekaterih borcev, zato je bil sprejet sklep, da organizacija naredi seznam vseh zdravstveno in socialno ogroženih borcev ter jim nudi potrebno pomoč.

V veliko kritike je bilo izrečeno na račun spomenika

BOGDAN BORGIC: Deček

padlim borcem, pokopanih na pokopališču v Adlešičih. Organizacija je izvršila v preteklem letu prokop teh borcev ter jih prenesla v skupno grobnico, vendar načrta za gradnjo spomenika ni, kljub temu da si je že več komisij ogledalo, skiciralo in fotografiralo teren, kjer naj bi stal spomenik. Občni zbor je sklenil, javno pohvaliti šoferja reševalne postaje v Črnomlju tov. Mirana, ker je ob ne-

SLOVO OD GRAČANOVE MAME

Vzdolž Kolpe je pihal mrzel zimski veter, ko smo prejšnji teden na zadnji poti spremljali partizansko Gračanoovo mamo. Takti žalne koračnice in snežinke, ki so se v ostrem vetru zaletavale v obraz, niso motile molčečih spremljevalcev. Misel slehernega v sprevodu je bila pri Gračanovi mami, ki smo jo spremljali k preranemu počitku.

Njeno življenje je bilo težko. Mož ji je padel v prvi svetovni vojni in je morala sama skrbeti za devetčlansko družino. Njeni sinovi in hčere so kljub pomanjkanju rasli v zavedne rodoljube. Ključu OF, katere članica je bila tudi pokojnica od vsega začetka, se je prvi odzval sin Jure. Vest o njegovi smrti v boju za Dražgoše je bila za mater grenka, toda ni je omujala. Prvemu sinu so sledili še ostali štirje. Njene materske skrbi, ki je bila prepojena z gorečim domoljubjem, je bil deležen marsikateri partizan, ki je v mrzem zimskem dnevu iškal zavetja pod borno streho v Kovačjem gradu

pri Vinici. Aktivno je sodelovala tudi kot članica AFŽ in se je v jeseni 1943 udeležila konference v Kanjarici pri Črnomlju. V najtežjih dneh NOB je nesebično pomagala vsakemu, ki je pomoči potreboval.

Partizanske, Gračanove mame ni več. Tragična smrt jo je iztrgala iz naše sredine. Belokranjskemu ljudstvu pa bo ostala v spominu, saj je s svojim delom in največjih dneh naše zgodovine veliko pripomogla in dosti žrtvovala.

nje starejših živali neprijetno dražeje. Mlade živali bolje izkoriščajo krmo, ker ko dorasčajo, hitro povečujemo svojo težo, zlasti mesa, medtem ko starejše živali ne rastejo več in porabijo razmeroma veliko krme, a ustvarjajo predvsem maščobo. Mlada živina se tudi znatno bolje proda. Prav zato družbeni plan v živinoreji predvideva spremembo v strukturi goveje živine, tako da bomo tudi v zasebnem sektorju redili več telet in več krav.

V prašičereji predvideva plan vzrejo več pujskov, kajti teh znatno primanjkuje na trgu. Organizirali naj bi centre za vzrejo pujskov v ravninskih predelih. Prav v prašičereji lahko najhitreje pridemo do tržnih presežkov. Tudi v naših občini bomo morali na zasebnih posestvih postopoma preiti na tako gospodarjenje, kot ga ima Jože Hudina iz Bistrice ob Sotli, ki redi 150 prašičev na 10 ha zemlje. Na posestvu prideluje le krmo za prašiče. Namesto prosa, repe in ajde bomo, kot predvideva družbeni plan, sejali silažno kornuzo in krmne mešanice. Travnike bomo morali bolje gnojiti, košenice oskrbovati in tako pridelati kar največ dobre krme za živinorejo. Kmetijska zadruga bo odkupila tudi seno, slamo, vseh vrst zrnje, teleta. Vse

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

Več tržnih presežkov!

Bomo tudi v Beli krajini posnemali Jožeta Hudino iz Bistrice ob Sotli, ki redi na 10 ha zemlje po 150 prašičev? — Ne »vsega po malem za domače potrebe«, temveč: »čim več pridelkov za trg!«

Pridelati čimveč kmetijskih proizvodov za trg je ena izmed temeljnih smernic družbenega plana kmetijstva v občini Črnomelj; tako so razpravljali na zadnji seji sveta za kmetijstvo, ko so dajali smernice za razvoj kmetijstva v občini. Živinoreja je najpomembnejša panoga v naši občini. Na zasebnih kmetijah naj bi redili več krav in telet in manj volov. Kjer se le da, naj volovsko delovno silo nadomestijo stroji, krmo pa bomo bolj izkoristili, če jo pokrmimo mladi živini in kravam. Ekonomsko se najbolj izplača rediti mlado živino, medtem ko je pita-

to bo potrebovala na lastnem obratu. Za protivrednost pa bo kmetijska zadruga dajala kmetom gnojila, nudila jim bo strojne usluge, kvalitetno seme in drugo.

Starih in izčrpanih vinogradov nam v bodoče ne bo kazalo še naprej podsajevati s hibridno trto, ker je s hibrido mešano vino izredno drago in nerentabilno. — Pač pa bomo morali posvetiti več pozornosti sadovnjakom. Pridelovati bomo morali tisto, kar bomo najceneje pridelali in najdražje prodali. Za prodajo pa bomo morali pridelati čimveč. To so osnovne smernice družbenega plana kmetijstva naše občine, hkrati pa tudi osnovne smernice za zasebne kmetovalce.

Prav bi bilo, da se Vinici čani dostojno pripravimo na ta čas. V vinogradih in na polju zdaj še ne bo toliko dela, zato bi bilo nujno, da bi v februarju posvetili nekaj pozornosti ureditvi pročelij naših domov, dvorišč, vrtov in podobno. Ponekod so zelo zanemarjene gredice ob hišah, še bolj klavrn pa je pogled na ograje, ki leže nagnjene k hišam ali celo na cesto. Treba je le malo truda, da bi se spremenila podoba našega kraja. Namesto starih, razpadajočih ograj bi lahko posadili okrasno grmičevje, stezice v vrtovih in med hišami bi

lahko posuli z peskom. Gredice bi lahko pripravili za kasnejše sejanje cvetic, ki bi zakrile marsikatero staro in okrušeno pročelje, če to ne kliče po temeljitem popravilu. Vse stare, neuporabne hiše bi bilo treba podreti, med njimi tudi garažo KZ Črnomelj — poslovne enote Vinica, ki v sedanjem stanju res kvarč celotno podobo kraja, razen tega pa ovira preglednost na ostrem ovinku.

V bližini spomenika padlim ima kmetovalec B. J. do skrajnosti zanemarjen zid svojega dvorišča. Ze večkrat je oblubljal, da bo to uredil, toda doslej se še ni zganil. Olepševalna sekcija pri organizaciji SZDL je pokrenila že marsikaj, da bi spremenila podobo Vinice, toda žal ni našla pravega razumevanja pri vseh prebivalcih. Tudi K. E. je že večkrat dobil nalogo, naj uredi svoje drvarnice in dvoriščna vrata, ki razkazujejo rebra mimoidočim. Sprevodniku avtobusa, ki je puščal smeti iz avtobusa pred trafiko na trgu pa je sekcija poslala pisemni opomin.

Črnomaljšani so se poslovili od Černetove Lučke

Pretekli teden je nepričakovano umrla znana črnomaljska aktivistka Lucija Černe. Veličastni pogreb je najboljši dokaz, kako priljubljena in cenjena je bila med prebivalstvom. Že od rane mladosti je Lučka okužala vse tegobe otroka, ki je mnogo prežgodel izgubil najdražje — svojo mater. Oče je poskrbel, da se je — kljub težkim gmotnim razmeram — šolala na gimnaziji. Ona je želela še veliko več — študirati medicino, vendar oče ni zmozel tako velikih stroškov. Po končani nižji srednji šoli je absolvirala še srednjo ekonomsko šolo ter si že z 18 leti začela sama služiti kruh. In zaslužek ni bil namenjen le njej, ampak je pomagala šolati še svoji sestri in brata.

Leta 1940 je življenjska pot usmerila Lučko v Belo krajino, kjer si je ustvarila

lik Černetove Lučke bo ostal Belokranjcem še dolgo v spominu, njeno življenjsko delo pa časten in živ spomenik! —pb—

Ali ni lepše živeti tam, kjer vladata čistoča in red? Iščimo zgled pri tistih Viničanih, ki imajo vzorno urejeno okolico svojih bivališč! Lastniki hiš naj skupno z upravo za ceste rešujejo finančna vprašanja glede ureditve vrtnih ograj itd... Poskusimo pa se sami kar najbolj potruditi in urediti Vinico tako, da se bodo pri nas vsi dobro počutili. Kdor je v zadregi, kako bi naredil, naj si ogleda na Vinici hiše s številkami 38, 39, 29, 27, 13, 22 in 55, kjer bo našel dober vzgled.

PRIDITE NA ZBORE VOLIVCEV!

Občane metliške občine obveščamo, da bodo zbori volivcev v naslednjih krajih:

- 9. februarja ob 19. uri v Drašičih;
- 10. februarja ob 19. uri na Lokvici in Grabrovcu;
- 11. februarja ob 9. uri na Suhorju;
- ob 14. uri na Radovici, Jugorju, Božakovem in v Slamni vasi;
- 13. februarja ob 19.30 v Metliki (kino dvorana);
- 15. februarja ob 19. uri v

Križevski vasi;

- 16. februarja ob 19. uri v Gradcu;
- 18. februarja ob 9. uri v Podzemlju;
- ob 14. uri v Dobravicah, Rosalnicah in Krasincu.

Na zborih volivcev bomo obravnavali predlog občinskega družbenega plana za leto 1962 in ostala vprašanja.

Volivci, udeležite se zborov v čim večjem številu!

Živahna mladinska dejavnost v Gradcu

Ob proslavi šole VDV v Gradcu je mladinskemu aktivu podelil Drž. sekretariat za notranje zadeve televizijski aparat. Takrat je mladinski aktiv dobil tudi lasten prostor v gradškem gradu. Ta prostor je mladina uredila v prijeten mladinski klub. Tu se ob večerih in nedeljskih popoldnevih zbira mladina, gleda televizijo, posluša radio ali igra namizni tenis, kajti del prostora je prirejen tudi za športno udejstvovanje.

Klub upravlja upravni odbor. Ta je na svoji seji izdal pravilnik o delu in o redu v klubu. Za red skrbita po dva reditelja, ki se menjavata vsak teden. Upravni odbor ima lepe načrte za ureditev svojega prostora, vendar jih v celote ne more izvajati, ker nima na razpolago potrebnih finančnih sredstev. Mladinski klub je za gradsko mladino nedvomno velika pridobitev. Pa ne samo za mladino, kajti sem prihajajo tudi starejši, ki zelo

ZAPRTA SRCA

Kako jim je težko? Gora se je majala, rušile so se hiše, ljudje so bežali stran od pekla. Na tisoče brezdomcev je našlo varno zavetje drugod, dokler se niso začeli vračati nazaj, ko se je zemlja umirila. Človeška srca so se zganila: pomagati jim je treba! In začela se je akcija za pomoč prebivalcem potresnega področja v Dalmaciji.

Uspešna je bila in še uspešno poteka.

Tudi podmladkarji Rdečega križa osnovne šole v Metliki so zbirali sredstva. Potrkali so na marsikatera vrata in povedali: Zbiramo sredstva za prizadete v Dalmaciji. Ali boste kaj prispevali? Ljudje so dajali, ker so dobrega srca; ponesrečnim je potrebna hitra pomoč.

Zgodili so se pa tudi taki primeri:

Podmladkarji pridejo: — Aha, že vem, zakaj ste prišli. Nič ne bo, nič! Lahko kar greste!

In podmladkarji so osramočeni, kakor da »prošjose«, odšli...

Ali drugje: — Najprej moram davke plačati!

In še: — Naj jih pride še deset, nič ne dam! — je rekel mož.

Pa je potem pristavila žena: — Nate sto din, da ne bodo rekli, da nismo nič dali!

Redki primeri, toda vredni vsega obsojanja. Kje so odprta srca?

Ali je bil seminar za sindikalna vodstva v naši občini uspešen?

V petek in soboto, 25. in 26. januarja, je bil v Metliki seminar za predsednike, tajnike in blagajnike sindikalnih podružnic in predsednike delavskih svetov in upravnih odborov podjetij. Občinska ljudska univerza in občinski sindikalni svet sta pripravila program, ki je obsegal štiri teme.

— Vprašali smo tov. Jankoviča, predsednika občinskega sindikalnega sveta, katere so bile te teme in kaj se je v njih obravnavalo.

»Prvo vprašanje, o katerem smo razpravljali, je bilo: Problem komune in vloga političnih organizacij in podjetij pri njihovem reševanju. V tej temi se je

obravnavala družbeni plan za leto 1961 — realizacija, osnovne smernice družbenega plana za leto 1962 (mnenja občine in sindikalnih voditeljev), odnosi med komuno in podjetjem in vloga političnih in sindikalnih organizacij pri reševanju problemov komune in urejanju odnosov med njo in podjetjem. Predavatelj je predsednik ObLO Metlika tov. Franc Vrvišar.

— Ste posvetili katero vprašanje delavskemu standardu?

»Prav v naslednji temi, ki jo je imel tov. Ivan Zele, upravnik ljudske univerze, smo obravnavali skrb za življenjski in družbeni standard delavcev. Govorili smo o pekarni, stanovanjskih problemih, o skrbi za varstvo otrok, higijensko-tehničnem varstvu, skrbi za zdrav telesni razvoj članstva, za športno in telesno vzgojno dejavnost in o skrbi za kulturno in zabavno življenje članstva.

— O čem ste še razpravljali na seminarju?

»Naslednja tema so bili pravilniki podjetij. Razpravljali smo o konkretni obravnavi pravilnikov v metliški občini. Tu so prišli v poštev pravilniki o delitvi čistega dohodka, o delitvi osebnih dohodkov, nato pravila in poslovniki v podjetju, pravila o delovnih razmerjih, ob tem tudi problematika ekonomskih enot in obratov.

svojega predstavnika, a znano je, da imajo tam velike težave s sestavo pravilnika itd. Ravno tako KZ Metlika, tovarna Beti, katerih zastopniki se seminarja niso udeležili, verjetno iz upravičenih razlogov. Pohvalno je, da je komunalna uprava poslala na to posvetovanje šest zastopnikov, praviako pa tudi tovarne Novoteks, obrat II.

Kje leži krivda? Že same osnovne organizacije članov ZK in vodstvo podjetij, ustanov in zavoda niso posvetili temu vprašanju dovolj paznje, niso izbrali ljudi, ki bi na tej stvari delali, kljub temu da jim je bil program poslan.

— Imate mogoče kakšen predlog, kako naj bi v bodoče seminarji potekali?

»Prav je to, da bi se naj začeli že jutraj in trajali ves dan, ker popoldne po delu delegati ne morejo biti tako zbrani. Drugo: vsi, ki se bodo seminarja udeležili, se morajo nanj pripraviti, sodelovati v diskusiji in iznašati predloge. Smatram, da je zaključil tov. predsednik, »da je taka oblika dela v seminarju zelo dobra.«

IVO LIKAVEC

radi gledajo televizijske oddaje.

Mladinski aktiv je na običnem zboru izvolil nov odbor. Predsednik je Milan Skabar. Odbor je pokazal veliko volje za delo z mladino in se že resno spoprijema z nalogami, ki so pred mladinsko organizacijo na vasi.

P. M.

VAŽNO OBVESTILO

Vse občane obveščamo, da se v bodoče obračajo s prošnjami za nabavo dovoljenja, za razstrelivo, za nabavo dovoljenja za orožje in orožne liste na občinski organ za notranje zadeve, ne pa na OLO Novo mesto — oddelek za notranje zadeve, kakor je bilo doslej.

Iz pisarne tajništva ObLO Metlika

POMOČ PRIZADETIM

Kolektiv KZ Metlika je prispeval 2.600 dinarjev, krajevni odbor RK iz Metlike je zbral 10.000 din, osnovna šola na Radovici 1.897 dinarjev, krajevni odbor RK v Rosalnicah 13.865 dinarjev, sindikalna podružnica trgovskih delavcev in uslužbencev 12.000 dinarjev. Na občinskem odboru RK, ki vodi akcijo, se je zbralo že večje število različnih delov oblike in obutve, ki bo poslana skupno, ko bo akcija zaključena. Doslej je bilo zbrancev okoli 250 tisoč dinarjev.

Člani delovnega kolektiva Beti so sklenili, da bo vsak delal 6 ur za pomoč prebivalcem potresnega področja, kar bo zneslo 200 tisoč dinarjev.

— Na koncu smo vprašali še tov. Franca VRVIŠARJA, predsednika ObLO Metlika, kakšen je bil namen tega seminarja.

Iz dneva v dan ugotovljamo, kako naglo gre gospodarski razvoj. S tem v zvezi se spreminjajo tudi mnogi predpisi in pravila o delu in poslovanju v našem družbenem sistemu. To zahteva veliko znanja od slehernega našega čлана in upravnih mestih. Prav o tem smo hoteli razpravljati na sestankih celice članov ZK, vendar je to vprašanje preveč zapleteno, da bi se dalo tako rešiti. Opazili smo nesorazmerje med znanjem in predpisi, pravih in zakonih, ki jih zahteva delo v podjetju, ustanovi, obratu oziroma ekonomski enoti. Prav v ta namen smo izvedli ta seminar za sindikalna vodstva in zamisel je

Uspešna akcija za pomoč Makarski greh kraju. Do ponedeljka je okrajni odbor RK v Novem mestu prejel še precej denarja, ki so ga poslali:

občinski odbor RK Trbnje 40.000 din, trgovsko podjetje Poročnik — Crnomelj 20.000 din, podmladek RK šole v Kapelah 4740 din, podmladek RK šole v Lobovi 17.548 din, podmladek RK šole v Artičah 37.930 din, podmladek RK šole v Globocem 29.560 din, podmladek RK šole na Catežu 14.465 din, kolektiv belokranj, pošt 20.000 din, podmladek RK na šoli v Smarjeti 24.223 din, krajevni odbor RK v Mokronogu 50.000 din, krajevni odbor RK v Skočjanu 11.300 din, občinski odbor RK v Trebnjem 66.000 din, podmladek RK na šoli v Skopicah 12.790 din, podmladek RK na šoli I v Brezicah 50.303 din, podmladek RK na šoli II v Brezicah 42.651 din, podmladek RK na šoli na Bizeljskem 8958 din, Trgov. podjetje Trebnje 20.000 din, Zavod za zaposlovanje delavcev — Novo mesto 100.000 din, KZ Dol. Toplice drva v vrednosti 100.000 din, »Novoteks« — Metlika enodnevnji zasluge 220 oseb — 132.000 din, krajevne organizacije v Rosalnicah 13.865 din, Opelkarna — Brezice 2 vagona židne opeke v vrednosti 165.000 din, uslužbenici zobne poliklinike v Novem mestu 9100 din.

Mestni odbor RK v Novem mestu še 7200 din, uslužbenici OLO Novo mesto 69.000 din,

mestni in občinski odbor RK Novo mesto 217 kg oblike in obutve v vrednosti 347.200 din, Kmetijska zadruga Žužemberk 1 vagon drva v vrednosti 7.000 din, podmladek RK osnovne šole Veliki Gaber 6770 din, podmladek RK šole v Trebnjem 23.397 din, podmladek RK na šoli v Sentilovrencu 3908 din, krajevni odbor RK v Dobrniču 5465 din, krajevni odbor RK v Trebnjem 50.000 din, krajevni odbor RK v Račjem selu 4100 din, krajevni odbor RK na Catežu 24.000 din, krajevni odbor RK Nemška vas-Primštal 21.964 din, krajevni odbor RK Velika Loka 11.109 din, krajevni odbor RK Sentilovrene 27.830 din, sindikat cestarjev v Trebnjem 2000 din, sindikat LM in sodišča v Trebnjem 7000 din, Kino Trebnje 2000 din, uslužbenici »Dane« na Mirni 40.000 din, krajevni odbor RK Mokronog 71.000 din, osnovna organizacija ZVVI v Crnomlju 18.396 din, podmladek RK in profesorji na gimnaziji v Crnomlju 17.552 din, krajevna organizacija RK na Vinici 30.900 din, podmladek RK na osemletki v Crnomlju 46.426 din, okrajno sodišče v Crnomlju v 15.000 din, osnovna organizacija RK — Butoraj 10.780 din, podmladek RK na šoli Sinji vrh 16.708 din, podjetje Elita v Crnomlju 3600 din.

Spolno čevljarstvo — Crnomelj material v vrednosti 20.400 din, podmladek RK na šoli v Adleščih 9405 din, trgovsko podjetje »Poročnik« — Crnomelj 20.000 din, osnovna PTT enota Crnomelj 20.000 din, »Beograd« — Crnomelj 5000 kosov opeke v vrednosti 80.000 din, »Belsad« — Crnomelj material v vrednosti 100.000 din, kmetijska zadruga Crnomelj material v vrednosti 300.000 din, osnovna organizacija ZVVI — Dragatuš 3800 din, osnovna organizacija RK — Cerkevcište 6000 din, Iskra — Vrtiča-Semič 150.000 din, podmladek RK na šoli v Semiču 15.800 din, sindikat uslužbencev ObLO Crnomelj 53.500 din, osnovna organizacija RK v Črešnjevcu 5100 din, krajevna organizacija RK — Vinca 88.433 din, sindikat trgovcev in gostincev v Sraži 15.000 din.

Glasbena šola v Metliki?

Kmalu bo minilo leto dni, odkar so se prvi oglasile strune tamburice pod drobnimi prsti naših najmlajših glasbenikov. Malokdo vidi njihov trud in prizadevanje pri učenju. Le stariš vodo, ko otroci pridno odhajajo skoraj sleherni večer na vaje, seveda pa najbolj tovarišica Zora Heraković in tovariš Silvo Miheličič, ki vodita orkester. Metliški občinstvu so se predstavili ob koncu šolskega leta, na predvečer praznika ob dnevu republike in gostovali v Semiču. Poželi so toplo priznanje. Prav je, da se z njihovim delom in težavami seznanijo vsi ljubitelji glasbe.

Tov. Silvo Miheličiču, vztrajnemu in neumornemu vodji, smo zastavili nekaj vprašanj:

— Kdaj se je začelo z rednim poučevanjem tamburice in kdo je bil pobudnik?

»Z rednim poučevanjem tamburaškega orkestra smo začeli 6. marca 1961, takrat so bili gotovi prvi narodni instrumenti. En dan prej se je začel tečaj za voditelje tamburaških zborov, ki je trajal 4 tedne, vodil ga je profesor glasbe tovariš Djuka Žiljak iz Zagreba.

Pobudnik za ustanovitev tamburaškega orkestra je bila tovarišica Zora Heraković, ki je navdušila podmladkarje RK, da so začeli zbirati denar za nabavo instrumentov. Za ustanovitev so bili zelo navdušeni. Spominjam se, da so vsak čas za cesti spraševali, kdaj bomo začeli. Tovarišica Zora in tovariš Zele sta se o tem večkrat posvetovala z menoj. Mislim, da je tovariš Zele imel pri ustanovitvi precejšen delež, ker je zamisel z vsami silami zagovarjal in podpiral, tovarišica Herakovičeva pa je neumorno zbirala denar.

— Zakaj ste ustanovili ravno tamburaški orkester?

»Tamburaški orkester je bil ustanovljen predvsem zato, ker je tamburica tesno povezana z Belo krajino in našimi pesmi. Smatramo tudi, da naš človek domačin rad posluša izvedbo tamburaških skladb in igranje na tamburicah cenil kot nekaj svojega. Uspoštevali smo tudi to, da se mladina in pionirji lahko zelo hitro naučijo nanj igrati, če le imajo koga, ki jim pri učenju pomaga in jih vodi.

— Kako ste začeli z vadbo,

koliko ima zbor članov in katere pesmi se učite?

»Tamburaški zbor je začel vaditi, ko je dobil 12 instrumentov. V tem sestavu je deloval do konca lanskega šolskega leta. Lansko jesen smo dokupili še dva instrumenta. Občinski odbor RK je za dedka Mraza podaril orkestru čelo. Tamburaši so za to iz sree hvaležni. Trije člani orkestra imajo svoje instrumente. Kupili so jih stariš, kar je tudi hvale vredno. Tako je sedaj v orkestru 18 instrumentov. Vadimo v treh skupinah. Prva skupina je najstarejša in tudi že nastopa. Vadi od ustanovitve in šteje 18 članov. Druga skupina šteje 17 članov. Začeli so vaditi proti koncu aprila lani. Tretja skupina ima 14 članov. Z vadbo so začeli oktobra 1961. Trenutno vadi 45 pionirjev. Nekateri med njimi igrajo v prvi in drugi skupini. Med člani tamburaši je samo 17 dečkov, ostalo so deklince.

Vadimo različna kola, narodne pesmi, tudi rekatere znane popevke že izvajamo. Te so nam tamburašem najbolj pri srcu. Lotili smo se tudi nekaterih zahtevnejših skladb.

Vodja tamburaškega orkestra in neumorni metliški godbenik tovariš Silvo Miheličič je znan po vsej Dolenjski

— Težave, ki nastajajo pri delu in namen orkestra?

»Prostor, ki je bil za začetek primeren, postaja premajhen za ta sicer že kar velik orkester. Nimamo svojih stolov. K temu številu instrumentov bi potrebovali še en bas oziroma berdo. Eden je Leučinkov in berdo slab. Zelo veliko preglavic nam delajo note. Skladbe za tambu-

rice so večinoma hrvaške. Kar dobimo, dobimo v prepisovanju ali pisano kot partituro. Potrebno je žrtvovati veliko časa za prepisovanje not in iskanje primerne skladbe. Težko je to, ker ni vsaka skladba primerna za tamburice, a naših tamburašev ri mogoče vadij samo različna kola in narodne pesmice, ker jih to ne veseli. Igrati hočejo tisto, kar jim je všeč.

S sodelovanjem tamburaškega zbora želimo doseči, da bi naši pionirji vžubili glasbo, da se v tem pogledu strokovno kolkormogoče izpopolnjujejo. S tem bomo dosegli, da bo marsikateri, če bo imel veselje, veliko laže sledil pouku katerega koli drugega instrumenta po želji. Pionirji so že sedaj vsi nori na delo v orkestru, kjer imajo možnost pokazati svojim staršem, sovrstrakom itd., kaj znaajo. Naša želja pa je, da bi bil tamburaški orkester začetek bodoče glasbene šole v Metliki, ker se po njej že čuti potreba in smatramo, da bi bila zelo koristna naši občini. Za sedaj imamo poleg tamburaškega orkestra tudi pouk igranja na harmoniki.

Mladim tamburašem, tovarišiči Zori Herakovićevi in tovarišu Silvu Miheličiču, ki razen tega, da vodi orkester, še prireja skladbe za orkester, vse priznanje in pohvalo! LI

Plenum Rdečega križa

Prejšnji teden je bil plenum občinskega odbora RKS. Udeležba je bila polnoštevilna. Obravnavali so delo krajevnih organizacij v preteklem letu, organizacijska vprašanja in priprave za občne zборе. Posebno pozornost so posvetili v razpravi zdravstvenemu prosvetnemu tečaju, ki ga organizira RK skupno s civilno zaščito. Pripravili so načrt dela za letošnje leto.

Kriminal, prekrški, inšpekcije...

Oba zbora ObLO sta se na skupni seji prejšnji torek seznanila s poročilom Sveta za splošne in notranje zadeve, inšpekcijskih organov in sodnika za prekrške pri ObLO. Tako so prišla na dnevni red prve letošnje skupne seje vsa tista vprašanja, ki so jih občinski organi doslej reševali posamič in v ožjem krogu. Ker pa je važno, da se ob koncu leta pregleda tudi stanje izven čistega gospodarstva v občini, je ObLO za obravnavanje takih vprašanj sklical posebno sejo.

Poročilo Sveta za splošne in notranje zadeve je govorilo o gibanju prebivalstva v občini, obiskih domačin in tujih turistov, zasedbi prostorov po gostih v lanskem letu in o drugem. Precej je poročevalcev odmeril za poročanje o kaznivih dejanjih, mladinskem kriminalu in vseh vrstah nesreč, predvsem prometnih, ki jih je pristojni svet proučeval in predlagal za nadaljnji postopek. To poročilo in poročilo sodnika za prekrške pri ObLO sta z medsebojnim dopolnjevanjem spregovorila o vprašanjih, vrednih obširnejšega razglabljanja. Ker so se zadnje čase pomnožili zlasti taki prestopki, ki jih presoja sodnik za prekrške, je bilo v razpravi omenjeno, naj bi bila pri ObLO najmanj dva sodnika. To narekuje že preobremenjenost tega organa za prekrške, saj je mogel zadeve opraviti le na hitro, čemur pa so velikokrat sledile premile kazni. Odborniki so predlagali, naj bi sodnik za prekrške podelil zadnje zadeve reševal pri krajevnih uradih. Posel bi opravljal po posebnem urniku, ki bi ga pripravili krajevni uradi.

Ker so bila poročila inšpekcijskih organov priložena gradivu za sejo, ki ga je prejel vsak odbornik, jih na seji niso brali. Zivahna razprava je ugotovila, da so bile inšpekcije delavne in z manjšimi izjemami tudi dosledne. Priporočili pa so, naj tržna inšpekcija nekatere primere pri razpečevanju umetnih gnojil in semen, ki jih nabavljajo kmetijske zadruge, bolj pazi, ali je reprodukcijski material res zdrav, da ne bodo kmečki pridelovalci oškodovani. Potem so bile umestne pripombe odbornikov, naj gozdarska inšpekcija ukrene vse potrebno, da bodo prodajalci lesa plačevali gozdne takse od požaganega in izmerjenega

lesa, kar doslej ni bilo v praksi. Takse so ljudje plačevali na osnovi logarjeve ocenitve, ko so drevesa še stala. Zato so morali mnogi plačati takse za hlode, ki jih praktično ni bilo.

Nadalje so pripombe in predlogi odbornikov dopolnili poročilo delovne inšpekcije. Priporočili so, naj se ukrene vse potrebno, da bi varnostna služba zažvela v vseh podjetjih. Zaskrbljenost ob nesrečah, ki se pripetijo na delovnih mestih, ker delavci ne nosijo zaščitnih sredstev, je upravičena. Kaže, da bo treba z varnostnimi ukrepi seznanjati še šol. mladino.

ki se bo čez leta zaposlila v teh podjetjih. Soglasno je bil sprejet predlog, naj se v srednjih šolah čimprej začne pouk o varnosti pri delu. Na predlog sanitarne inšpekcije je potem tekla razprava o pomoči šolskim kuhinjam, govora pa je bilo tudi o novomeški klavnici, ki je že zdavnaj premajhna in posluje navzkriž z mnogimi predpisi.

Delo inšpekcijskih organov, sodnika za prekrške in Sveta za splošne in notranje zadeve je odgovorno in v mnogih primerih ni kaj prijetno. To je upoštevala tudi razprava, ko je priporočila, da je treba začeti zadeve oz. ukrepe izvajati do konca in hitro. Vsekakor bo delo teh organov mnogo manjše, če bodo javne, prekrške in druge zadeve reševali že upravni in samoupravni organi delovnih kolektivov.

Na seji so potem potrdili ustanovitev sklada za u-

metno osemenjevanje krav, ki posluje že od začetka leta, odobrili ustanovitev gasilskega sklada v občini in ustanovili devetčlanski pododbor Vodne skupnosti Dolenjske, ki bo skrbel za pravilno gospodarjenje s sredstvi ter svetoval in uresničeval program te skupnosti. Odborniki so se nato strinjali z združitvijo Občinske delavske univerze in Zavoda za izobraževanje kadrov in produktivnost dela in še glasovali za pravila delovnega kolektiva kot samoupravnega organa pri ObLO. Zavrnili pa so sklep delavskega sveta trgovskega podjetja v Straži o pripojitvi tega podjetja k ljubljanski veleblagovnici »Mercator».

Sledilo je poročilo komisije za volitve in imenovanja, ki je za v. d. direktorja kmetijsko-gozdarskega predelovalnega kombinata v Novem mestu predlagala Antona Pirca, za v. d. direktorja podjetja »Izbire« v Novem mestu pa Lojzeta Urbanča. S tem je bilo plodno delo skupne seje zaključeno, še ta mesec pa se bodo odborniki sestali k razpravi o perspektivnem planu občine.

NOVOMEŠKA KOMUNA

Še o združevanju gasilskih društev

Te dni potekajo občni zbori gasilskih društev. Pretežni del razprave se suka okrog združevanja društev, o čemer smo svojčas obširno pisali. Tako bodo dobila industrijska in gospodarska središča res močne in opremljene gasilske enote, gasilski centri, ki bodo z združitvijo nastali, pa se bodo vzdrževali s sredstvi občinskega sklada. Mnoga društva politiko združevanja pravilno razumejo in so že ustanovila nekaj centrov, ki bodo takoj po občnih zborih delali po novem programu.

Nekaterim društvom pa združevanje ni popolnoma razumljivo. Starejši člani še kar naprej vsiljujejo svojo zastarelo miselnost in prezirajo razvoj. Čas

zahteva reorganizacijo gasilstva, zato je tudi še tako glasna zastarela miselnost ne bo zavrla.

Govedi in prašičev dovolj

5. februarja je bil na novomeškem sejmišču živinski sejem, na katerega so kmetje pripeljali 191 glav goveje živine in 735 prašičev. Izbire je bilo dovolj, tako da so kupci lahko po preudarku kupovali.

Cene so bile take: prašiči od 6 do 12 tednov so stali 5.000 do 8.000 din, večji prašički (od 3 do 7 mesecev) pa od 8.000 do 18.500 din. Za vole so živinorejci dobili 120.000 do 140.000 din, za krave 75.000 do 100.000 din in za mlado živino 80.000 do 115.000 din. — Kupčije za govedo so bile v večini primerov sklenjene v plemenske syrhe, razen 20 glav, ki jih je za zakol odkupila kmetijska zadruga v Novem mestu.

Tri iz Suhe krajine

Jože Vidmar iz Mačkoveca pri Dvoru in Tone Spec iz Stavče vasi sta med najboljšimi odborniki krajevne organizacije SZDL. Vidmar je pri pobiranju članarine pridobil hkrati 18 novih članov, Spec pa 7 novih članov za SZDL.

V decembru ustanovljena nova osnovna organizacija ZKS v kolektivu žužemberške kmetijske zadruge se je hitro lotila dela. Člani so pregledali posamezne probleme svoje gospodarske organizacije. Organizacija je že opozorila na nedelavnost organov delavskega upravljanja v ekonomskih enotah. Upravni odbor zadruge in njen zadrudni svet razmeroma dobro delata, delavska sveta in upravna odbora v ekonomskih enotah pa ne vidita svojih nalog in se ne vživljata v svoje delo. Čudno je, da ju morata

drezati k temu sindikalna organizacija in uprava zadruge.

Pojasnilo novomeške gimnazije

V DL je 18. jan. 1962 poročal I. Zoran pod naslovom »GLAS, KI GA NE BI SMELI PRESLISATI« o vsebini razprav, ki so jih načelniki udeleženci mladinske konference v Novem mestu. V razpravi Slavka Pavlina se navaja med drugim tudi poziv: »Šolska skupnost naj ne bo samo »zandar« za dijake, ampak naj boj razpravlja o pohajkovanju po kavarnah in gostinah. Vsekakor bi bile šolske, zgolj administrativne kazni za reševanje takih primerov neuspešne«.

Na polletni konferenci dne 20. jan. 1962 je profesorski zbor gimnazije v Novem mestu hotel ugotoviti, kaj je na stvari resnica. Konference se je udeležil tudi diskutant Slavko Pavlin in člani dijaške skupnosti gimnazije, ki so se udeležili občinske mladinske konference. — Kljub dolgi razpravi vseh članov profesorskega zbora in ostalih udeležencev polletne konference se časopisna trditve ni mogla dokazati niti za posamezen konkreten primer gimnazije niti za več gimnazijev v daljšem in krajšem razdobju. — Diskutant Slavko Pavlin je

tudi pojasnil, da ni govoril tako, kot se v časopisu navaja; isto sta povedala člana dijaške skupnosti.

Torej je dopisnik I. Zoran netočno poročal o razpravi na občinski mladinski konferenci.

RAVNATELJSTVO GIMNAZIJE V NOVEM MESTU

Pojasnilo uredništva

Na željo gimnazijskega vodstva objavljamo gornje pojasnilo glede odmevov na citirani članek z dne 18. januarja 1962. Hkrati pa moramo izjaviti tudi sledeče:

naš dopisnik I. Zoran je s konference smiselno točno poročal; o tem govori tudi zapisnik o postopku občinske konference. V uredništvu lista se je oglasil tudi povabljeni tov. Slavko Pavlin in nam izjavil, da ne zanika, da je govoril na splešni glede pohajkovanja, pri čemer pa ni uporabil besede »gimnazijci«, temveč »srednješolci v Novem mestu«. Po njegovih izjavi zadevajo besede »gimnazijci« predvsem odnose med dijaki in profesorji.

UREDNIŠTVO

Novomeška kronika

■ Prihodni teden bodo v prostorih stare pošte odprli ljudsko knjižnico. V začetku bo imela okrog 4.000 knjig. Računajo na pomoč podjetij, ki naj bi prispevala sredstva za nabavo najnovejših knjig.

■ Udeleženci VII. kongresa LMS imajo te dni s pripadniki JLA razgovore o nalogah mladine, kot jih je nakazal kongres v Kranju. Vojaki pa se zanimajo tudi za delo mladine v naši občini.

■ Občinski komite LMS je izdelal osnutek programa za tekmovanje med aktivni, ki bo razpisano še ta mesec. Tekmovanje bo zajelo vse mladinske dejavnosti. Zaključilo se bo ob dnevu mladosti, najboljši aktivni pa bodo nagrajeni.

■ Danes ob 11. uri bo v Studijski knjižnici odprta razstava keramičnih izdelkov dveh zagrebških mojstrov. Ker je to za naše mesto svojevrstna priložitev, vabimo vse, da si jo ogledajo.

■ Jazz ansambel »Zadovoljni Kranjci« iz Ljubljane bo v torek 12. februarja, gostoval v novomeškem Domu JLA s programom zabavnih in poslovnih slovenskih melodij. Ker bo dvorana najbrž premajhna za vse, ki bi si prireditev radi ogledali, priporočamo, da si pravčasno oskrbite vstopnice.

■ Pomembno doživetje se nam obeta v soboto, 18. februarja, ko bo Slovensko gledali-

šče iz Trsta gostovalo v Novem mestu s Tavčarjevo dramo »Zeh pred smrtjo«. Naši priznani umetniki, bratje iz italijanske meje, bodo v režiji Adrijana Rustje uprizorili to dramo v treh dejanjih. Vstopnice bodo prodajali isti dan od 14. ure dalje v blagajni kina Krke. Opozorjamo na to, da drama mladini ni primerna, čeravno bo tudi popoldanska predstava.

■ Živilski trg v Novem mestu minuli ponedeljek ni bil nič kaj dobro založen. Napredaj so bila jajca, tokrat je po 23 din, radiči so prodajali na merico po 50–60 din, za kilogram kisle repe ali zelja so zahtevali 70 din, prav toliko za skodelico smetane. Pesa je bila po 60 din, krompir po 60 din in mleko po 45 din. Dobiti je bilo tudi okrasne zaponke, korale, otroško konfekcijo in volnene izdelke.

■ Gibanje prebivalstva: poročili so se: Jože Kavšek, ključavničar z Broda, in Darinka Lavrič, šiviljska pomočnica iz Volčičeve 8; Adolf Suštar, uslužbenec iz Kristanove 6, in Majda Bavdek, uslužbenka iz Gor. Straže. Umrlil so: Amalija Avsec, gospodinja z Novega trga 3, stara 87 let, in Franciška Zagar, gospodinja s Ceste komandanta Staneta 23, stara 56 let. Ponesrečila se je Albina Mavrič, gospodinja z Glavnega trga 14, ki je padla in si poškodovala desno nogo.

Obtežilni računi trga v rokah inšpektorjev

Lani sta tržna inšpektorja pri ObLO opravila 619 pregledov. V trgovskih podjetjih in prodajalnih sta bila 164-krat, pri gostincih 153-krat, pri obrtnikih 139-krat, v kmetijskih zadrugah 25-krat, 138-krat na živilskih trgih in sejmiščih, enkrat pa sta bila v industrijskih in komunalnih podjetjih. V 94 primerih sta inšpektorja ugotovila kaznive prestopke, 17 prestopkov sta prijavila gospodarskemu sodišču, 72 prekrškov pa sodniku za prekrške. Ze pri pregledu je bilo izrečenih 17 denarnih kazni, 5 kaznivih dejanj pa je bilo predlaganih za kazenski postopek.

ZASTARELA TRGOVSKA MREŽA IN ČUDNI RACUNI
Splošna trgovska mreža v Novem mestu se je trudila, da bi zadovoljila potrošnika, da bi vendarle še preveč toga. Potrošnik je bil v redu postrežen le v prodajal-

nah »Novoteksa«. V prodajalnih trgovskih podjetjih »Dom« in »Standard«, ki nudijo predvsem živila, je tržna inšpekcija kontrolirala maloprodajne in kalkulatorne cene. Ugotovila je, da so v Bršlinu prodajali oljke od 6 do 10 din dražje, kot je bila dejanska cena, da so šli v Brusnicah še dlje in prodali 210 steklenic olja po 11 din dražje ter pri tem »zaslužili« 2310 din.

KZ v Novem mestu je prodajala superfosfat in pri kilogramu zaslužila 5,50 dinarja, v nekaterih primerih pa tudi po 7 din, s čimer je kršila zakon o dovoljenih maržah. Tržna inšpekcija je presežni znesek 302.320 din takoj odvzela in predlagala kazenski postopek. KZ v Šentjerneju je sicer nabila manjšo maržo, vendar je njen zaslužek pri prodaji superfosfata za 55 tisoč 500 din prevelik.

Sadje in zelenjavo so prodajale samostojne prodajalne in prodajalne kmetijskih zadrug. Pri »Zadružniku« sta bila tržna inšpektorja dvakrat. Odranila sta za 60.575 din gnilega, nagnitega in nesortiranega sadja in za prodajo neprimerne zelenjave. Sadja je bilo v prodajalnih KZ sicer dovolj, ni pa bilo sortirano. Ponekod tudi ni bila poskrbljena embalaža, zato so ga kmetje vozili domov. Zelo dobro sta odkup kakovostnega in sortiranega sadja pripravili zadrugi v Dol. Toplicah in Škocjanu, ki sta že pred odkupom razglasili, kakšno sadje naj kmetovalci pripreljejo.

V Novem mestu sta inšpektorja pregledala izložbe prodajalnih in 16-krat kaznovala poslovodje, ker razstavljajo predmete niso imeli listkov s predpisanimi cenami. V devetih prodajalnih so prodajali blago brez predpisanih etiket (z datumom proizvodnje, s podatki

o sestavinah živila itd.), kar tudi ni dovoljeno.

NI RIB NE PERUTNINE

Na živilskem trgu v Novem mestu ima »Zadružnik« svojo prodajalno. Na tem mestu prodajajo pridelke tudi vrtničarji, ki v glavnem prodajajo vse do devete ure dopoldne, ko »Zadružnik« šele pošlje tja svoje blago. Na splošno pa je šibka preskrba s perutnino in z ribami, saj se te reči le redko pojavijo na trgu, če pa so, so dražje kot meso, ki ga prodajajo v mesnicah. Inšpekcija je odsvetovala z živilskega trga prodajalce lepila za nogavice, mila za čiščenje vseh vrst madežev in drugih drobnih predmetov, ker niso imeli dovoljenja za prodajo.

Ta kratki pregled domačega trga veliko pove. Res je, da je bila inšpekcija skoraj vedno na mestu in opozarjala na nepravilnosti, toda s tem se še ne bodo odpravili čudni odnosi do potrošnika. Trgovska mreža je zastarela, brez modernih lokalov in samopostrežnih trgovin. Prav s tem pa se preizkuša sposobnost in iznajdljivost preskrbovalcev, da bi potrošnika zadovoljili vsaj v okviru možnosti. Nedvomno bo z reorganizacijo trgovin odpravljena marsikatera pomanjkljivost, med katerimi je nepravilen odnos do potrošnika na prvem mestu.

UTAJENI RACUNI

Neki gostilničar je v maju lani prodal 700 l vina. Prodaje ni vknjižil. Promet je zameglil s tem, da je nabavil 300 l vina na »šverc«, ki ga je vskladisil in povečal zalogo, ne da bi plačal trošarino. Vsega utajenega vina je kontrola pri takih go-

stilničarjih odkrila 9378 l v vrednosti 2.434.500 din. Razen tega je prišlo na dan še 7783 l piva, 1611 l alkoholnih in 1028 l nealkoholnih pišč, kar zneslo okrog 5,2 milijona dinarjev neknjiženega prometa. Občinska tržna inšpekcija je predlagala za kaznovanje 13 gostincev — kršiteljev predpisov.

ČRNI VINOTOČI LANI NISO BILLI
redkost. Sodniku za prekrške je inšpekcija javila 5 večjih prekrškov hkrati pa preprečila prodajo alkoholnih pišč na živilskem trgu v Novem mestu. Kontrolirala je tudi kakovost, moč in izvor vina ter našla je nekaj mesanic.

KOSTI NAMESTO MESA

Lani marca sta inšpektorja ObLO pregledala poslovanje in prodajo mesa in mesnih izdelkov v več mesnicah. V treh prodajalnih so prodajali kosti po znatno višjih cenah, kot je bilo določeno, in tako oškodovali potrošnika. Inšpekcija je izdala odločbo, po kateri je prodaja kosti dovoljena le na živilskem trgu, s čimer se je strinjala tudi uprava »Mesarije«.

ČRNI RACUNI ŠUŠMARJEV IN PRIMANJKLJAJI

Pristojnost inšpekcijskih organov je večstranska. Ko je bilo pregledano stanje v obrtništvu, se je pod seštevkom ugotovitev pokazal rezultat: porast šušmarjev! Dejansko je bilo na področju občine lani 16 novih šušmarjev. Ti so marljivo sprejemali delo, služili, ne da bi plačevali davščino. Inšpek-

cija jih je našla in javila davčni upravi, za kazen pa je predlagala 32 šušmarjev.

Hkrati je bilo narejenih več zapisnikov o primanjkljajih v trgovskih podjetjih in njihovih prodajalnih. Kazenski postopek, ki bo uveden proti kršilcem, naj bo opomin vsem, ki zlorablajo položaj in na ta ali oni način oškodujejo potrošnika.

IN ZAKLJUČEK ...

Namesto inšpektorjev naj ob vsem tem spregovori potrošnik, ki ga trg ne more prezreti.

- Skrajni čas je, da nekaj storimo za izboljšanje preskrbe z zdravimi živilili!
- Kmetijsko-gozdarski predelovalni kombinat naj potrošnikom Novega mesta zagotovi nakup perutnine!
- Gospodinja in vse občane bo razveselilo, če bodo lahko kupili morske ribe!
- Vsako leto naj pregledajo gostišča in prodajalne, predvsem pa poslovanje!
- Odkup sadja bo uspel, če bodo prodajalce o zahtevah pri odkupu prej poučili.

Deset najboljših

MOPED: v Jesenice na Doljenjskem, 2 tranzistorska sprejemnika: na Vinico pri Črnomlju in na Mirno!

Akcija: sSE 2500 NOVIH NAROČNIKOV ZA DOLENJSKI LIST, ki smo je začeli lani 25. novembra, je bila 31. januarja 1962 zaključena. Do postavljenega cilja, sicer to kratkoročno prireditelju, kar nam je tik pod vrhom zmanjkalo sape, uspeh pa je po zaslugi večine poartizansko pismonešnih vendurle zelo lep: pridobili smo 2352 novih naročnikov in krepko dvignili naklado domaćega tednika. Najlepše uspehi pri tem so dosegli sledeči tovariši in tovaršice:

Jože Skrlje, Jesenice na Doljenjskem: 307 naročnikov;
 Adolf Radmilšč, Vinica: 238 naročnikov;
 Anton Skrajnar, Mirna: 145 naročnikov;
 Anton Gorenc, Mirna peč: 83 naročnikov;
 Nace Boras, Videm-Krško: 74 naročnikov;
 Franc Glogovšek, Brežice: 71 naročnikov;
 Anica Roštohar, Leskovec: 63 naročnikov;

Prva telefonska centrala

Prva telefonska centrala na svetu je bila odprta 27. januarja 1878 v New Havenju (ZDA). To je bilo dve leti po tem, ko je Bell patentiral svoj izum — telefon. Leta 1884 je bila že organizirana telefonska služba na liniji Boston — New York, 1892 se odprli liniji Chicago — New York, leta 1914 so dobili v Ameriki prvi podzemski kabel Boston — Washington, naslednje leto pa transkontinentalno linijo New York — San Francisco. Prekocean-ska telefonska služba je bila vzpostavljena leta 1927 na liniji London — New York.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA LISTA

NIKOLAJ VASILJEVIČ GOGOLI: Kako sta se sprla Ivan Ivanovič in Ivan Nikiforovič

In kako pobožen mož je naš Ivan Ivanovič! Vsako nedeljo obleče svoj obisti kozuh in se napoti k maši. V cerkvi se najprej na vse strani globoko prikloni, nato se običajno pridruži pevem in res lepo priprava s svojim globokim basom. Po končanem bogoslužju ga njegovo dobro srce kar primora, da se ustavi pri vsakem beracu. To je prisrčen opravke in Ivan Ivanovič bi se mu sploh izognil, če ne bi bil po naravi tako mehkosrčen.

»No, bog dati, siroteka navadno pozdravi, ko stakne najbolj pohabljen in najbolj razčapano beracico.« Od kod si prišla, uboga ženka?

»S kmeljeje sem, ljubi gospodi! Ze tri dni tešča, ne jedi ne pičke nisem imela v ustih, lastni otroci so me napodila.«

»Ojej, reva uboga! In kaj te je prignalo sem?»

»Lejte, ljubi gospod, vbočajne prosim! Vsaj za kosček kruha bom naprosila, sem si rekla.«

»Hm, kruha bi rada, praviš?« običajno vpraša Ivan Ivanovič.

»Kakopak, da bi rada! Saj sem prestrašana kot pes.«

»Hm!« običajno odgovori Ivan Ivanovič. »Kaj pa vesele? Bi ga tudi rada?«

»O, vse, kar mi vaša milost podari, vse bom z veseljem vzele!«

»Hm! Ali je morebiti meso boljše kakor kruh?«

»I, kdor je lačen, res ne bo prebral! Kar izvolite dati, bo dobro.«

Sedaj beracica običajno stegne roko.

»Tak, le pojdi v božjem imenu,« pravi Ivan Ivanovič. »No, kaj še čakas? Saj te vendar ne tepem.«

Na 10 vprašanj 30 odgovorov

Na mesto reportaže o razvoju in uspehih kraja sem se odločila za razgovor z ljudmi. Obiskal sem ANTONA HORJAKA, industrijskega risarja pri rudniku, AVGUSTA GORJUPA, rudarja, in KARLA GANTARJA, rudarskega upokojenca. Vsi so ali pa bili zaposleni pri rudniku na Senovem in tudi še sedaj stanujejo na Senovem. Zastavil sem jim 10 vprašanj, na katera so radi odgovorili:

● **KAKO STE ZADOLJNI S SVOJIM DELOVNIM MESTOM?**
 Horjak: Ceravno sem invalid, lahko opravljam službo industrijskega risarja. S službo sem v glavnem zadovoljen.

● **Katera družbena dejavnost je po vašem mnenju na Senovem najbolj razvita in katera nazaduje?**
 Gorjup: »Delovno mesto« upokojenca me kar zadovoljuje. Vesel sem, ker me rudniške srene več ne vabijo na delo v jamo. Najlepše je živeti brez skrbi...

● **Kaj je po vašem mnenju na Senovem najbolj razvita in katera nazaduje?**
 Gantar: »Kulturno-prosvetna dejavnost, premalo pa je čutilo delo družbenih organizacij.«

● **Vaše mnenje in predlogi o gospodarskem razvoju kraja?**
 Horjak: Velik napredek je bil dosežen zlasti na področju stanovanjske izgradnje. Pogrešam pa obrtnih uslužnostnih delavnic, ki jih v kraju tako rekoč ni.

● **Kaj bi vi svetovali današnji mladini?**
 Horjak: Več ljubezni do kulturnega dela!

● **Učiti se in samo učiti!**
 Gantar: Mladina naj se uči in naj ne pije alkoholnih pijač!

● **Vam mesečni prejemki zadostujejo za preživljanje?**
 Gorjup: Leta 1959, ko sem hotel odlobo o dedeltni novega stanovanja. Težki trenutki pa so bili v

Tokrat: Krško in Trebelnik!

Številko 2200 je dobila naročilnica, ki jo je poslal tovariš

FRANC BOGOVIČ, Starovaška 9, p. Videm-Krško; za novega naročnika ga je pridobil pismonoša Nace Boras iz Vidma-Krškega.

FRANC GOLOBIC iz TREBELNEGA 6, p. Podbočje pa je 31. januarja poslal naročilnico, ki je dobila številko 2300. Za knjižno nagrado se naj zahvali pismonoši Alojzu Dorniku iz Podbočja. — Knjižni nagradi smo obema novima naročnikom medtem že odposlali.

Z OBISKA PRI SENOVSKIH RUDARJIH

Tému vprašanju je posvetil več pozornosti.
 Gorjup: Dosežen je bil velik gospodarski napredek.

Horjak: Vsekakor prednjači kulturno-prosvetna dejavnost, telesno-vzgojna pa po mojem mnenju nazaduje.

UPKOJENEC KAREL GANTAR: »Cene naj bi mirovale!«

Kot navdušenega športnika me to boli.
 Gorjup: Delo sindikalne podružnice rudarjev je zelo uspešno. Smatram pa, da je na sestankih premalo razprav o življenjskih pogojih zaposlenih. Ne bi pa mogel odgovoriti, katera dejavnost nazaduje.

Gantar: Kulturno-prosvetna dejavnost, premalo pa je čutilo delo družbenih organizacij.

● **Vaše mnenje in predlogi o gospodarskem razvoju kraja?**
 Horjak: Velik napredek je bil dosežen zlasti na področju stanovanjske izgradnje. Pogrešam pa obrtnih uslužnostnih delavnic, ki jih v kraju tako rekoč ni.

● **Kaj bi vi svetovali današnji mladini?**
 Horjak: Več ljubezni do kulturnega dela!

● **Učiti se in samo učiti!**
 Gantar: Mladina naj se uči in naj ne pije alkoholnih pijač!

● **Vam mesečni prejemki zadostujejo za preživljanje?**
 Gorjup: Leta 1959, ko sem hotel odlobo o dedeltni novega stanovanja. Težki trenutki pa so bili v

potem se bi spral...
 Senovo se je lepo razvijalo leta 1947, ko sem razvil kraj, so stali ob stari, sedaj so pa že neke potokaj Rešanja, potoka več kot 10 uporabite prostora...
 Gorjup: »Loves« mi je najboljši pri srcu, vse mi v njem ugaia.

Gantar: Dolenski list mi je najbolj všeč. Redno pa berem Delo in TT in poslušam radijska poročila. V časopisih me zlasti zanima domače novice in zunanja politika.

● **Kdaj ste se v življenju počutili najprejčnejša in kdaj najbolj razočaraneža?**
 Horjak: Kot zaveden Slovence sem se najprejčnejša počutil ob zloemu okupatorske vojske. Najbolj me je razočarala hitra kapitulacija stare Jugoslavije.

Gorjup: Leta 1959, ko sem hotel odlobo o dedeltni novega stanovanja. Težki trenutki pa so bili v

Anton Horjak je znan prosvetni delavec v Spod. Posavju

Upokojenec Karel Gantar: »Cene naj bi mirovale!«

Ustavilo se je 31. I. 1962 popodne pri 2.352 novih naročnikih!

Objubljeno — Izvršeno! Desettedensko tekmovanje uslužbencev PIT enot v okviru se je končalo 31. januarja opoldne: prejšnjim 2195 novim naročnikom se je pridružilo še 157 novih prijateljev našega tednika, tako da nam do postavljenega cilja manjka »samo« 148 naročnikov... Kako bomo došli še te 148 (in še veliko več!) novih naročnikov, pa bomo pisali v kratkem. Desettedensko tekmovanje je dalo sledeče uspehe pošt in posameznikov po naših občinah:

BREZICE:	566 novih naročnikov
CRNOMELJ:	404 nove naročnice
METLIKA:	53 novih naročnikov
NOVO MESTO:	418 novih naročnikov
SEVNICA:	151 novih naročnikov
TREBNJE:	286 novih naročnikov
VIDEM-KRŠKO:	360 novih naročnikov
Razne pošte v FLRJ:	92 novih naročnikov
Linozemstvo:	12 novih naročnikov

V zadnjem tednu se je najbolj postavila občina BREZICE s svojimi poštami, med katerimi je ves čas vodila potok JESENICE NA DOLENJSKEM. Tovariš Jože Skrlje, pismonoša iz Jesenice, je 27. januarja poslal 50 novih naročnikov, 30. januarja pa kar 56 novih naročnikov! S tem smo na našem področju izravnali vse možnosti glede pridobivanja novih naročnikov, nam je sporočila pošta z Jesenice, ki je dosegla svojstven rekord: v 10 tednih je pridobila za Dolenski list 307 novih naročnikov!

Vsem pismonošem, ki še naprej pošiljajo naročilnice za nove naročnike, sporočamo, da jim bomo tudi v bodoče izplačevali običajne nagrade za novo pridobljene naročnike!

DRAGO KASTELIC

vojnem ujetništvu v Nemčiji, kjer bi kmalu od lakote umrl.

Gantar: Ko me ob neki rudarski nesreči v Holandiji leta 1942 rešili, čeprav sem bil prebran, da sem izgubljen. Srce pa se mi je trgalo, ko sem leta 1924 moral iti v tujino s trebuchom za kruhom. Ko sem se preselil v Francijo, nisem znal niti besede tega jezika, vendar sem toliko razumel, da sem čutil na vsakem koraku ponižanje.

● **Ko bi bil mladi, bi se enkrat odločil za isti poklic?**
 Horjak: Prav gotovo ne, ker mislim, da je ta poklic premalo cenjen.

Gorjup: Nihakor ne! Plače v rudarstvu se mi zdijo premajhne, spričo težkih delovnih pogojev.

Gantar: Izbral bi si drug poklic.

● **Kaj bi vi svetovali današnji mladini?**
 Horjak: Več ljubezni do kulturnega dela!

● **Učiti se in samo učiti!**
 Gantar: Mladina naj se uči in naj ne pije alkoholnih pijač!

● **Vam mesečni prejemki zadostujejo za preživljanje?**
 Gorjup: Leta 1959, ko sem hotel odlobo o dedeltni novega stanovanja. Težki trenutki pa so bili v

Laboratorij za seciranje umrlih je nastal na pobudo taboriščnega zadržanika dr. Mengeleja. Neizbrpna izbira trupel v Auschwitzu nudi medicinski veda možnosti kot nikjer drugje. To velja za študije o dvojkjih, za opazovanje motenj v razvoju, za raziskovanje rasti pritlikavcev in velikav. Vse mogoče telesne in organske abnormalnosti se dajo raziskati znanstveno — s seciranjem.

Znanstveno raziskovalna dela v Auschwitzu je organiziral dr. Mengele. Ob prihodu transporta koraka, esesovce ob vrstah in sprušuje, če so vmes dvojkji ali pritlikavec. Matere upajo navadno, da se bo njihovim dvojkem godilo boljše kot drugim. Zaradi tega jim rade dovolijo, da gredo z njimi.

Odrasli dvojkji vedo, da so znanstveno zanimivi. Tudi oni se javijo rade volje — prepričani, da jim mora njihova posebnost biti koristna. Isto velja za pritlikavce.

Na ta način izbrane postavijo v posebno vrsto. Vsi pridejo na desno. Straža jih spremlja v barako št. 14 v taborišču F, v tako imenovano »Protekcijsko barako«. Lepo ravna jo z njimi, hrana je prav dobra, ležišča udobna, celo umivajo se lahko.

Vsak dan vodi stražar zapornike barake 14 k zdravniškimi preiskavam v že omenjeni blok za preiskave v ciganskem taborišču. Vse mogoče telesne preiskave, ki se jih izmisli da, so tam na dnevnem redu: lumbalna punkcija, izmenjava krvi pri dvojkjih, razne krvne preiskave. Nešteto bolečih in napornih poskusov morajo pretrpeti ti ljudje. Res, pravi poskusni kuncel.

Dina iz Prage riše primerjalne risbe glave, ušes, nosa, ust, črt na rokah in nogah pri dvojkjih in pritlikavcih. Te risbe so skrbno urejene v kartoteki, v njej so tudi natačeni rezultati raznih poskusov in najh.

S temi poskusi na živih bitjih — »in vivo« je strokovni izraz — pa možnosti za preiskavanje dvojkov in pritlikavcev še davno niso izčrpale. Nasprotno, namankljive so in nudijo le malo novega. Toliko bolj bistven faktor raziskovan dvojkov in pritlikavcev pa je izkoriščanje trupel pri seciranju. V tem specialnem primeru so nujno potrebni dvojkji, ki so se razvili iz enega jajčeca in ki istočasno umrijo. V ta namen jih torej dr. Mengele umori — »za znanstveno raziskovanje«. Umore jih v poskusni baraki taboriščnega oddelka B III.

Nikdar se v medicinski znanosti ni primerilo kaj podobnega: dvojkji umro istočasno, na istem kraju in trupla so na razpolago za seciranje. Znanost, ali moreš zahtevati še več? Kje se je že primeril tak »slučaj«?

Saj je v življenju navadno tako, da živita dvojkja v raznih krajih, tudi umrjeta ne istočasno — eden z deseti leti, drugi morda z osemdesetimi. Praktično ni tedaj nobene možnosti za primerjalno obdukcijo.

V taborišču Auschwitz pa je to drugače. Tu je več stotin parov dvojkov. Za dr. Mengeleja je to več sto možnosti za zanimive poskuse in preiskave.

Zaradi tega da dr. Mengele je na rampi izločiti poskusne kunce iz vsakega transporta. Zato jih nastavlja v »Protekcijski baraki«, zato jih dobro hranijo. Zato se lahko celo umivajo. Nihče od njih ne sme umreti za katero običajnih taboriščnih bolezi, saj so vendar doloceni za to, da umrejo v prav posebni določenem trenutku. Kakšna škoda za znanost ta eventualna naravna smrt zaradi bolezn! Tudi če bi takoj umorili še drugega partnerja. Kako naj se v primerjalni obdukciji »studira, če pa je eden umrl, holan, drugi pa zdrav?

Dvojkji morajo umreti istočasno in zdravi!

Kapo mi javi, da čaka pred vrati kometarija esesovec z »Mrtvaško komando«. Ker ne sme noter, moram iti jaz do vrat, kjer sprejemem od njega spremno pismo: dosjeja dvehletnih dvojkov.

Komanda, ki jo tvorijo ženske, postavi pokrito nosilnico predme na tla. Odgrnen pokrivalo, pod katerim ležita trupeli. Potem pokličem dva moža »Posebne komande«, ki neseta nosilnico v sevirno sobo in položita trupla na sevirno mizo.

Preberem dosje. Klinične preiskave in rentgenski posnetki so strokovno odlični. Umetniško izvedene risbe mi dajejo eksaktno znanstveno sliko vseh značilnosti dvojkov. Manjka le še obdukcijski rezultat. To pa je moje »delo«.

Otroka sta umrli istočasno — bila sta umorjena. Tiholežita drug ob drugem. Njuna smrt in obdukcija prispevata k temu, da se reši skrivnostno plodivost ras.

Veliki cilj pa se glasi: množitev nordijsko-germanske rase gospodov. In za tem ciljem je treba stremeti z vsemi silami. Vsaka nemška mati naj v prihodnje po možnosti rodi dvojkje!

Blazno nemiselni načrt! Izdelali so ga fantastični in zaslepljeni teoretiki o rasi v tretjem rajhu.

Da bi se dala izvesti nujno potrebna raziskovanja, se je v ta namen ponudil zdravnik koncentracijskega taborišča Auschwitz — skrbno za to nalogo pripravil »kriminalni zdravnik« dr. Mengele.

Med vsemi zločinci taborišča je on najnevarnejši. Predvsem zaradi svoje oblasti, ki jo ima. Milijsone ljudi pošilja v smrt samo zato, ker so po teoriji o rasah tretjega rajha »škodljivi in podljivi«.

Ta »zdravnik« sedi ure in ure poleg mene med mikroskopu, retortami in epruvetami ali stoji ob secirni mizi s krvjo polnim gumijastim predpasnikom in krvinami gumijastimi rokavicami. Preiskuje in išče kot obseden. Saj gre za kolikor mogoče naglo razmnožitev plemenite nemške rase.

Kakor hitro je mogoče, je treba dobiti Nemce, kar največ Nemcev, da bi naglo zasedli z njimi novo pridobljeni življenjski prostor. Ljudstva zaslednih dežel, Čehi, Poljaki, Mađžari, Holanci so v veliki meri obsodeni na pogin — in njihove dežele naj posedojo Nemci...

STARI VOLKODLAK
 PO POVESTI E. Setona
 RIŠE Branko Avrauer

37. Tako je minilo poljeje in lovec King Ryder je že dobro poznal ta čudni par: mater volčice s šapo brez enega prsta in tisočkega, še nerodnega mladca, ki pa je prerastel mater. Toda poljeje in ga naučila vseh ukani, potrebnih za življenje. Tudi izogibanje ljudem je spadalo v ta nauk in tako se je lovec zama trudil, da bi prišel obema krvoločnim razbojnikoma do živca. Niti s pastjo niti s trupom niti s psi ju ni moget ujeti ali dobiti pred puško.

38. King Ryder je bil tisti, ki je položil krknjeno telec kot vabo. To, da je ujel namesto prekranjene volčice samo dva kojota, mu ni vzelo poguma. Sklenil je položiti še več pasti in jih še bolje zakriti. Pasti ni polagal takoj ob vabi, temveč nekoliko dlje od nje, da bi volčica pri kroženju okrog pasti mogla priti vanjo. Tudi ni vedno polagal ob pasteh mesa, temveč kakšne krpice, peščice perja in podobno. Za vse to je vedel, da privlači pozornost volkov. Toda stara volčica se je s svojim mladitcem znala izogniti vsem pastem.

39. Nekoč je položil blizu bivolje poti, po kateri so pa hodile tudi ostale živali, mnogo jeklenih pasti. Večel je, da hodi tam mimo mnogo živali, ki bodo polagoma zabrisale duh po človeku. Ker je bil v bližini tudi volčji »telefon«, je bil prepričan, da se tam ustavlja tudi volkovi. Spretno je postavil štiri pasti, mednje pa vrgel nekaj belega perja.

Mesa je navrgel samo toliko, da bi njegov vonj privabil volkove. King je opravil vse to tako spretno, da bi pasti ne opazilo nobeno človeško oko.

40. Stara volčica je tudi tako in tako naredila krat opazila in se jim zama. Je prav tako navadila tudi svojega mladitca. Belo kot ona že znal izogibati vseh zrakav rjavca perje med pastmi pa je opazil in se ji izognil. — Ko pa je kanja. Za miši je bilo še prvo meso, so jo nato poleg perja opazila tudi volkovi in pričela si seveda privabiti. Spustila se je na tla in pričela ključati meso. Ko pa je hotel volčica past in jo zgrabila za nogo.

Črne kozje še vedno razsajajo

Nekaj nedavnih primerov obolenj za črnimi kozami v Nemčiji in Angliji je znova opozorilo tudi Evropo na to strahotno epidemijo, ki je v preteklosti pobirala ljudi huje kot kuga, dokler ni v zadnjih letih 18. stoletja angleški zdravnik Jenner iznašel proti črnim kozam učinkovitega cepiva.

Črne kozje (variola vera) so v preteklih časih morile ljudi huje kakor vojne ali vse druge bolezn skučaj. V 18. stoletju je na Pruskem umrlo na leto za črnimi kozami 40.000 ljudi — nad polovico vseh umrlih letno, v Franciji so koke pobrle na leto 30.000 ljudi. V Nemčiji je za časa velike epidemije leta 1871—1873 zbolelo 170.000 ljudi, od teh jih je umrlo sto tisoč.

Dasi je s pomočjo cepilnija proti kozam ta bolezen v Evropi iztrebljena, pa se še zmerom lahko zanesne, kot je primer v zadnjem času iz krajev, kjer ima bolezen svoje »domovino« — Pakistana, Indije, Centralne Afrike. Po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije je lani umrlo na svetu za črnimi kozami 10 tisoč ljudi (največ v Indiji in Pakistanu). V Jugoslaviji je še leta 1920 zbolelo za črnimi kozami 4150 ljudi, od tega jih je 941 umrlo. Leta 1927 so zboleli trije, umrli nobeden. Zadnji bolnik je bil leta 1930, ki pa je ozdravel.

Sodobna medicina še ne more črnih koz zanesljivo ozdraviti, pač pa ljudi zanesljivo zaščiti pred to boleznijo s cepljenjem, ki je v večini držav, kot tudi pri nas, obvezno že v otroški dobi. Vsak, kdor je bil cepljen proti kozam, je najmanj pet do šest let varen pred okužbo z virusom črnih koz. Doktor ni skromni angleški zdravnik Edvard Jenner odkril cepiva proti kozam in začel leta 1796 cepiti ljudi, je od 100 bolnikov umrlo 50 do 70, danes pa je smrtnost za to boleznijo v svetovnem merilu 15 do 18 odstotkov. — Jennerjeva zasluga je, da je tako hitro ukrotil ta neko najstrahotnejši bližje človeštvu.

Še boljši kos kruha za krmeljske rudarje

V krmeljskem rudniku so dobro gospodarili; domala vseh 332 članov kolektiva je vložilo vse sile za razvoj podjetja. Uspehi niso izostali. Pred leti je bilo za obnovo in opremo jaška investiranih 116 milijonov dinarjev. Tako so lahko pričeli pridobivati kakovitejši premog. Tudi lansko poslovno leto je bilo uspešno. To je vilo krmeljskim rudarjem še več volje in poguma, zato so letos pričeli kopati premog še z večjo vnemo. Vsaka nova tona nakopanega premoga je rudarjem prinašala kruh in zadovoljstvo.

Nepričakovano pa je v januarju nastal zastoj v prodaji. Še do nedavnega je imel rudnik zajemeno prodajo svojega premoga. Glavna odjemalca sta bili trboveljska in brestaniška elektrarna, saj sta v zadnjih štirih letih odkupili kar 61 odstotkov celotne proizvodnje. Spričo spremenjenih cen premoga na tržišču pa je krmeljski rudnik doživel usodni udarec. Nekateri rudniki v republiko in izven nje prodajajo namreč drobljenec po 1100 do 1800 dinarjev tona, krmeljski rudnik pa zaradi posebnih pogojev ni

nje v trenutkih najtežje odločitve. Razumljivo, da so besede številnih diskutantov zvenele nekoliko boleče. Pa vendar so ljudje predlagali marsikaj koristnega, kar bo nedvomno znatno prispevalo k najpravičnejši rešitvi problema. Soglašali so, da je treba zlasti za starejše rudarje, ki so dolga leta delali v rudniku v dokaj težkih delovnih pogojih, poskrbeti, da ob upokojitvi zaradi prekvalifikacij ne bodo prikrajšani. Rešiti je tudi problem zaposlitve ženske delovne sile in organizirati tečaj za prekvalifikacijo zlasti mlajših rudarjev. Na sestanku kolektiva je bila izrečena tudi pripomba, zakaj so bili vloženi teški milijoni za obnovo in opremo jaška, namesto da bi s tem denarjem zgradili kako to-

varno. Zanimiva je bila tudi pripomba nekega starejšega delovnega invalida, ki je dejal, da pozdravlja sklep o prekvalifikaciji mlajših rudarjev, saj bodo boljši kos kruha laže zaslužili drugod. Takoj za tem je diskutanta nekdo dopolnil, da je bodočnost krmeljskega rudarja zadržana. Pametna, enotna in koristna razprava odpira nove možnosti za gospodarski razvoj kraja.

Tudi gostje iz republiškega sindikalnega sveta, okrajnih in občinskih političnih vodstev so na sestanku izjavili, da bo za krmeljske rudarje poskrbela družba. Vsakdo bo do nove zaposlitve prejemal redne mesečne dohodke v višini povprečnega zasluga zadnjih treh mesecev. Konfekcija »Lisca« iz Sevnice bo ustanovila

v Krmelju svoj obrat, kjer se bo zaposlilo najmanj 50 žena. S kovinarsko zadrugo iz Vidma-Krškega je dosežen sporazum o kooperaciji z obstoječo rudniško kovinsko delavnico. Najmanj 30 rudarjev se bo zaradi tega lahko prekvalificiralo v varilce. Prav tako bo v Krmelju organiziran poseben tečaj za pridobitev kvalifikacij. Kar 100 rudarjev se lahko presmeri na proizvodnjo kremenčevega peska v sklopu podjetja »Kremen«. Tudi Kopitarna iz Sevnice lahko takoj zaposli 20 rudarjev, hkrati pa jim bo omogočila tudi pridobitev kvalifikacije. Manjše število rudarjev naj bi zaenkrat še nadalje ostalo zaposleno v rudniku, 20 rudarjev pa je že vložilo prošnje za upokožitev.

Kolektiv je poveril petčlanski komisiji naj pripravi predloge za najboljše rešitve zaposlitve rudarjev. Predloge bodo dokončno obravnavali na prihodnjem sestanku kolektiva.

Krmeljskim rudarjem je družba poskrbela nove zaposlitve, kjer bodo s svojim delom pripomogli k razvoju industrije v krmeljski dolini. DRAGO KASTELIC

Koristni napotki za pestrejšo delo

24. januarja je bil za člane plenuma občinskega odbora SZDL enodnevni seminar, katerega glavna tema je bila vprašanje nove ustave in statuta komune. Ker je člane snov seminarja zanimala, so sklenili, da jo bodo posredovali vsemu članstvu. V drugem delu predavanja so govorili o delu občinskega odbora SZDL v luči nove ustave in II. plenuma glavnega odbora SZDL. Poudarili so predvsem odgovornost njegovega dela in potrebo po boljši kadrovski politiki. Treba pa je razbremeniti tiste člane, ki imajo hkrati več funkcij.

Pereče je vprašanje šolstva v občini, zlasti, kar zadeva kadre in vzdrževanja. Potrebna je analiza, ki jo bodo obravnavali na seji plenuma.

V razpravo je posegel tudi predsednik okrajnega odbora SZDL Viktor Zupančič, ki se je udeležil popoldanskega dela seminarja.

Ce bi se podobnih seminarjev udeleževali vsi člani plenuma, bi bila razprava

nedvomno bolj plodna. Da se člani na splošno premalo zanimajo za skupne probleme, so pokazali tudi naslednji dan, ko se je seminarja za predsednike krajevnih odborov SZDL udeležilo le 6 ljudi. Tokrat so razpravljali o premajhnem sodelovanju med krajevnimi odbori Socialistične zveze, o pomanjkanju dobrih kadrov in podobnem, zavzeli pa so se tudi za to, da bi krajevni odbori dobili svoje prostore, kjer bi uvedli dežurstvo. Delo s člani bi bilo nedvomno boljše, če bi uvedli sekcije, klube in poiskali ostale oblike izobraževanja. -an

Klub OZN v Sevnici

2. februarja je mladinski aktiv Veležitarja v Sevnici imel ustanovni sestanek kluba OZN.

Prisotni so bili predstavniki občinskega komiteja LMS Sevnica, predstavnik kluba OZN iz Dobove, mladinci aktivna Veležitarja ter drugi mladinci iz Sevnice.

Predstavnica občinskega komiteja LMS tov. Dragica Volčansk je pozdravila ustanovni sestanek ter zaželela mnogo uspeha v bodočem delu. Vodja kratek govor, v katerem je pri-

Vse še čaka, čaka, čaka..

Kaj je s sklepi občinske konference za družbeno aktivnost žena?

Pred dvema mesecema so žene na občinski konferenci razpravljale o otroškem varstvu in vzgoji; sprejele so precej koristnih sklepov, ki niso neuresničljivi. Ali pa se je tudi že kaj naredi-

lo? TVD Partizan, ki

upravlja kino, je bilo zadolženo, da prouči in uvede ob nedeljah dopoldanske matinee za mladino. Prav to naj bi naredil tudi kino v Krmelju. Sklepe sta upravna odbora v Sevnici in Krmelju dobila, zdaj pa najbrž ležijo v mapah in čakajo, čakajo... Mladina pa je tu in prav tako čaka!

Seminar za mladino

Občinski komite LMS v Sevnici bo organiziral 8. februarja na Radni pri Sevnici seminar za ideološko dejavnost med mladino. Seminarja se bo udeležilo okoli 40 mladincev iz vseh aktivov LMS občine Sevnica. Potekal bo v obliki razgovora in izmenjave misljenj. Lojze Jančič

lo? TVD Partizan, ki upravlja kino, je bilo zadolženo, da prouči in uvede ob nedeljah dopoldanske matinee za mladino. Prav to naj bi naredil tudi kino v Krmelju. Sklepe sta upravna odbora v Sevnici in Krmelju dobila, zdaj pa najbrž ležijo v mapah in čakajo, čakajo... Mladina pa je tu in prav tako čaka!

O sklepu za zgraditev igrišča pri blokkih je razpravljaj krajevni odbor SZDL v Sevnici, vendar ni še nobenih rezultatov. Mar gre res za nepremostljive težave? Odgovorni organ na ObLO mora izdati odločbo o lokaciji, mladina je pripravljena pomagati, gospodarske organizacije pa bi izdelale nekaj naprav za igrišče. Zaposleni očetje bi to prav radi naredili, saj gre za razvedrilo in vzgojo njihovih otrok! Pa tudi to čaka in čaka... Tako usodo doživlja tudi

sklep o ustanovitvi mlečne restavracije. Za vse drugo je volja in sredstva! Urejen je bil gostinski lokal v Smarju, kolodvorska restavracija si je uredila zares lepo kavarno, vse pa kaže, da tudi mlečna restavracija lahko še počaka...

Vprašamo se: kdo je odgovoren za uresničitev teh in drugih sklepov? O vsem znamo razpravljati in vse rešiti, na otroško varstvo in vzgojo pa vedno pozabljamo. Vsi odgovorni organi imajo v rokah sklepe, zdaj pa naj se oglašijo tudi vsi tisti občani, ki jih ti problemi žuljijo, in naj sodelujejo pri uresničevanju nalog, ki so jih na konferenci za družbeno aktivnost žena sprejeli vsi odgovorni predstavniki v občini. Sami predsedstvo SZDL v občini teh problemov ne more uresničiti, če ne bo naletelo na razumevanje vseh občinskih činiteljev!

Iz Tržišča se oglašamo

Borci NOV so 4. februarja v Tržišču na obnem zboru dali obračun svojega dela. V kratki žalni komemoraciji so najprej

počastili spomin padlih. Iz poročil je bilo razvidno, da je organizacija veliko storila pri priznavanju delovne dobe bivšim borcem, hkrati pa vse lansko leto dostojno skrbelo za spomenike padlim. Na obnem zboru so se pogovorili tudi o tem, da bo organizacija letos razvila svoj program, in še iste dne nabrali lepo vsoto, okoli 15 tisoč din prispevkov. Graditev kulturnega doma, ki je v Tržišču močno potreben, je resna naloga, ki se je bodo morale lotiti vse organizacije in vsi prebivalci. V novem domu bodo uredili tudi prepotrebna stanovanja za učitelje, ki poučujejo na tržiški osemletki.

Za potresno področje v Markarski tudi v Tržišču pridno zbiramo prispevke. Prizadevni otroci so pod vodstvom prosvetnih delavcev zbrali že več kot 12 tisoč dinarjev prispevkov, zato gre obojim, pa tudi darovalcem, vse priznanje. L. M.

Za izboljšanje likovni pouk

V soboto je bil v Sevnici tečaj za učitelje likovnega pouka v osnovnih šolah. Analiza centra za pedagoško službo je namreč pokazala, da je v tej vzgoji precej pomanjkljivosti. Prof. Miroslav Kugler, ki je vodil tečaj, je posredoval učiteljem nove metode za izboljšanje likovnega pouka. Tečaja so se udeležili skoraj vsi učitelji, ki so s tem koristno izrabili počitnice za strokovno usposabljanje. Kaže, da je pedagoški center začel uresničevati svoje delo. Tudi pouk drugih predmetov bi verjetno terjal znanstveno obravnavo, saj bi na podlagi takih ugotovitev lahko izboljšali pouk s prirejanjem ustreznih tečajev. Prav bi bilo, da bi učitelji preko svojega sindikata sami dali pobude za tako izpopolnjevanje.

Strojno-traktorski tečaj

Da bi izkoristila zimski čas, je kmetijska zadruga v Sevnici organizirala strojno-traktorski tečaj. Razen strokovnih predmetov bi tečajnikom lahko posredovali tudi nekaj politične vzgoje, ki se na teh tečajih zanemarja. Delavska univerza je pripravljena nuditi pomoč.

Za danes bo dovolj...

mogel prodajati drobljenca izpod 2300 dinarjev. Nekdani kupci so odpovedali pogodbe in se usmerili na cenejši nakup. Močan zastoj prodaje pa je nastal tudi v široki potrošnji, ker daje premog preveč pepela. Letna proizvodnja v krmeljskem rudniku je znašala doslej 80 tisoč ton. V letu 1962 pa bi ostalo neprodanih 47 tisoč ton premoga. Le z velikim trudom prodajnega oddelka pri rudniku in s posredovanjem okrajnega ljudskega odbora je bila za letošnje leto sklenjena pogodba za prodajo 33.290 ton premoga. Samo brestaniška elektrarna ga je odkupila 25 tisoč ton. Nič pa ne kaže, da bi se stanje izboljšalo.

Nepredvideno kritično stanje v rudniku je narekovalo hiter gospodarski poseg. Odločili so se za več kot polovico zmanjšati proizvodnjo, velik del zaposlenih pa usmeriti v druge poklice. V ta namen pa je 4. februarja v Krmelju sestanek celega kolektiva. Zaposleni so se na sestanku pošteno in odkrito pogovorili. Kot so rudarji že do sedaj znali rešiti marsikateri problem, so tudi v nedeljo pokazali voljo in razumevanje za sodelova-

ključke k cesti, da ne bo takoj polna prahu in blata.

Volivci so predlagali tudi, da bi v Sevnici zgradili nov zdravstveni dom, specializirali trgovino in izboljšali dela potrošniških svetov. Zahtevali so, da bi na prihodnjem zboru dobili odgovore na svoja vprašanja.

Po aktivnosti državljanov na zborih volivcev je videti, da se tudi v Sevnici plodno uveljavljajo dragoceni napotki drugega plenuma SZDL Slovenije in tretjega plenuma

Letos: gasilski stolp

Predzadnji nedeljo so zborovali loški gasilci. Kritično so ocenili preteklo leto in ugotovili, da je operativno delo enote nekoličan zastalo. Tudi s pionirji, ki so bili prej med najboljšimi v občini, so lani malo delali. Kritika je bila na račun občinske gasilske zveze, od katere so pričakovali gromotno pomoč, pa je ni bilo. Letos bodo pri gasilskem domu v Lokji zgradili stolp, na občinski hiši pa bodo postavili sireno. Sk.

Partizanove težave in načrti

TVD Partizan v Sevnici je prejšnji teden na skupni seji vodniškega zbora in upravnega odbora temeljito razpravljalo o telesni vzgoji v društvu. Govora je bilo o odpravi različnih pomanjkljivosti, ki se bodo dale z dobro voljo in skupnim prizadevanjem lahko odpraviti. Velike nevednosti so tudi motnje v redni vadbi zaradi drugih zunanjih prireditev. Čim redna vadba nekajkrat izostane, obisk pade. Največji problem je pomanjkanje dobrih vodnikov. Tako vrsta mlajših pionirjev sploh ne more zaživeti, ker ni vodnika; vrsta starejših pionirjev pa tako močna, da bi jo bilo treba deliti, a ni pomočnika vodniku. Tudi drugi oddelci cicibanov bi veljalo uvesti. Društvo bo tudi še nadalje poskušalo poslati čimveč sposobnih članov iz članke v vodniške tečaje, če ne bo šlo drugače, s pomočjo obč. zveze ali republiških organov, ker podjetja nerada odobre svojim nameščencem dopust za tečaj. Nametovano

CK ZKJ, sodelovanje volivcev pa bo potrebno še dostikrat, saj nas čaka še nič koliko nalog.

V kratkem bo treba urediti tudi otroško igrišče. O tem so razpravljale žene na konferencah pa tudi krajevni odbor SZDL, uspehov pa vendar še ni. Treba je pomagati s prostovoljnimi delom, za naprave na igriščih pa bodo sredstva prispevala podjetja. Prav bi bilo, da bi delo zaživel šel pred pomladjo. Franc Molan

je bilo, naj bi se vodniški zbor večkrat - n. pr. mesečno enkrat - sestaj na skupno predelavo vaj in obravnavo telesno-vzgojnih prijemov. Čim bo vreme ugodnejše, bodo dovršili športno igrišče, da bo še več možnosti za športne igre, lahko atletiko in šport nasploh. Ko bo topleje, bodo preuredili zgornje prostore v domu in opremili klubske prostore ter postavili televizor. Društvena uprava, ki je v minulih dveh letih izvedla planirane velike investicije, bo imela posledje več sredstev na razpolago za telovadne in športne rekvizite, telovadne nastope in športna tekmovanja. Končno je bilo sklenjeno, da bo občini zbor društva v soboto, 17. t. m., ob 19. uri. B. M.

Sinu, bratu ali fantu v vrstah JLA naročite Dolenjski list - prijetno ga boste presenetili!

Nikar brez telovadnice!

Solski odbor v Trebnjem: tretja izmena pouka ne bi bila mogoča, saj bi otroci prišli v šolo šele ob štirih popoldan!

Solski odbor osnovne šole v Trebnjem je na zadnji seji reševal mnoge probleme.

V živahni diskusiji je razpravljalo o najbolj perečem vprašanju, to je o šolskih prostorih. Solski pouk imamo

bi imela tretja izmena pouk lahko šele po šestnajsti ur! To bi bilo zelo neugodno za učence, ker bi se pouk končal v poznih urah, tako da bi morali otroci iz oddaljenih krajev hoditi po temi domov,

saj so nekateri oddaljeni tudi po pet in več kilometrov. Problem so tudi učne moči. Na šoli, ki jo obiskuje 517 učencev, poučuje 15 učiteljev in ena honorarna moč. Potrebno bi bilo več učiteljev, vendar jih je težko dobiti v ta kraj, zlasti zato, ker ni na razpolago stanovanj.

Polletni učni uspeh je bil v primerjavi z lanskim ne-

koliko boljši, čeprav je bilo precej izostankov zaradi bolezni otrok. Ker že dalj časa na šoli ni bilo splošnih zdravniških pregledov, je šolski odbor sprejel sklep, da se poveže z Rdečim križem in zdravstveno postajo in uredi, da bodo pregledi otrok poslednjepogostnejši.

Po zaključku seje si je odbor ogledal še načrt za gradnjo nove šole. Vsi so proti temu, da bi se opustila gradnja telovadnice, ki je sicer v načrtu, a je zaradi pomanjkanja finančnih sredstev investitor sedaj ne namerava graditi, ker želi čimprej urediti le učne prostore.

Janez Ljubič

TREBANJSKE NOVICE

30. januarja se je komisija za izdelavo statuta sestala že drugič. Uvodno besedo je imel predsednik komisije tov. Ciril Bukovec, v razpravi pa so sodelovali vsi člani komisije. Največ je bilo razprave glede metod dela pri izdelavi statuta in o njegovi vsebini. Prvo vprašanje smo

ODPRTA KNJIGA

rešili s pomočjo 4 podkomisij: za družbeno-ekonomsko vprašanja, družbene službe, družbeno-politične organizacije, družbeno in delavsko samoupravljanje.

Glede vsebine pa je bilo izrečeno naslednje: statut komune mora konkretizirati vse pravice, obveznosti in odnose občanov; v njem morajo ustavna načela najti svojo realizacijo. Statut mora biti torej odprta knjiga za vse občane, to se pravi, da mora v statutu sleherni občan najti svoje mesto in videti možnosti za sodelovanje pri upravljanju komune. Tu ima SZDL zelo važno vlogo, biti mora sposobna voditi in usmerjati borbo mišljenj v najširšem smislu, preko nje se mora slišati glas občanov vse do najvišjega organa komune — ljudskega odbora. Skratka: statut mora postati taka partitura, ki bo združila vse glasove v prijetno harmonijo.

Načela so torej jasna, potrebno bo le krepko prijeti za delo.

Seminar za vodstva šol

Ker je staremu šolskemu odboru potekla mandatna doba, je občinski odbor SZDL že v poletnem času dal pobudo za pripravo novih šolskih odborov za vse šolske okoliše. Pri posameznih šolah znaša število članov od 5—13, kakor pač določajo pravila, ki so jih šole sprejele ob koncu preteklega leta. Temeljni zakon o

financiranju šolstva je povečal vlogo in odgovornost upravljanja na šolah, še posebno šolskih odborov. Da bi se novi šolski odbori seznanili s svojim delom, z dolžnostmi in pravicami in bi takoj ob začetku svoje mandatne dobe pričeli z delom, pripravljala občinski svet za šolstvo enodnevni seminar, ki bo sredi februarja. Na seminarju bodo seznanjeni z nalogami, ki jih čakajo na terenu. Posredovali jim jih bodo sodelavci Zavoda za izobraževanje kadrov in produktivnost dela iz Novega mesta.

J.

Dolenjski list v vsako našo družino!

LAHKO BI BILO ŠE LEPŠE...

Naš Čatež je majhna vasica, obdana z gozdovi in griči. Kdorkoli je že bil pri nas, bo potrdil, da je tu lepo v vsakem letnem času. Z deset minut oddaljenega Zaplaza se popotniku odpre pogled daleč naokoli, od Gorjancev tja do Kočevskih hribov. Razen prirodnih lepot imamo na Čatežu tudi novo, moderno urejeno šolo, dvoje gostišče z dobro postrežbo, kmalu pa bomo imeli urejen tudi vodovod. Nekaj pa nas v Čatežu

tare. Šestnajst let je že minilo od osvoboditve, mi pa še zdaj nimamo urejenega Prosvetnega doma. Tisto, kar je bilo nekoč narejenega z udarniškim delom, razpada in kliče po popravilu. S stropa pada omet, okna s tankimi šipami razbija veter... V zimskem času, ko bi se kmečki fantje in dekleta najraje posvetili kulturno-prosvetnim dejavnostim, le-ta počiva. V domu, ki je slabo zaprt in v njem piha z vseh koncev, se nam je nekoč že zgodilo, da je med uprizaritvijo neke igre zmrznila voda v posodi na odru.

Tako radi igramo, še več pa jih je, ki igre radi gledajo. Ljudje se po naporu nem delu želijo sprostiti in pozabiti na vsakdanje tegobe. V našem kraju bi bil resnično potreben prostor, kjer bi imeli zdravo zabavo in vsaj nekaj kulturnega razvedrila.

Člani društva »Kajuh« so pripravljani pomagati pri delih za ureditev prosvetnega doma, vendar pa je pomoč oblasti tudi tu neobhodna.

Zofka Kotar

Odmev se bo vrnil mednje

V preteklih 14 dneh so potekali v naši občini zbori volivcev. Pobudo zanje je dal občinski odbor SZDL. Želel je namreč, da se v občini naredi prelom v sklicevanju in organizaciji zborov volivcev. Za dnevni red je pripravil samo eno točko: 5-letni plan razvoja kmetijstva v občini.

Zato je bil sklican plenum občinskega odbora SZDL, ki je plan prediskutiral in zavzel določena stališča, s katerimi smo šli pred občane. Najprej smo sklicali sestanek krajevnih organizacij SZDL in krajevnih odborov, kjer so odborniki plan prediskutirali in se pripravili na zbere volivcev. Za organizacijo vodenja zborov volivcev so bile zadolžene krajevne organizacije SZDL, za tolmačenje pa odborniki ljudskega odbora. Skrbne priprave niso bile zaman; povsod je bil obisk zelo dober, ljudje so diskutirali in dali vrsto tehtnih pripomb. Nekateri izmed njih bodo vnešeni v plan in ga bodo tako tuji obogatili. Občanom

smo zagotovili, da bodo dobili na prihodnjem zboru volivcev odgovore na svoja vprašanja.

Komisija za družbeno upravljanje pri občinskem odboru SZDL že dela na tem vprašanju. Iz zapisnikov so že povzete želje in predlogi, sedaj pa so v pripravi odgovori. Gotovo je torej, da se bo glas občanov slišal tam,

kjer se slišati mora, in da bo njegov odmev prišel tudi nazaj mednje.

Prvi koraki od zborov volivcev k zborom občanov so storjeni, naši ljudje niso vedle volivci predstavnikov komune, pač pa tudi njeni upravljavci — postajajo torej občani v pravem smislu besede.

Slavko Kržan

Borci so zborovali

Tako kot vsako leto so se tudi letos zbrali udeleženci NOB v območja Vel. Gaber, da bi podali obračun o delu v preteklem letu in sprejeli naloge za bodoče.

Na občnem zboru, ki je bil 27. januarja se je zbralo zelo veliko članov, tako da ni skoraj nihče izostal, kar do zdaj ni bila navada. Iz poročila je bilo razvidno, da je odbor lansko leto lepo zastavil delo in s pomočjo članov tudi veliko izvršil. Lansko leto so se lotili ureditve grobišča 42

padlih borcev na Griču. Grobišče je zdaj skoraj urejeno, kajti slabo vreme je preprečilo dokončno ureditev. Delo so veljala 132.000 din. OBLQ Trebnje je prispeval 100.000 din. Veliko je bilo opravljenega s prostovoljnimi delom. Člani in drugi občani so opravili nad 250 ur prostovoljnega dela, razen tega so navozili potrebni kamen, pesek, cement in vodo. Pionirji so opravili 250 ur prostovoljnega dela. Poročilo je še omenilo, da je zelo uspešno proslava krajevnega praznika in komemoracija na dan mrtvih.

in okolice zadržala ob tem predavanju kar tri ure.

V TREBNJEM SE NISMO USPELI

zbuditi zanimanje za redno izobraževanje. Niti predavanja, opremljena z barvnimi diapozitivi ali filmi, ne pritegnejo poslušalcev! Spomnimo se samo predavanja tovariša Rudolfa Jereba o leptah in zanimivostih Soške doline, ki je bilo spremljano s prelepimi barvnimi posnetki. V Trebnjem se je tega predavanja udeležilo samo 5 odraslih ljudi in okrog 30 šolarjev!!

Stojimo pred problemom, ali naj se organiziramo predavanja v Trebnjem, ne da bi tvegali podoben primer. Ne gre samo za to, da organizacija predavanj zahteva določena sredstva, gre tudi za to, ali naj se ponovno osramotimo pred predavatelji, ki prav gotovo ne prihajajo zaradi osebnih ambicij, ampak predvsem zato, da bi ljudem nekaj nudili. Če ne bomo tega izkoristili, tudi ne bomo upravičeni trditi, da ni nobenih kvalitetnih prireditev.

—ce.

Tečaj za žene v Toplicah

V Dolenjskih Toplicah se 40 žena in deklet uči šivanja in krojenja na tečaju, ki ga je priredila tovarna šivalnih strojev iz Mirne. Tečaj bo trajal še ves februar, nakar bodo tečajnice razstavile svoje izdelke. Po tečaju za šivanje in krojenje bodo imele topliške žene še več drugih predavanj, za žene iz Podturna in Poljana pa bodo tudi organizirali šiviljski tečaj.

Mladina iz osemletke v Dolenjskih Toplicah je ustanovila lutkovno gledališče in se že predstavila z igrico »Medveda lovimo«.

D. G.

PRED ZOBNO AMBULANTO

»Glej, zopet nesreča!« sem pomislil. Toda ko sem se približal gneči, sem ugotovil, da so ti ljudje vsi pacienti, ki čakajo pred zobno ambulanto. Trikrat tedensko po tri ure na dan ne more sprejeti ambulanta vseh, ki si želijo popraviti zobe.

Zamišljeno opazujem nesrečnike v dolgi vrsti in si mislim: mnogi od teh se bodo vračali na svoje domove z istimi bolečinami, ker jim sreča ni bila naklonjena, da bi prišli na vrsto.

Trikrat po tri ure na teden ordinira v Trebnjem zobozdravnica, ki se vozi iz Novega mesta. To pa je gotovo premalo za tako veliko področje. »Koliko časa še?« se sprašujemo, »bo deveturno delovanje zobne ambulante moralo zadostovati za Trebnje s tako veliko okolico?«

—le

Kako se izobražujemo odrasli

Vedno hitrejši gospodarski in družbeni razvoj zahteva, da tudi odrasli, ki so že zdavnaj zapustili šolske klopi, stalno izpopolnjujejo svoje znanje. Nobena šola, pa naj bo splošno izobraževalna ali strokovna, ne more dati dokončnega znanja. Pošolsko izobraževanje odraslih postaja zato iz dneva v dan nujnejše in kot tako dolžnost vsakega državljanca.

LETOSNI PROGRAM

Občinska ljudska univerza v Trebnjem je v začetku letošnjega izobraževalne sezone postavila ob sodelovanju občinskega komiteja ZKS ter gospodarskih organizacij širok okvirni program, ki je deloma že izveden.

Program zajema oddelke višjih razredov osnovne šole za odrasle pri osnovnih šolah v Trebnjem, Sentrupertu in Mokronogu, seminar za člane UO in DS v tovarni šivalnih strojev »Mirna«, seminar za vodje strokovnega usposabljanja, ciklus

strokovnih kmetijskih predavanj, šola za starše, šola za življenje, poljudno znanstvena predavanja, tolmačenje nove ustave, zdravstvena predavanja in aktualna politična predavanja.

USPEHI IN OVIRE PRI IZVAJANJU PROGRAMA

Med najbolj uspela predavanja moramo šteti tista, ki smo jih izvedli pod naslovom SOLA ZA STARŠE. Pod tem naslovom je bilo doslej dvoje predavanj: »Naš šolar« in »Vzgoja v puberteti« na vseh popolnih osnovnih šolah v občini. Predavatelj profesor Franc Demšar je našel povsod hvaležne poslušalce in žel mnogo priznanj.

Takih predavanj si želimo, so izjavljali mnogi starši, čeprav so morali marsikje zaradi pomanjkanja prostora in sedežev poslušati predavanje stoje. Razveseljivo je tudi, da se predavanje izrazito vzgojno tematiko v vedno večjem številu udele-

žujejo tudi možje. Tretja tema s tega področja bo: »Kako ravnamo s predšolskim otrokom.«

SEMINAR NA MIRNI

2. februarja je bila zadnja — 10. tema seminarja, ki je bil organiziran za člane UO in DS. Poleg članov UO in DS v tovarni šivalnih strojev »Mirna« so se v seminar vključili tudi nekateri člani UO in DS ostalih gospodarskih organizacij v občini. Program, ki je zajemal predvsem politično-ekonomske teme, so izvajali predavatelji iz delavske univerze »Boris Kidrič«. Živahna diskusija dokazuje, da je bil program kvaliteten in seminar potreben. Škoda je samo, da se nekateri člani UO in DS še ne zavedajo dovolj pomena članstva in da seminarja niso v celoti izkoristili. Obisk na seminarju ni bil zadovoljiv. Mnogi, ki so se prijavili, potem niso prihajali na predavanja.

STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE NA VASI

Kmetijski strokovnjaki predavajo in vodijo razgovore s kmečkimi proizvajalci v Dobruču, na Čatežu, v Veliki Loki, Velikem Gabru, na Mirni, v Sentrupertu, Mokronogu, na Trebnjem, v Sentlovcu in Dol. Nemški vasi. Teme so: zdravstvena zaščita živali, zaščita rastlin in uporaba zaščitnih sredstev, uporaba umetnih gnojil, pridelovanje krme,reja živine in prasičev in pridelovanje vrtnin. Razgovorov se udeležujejo predvsem starejši kmetovalci in šolska mladina, medtem ko odrasla mladina ne kaže dovolj zanimanja. Zanimivo je tudi, da je obisk navedenih predavanj mnogo boljši v oddaljenih krajih kot pa v dolini. V Sentpetru in na Mirni na primer »Uporaba umetnih gnojil« ni zanimala kmetovalce (predavanje je odpadlo), medtem ko se je večina kmetovalcev s Čateža

Ker je v Vidmu-Krškem zaposlenih več tisoč ljudi, je nastala potreba po ustanovitvi obrata družbene prehrane. Nekateri so se za ustanovitev zavzeli, drugi pa so nasprotovali. Burne razprave na sejah upravnih odborov in delavskih svetov, sveta stanovanjske skupnosti, gospodinskega centra in na zborih volivcev so se nagnile v prid ustanovitvi obrata družbene prehrane.

Sklenjeno, storjeno! Kolektivni gospodarski organizaciji in ustanovi so pričeli zbirati sredstva za preureditev stavbe in opreme obrata. Samo tovarna celuloze in papirja je prispevala 5 milijonov dinarjev! Tudi drugi niso izostali. Mnogi pa so sredstva samo obljubili in niso svojih obvez do obrata družbene prehrane še do danes poravnali.

Kljub vsem težočam je bila 15. maja 1961 otvoritev moderno opremljenega obrata družbene prehrane. Ljudje so bili na novo pridobitev ponosni. Veseli pa so bili zlasti tisti, ki so pričeli prejemati tople in zelo okusne enolončnice. Zanje so plačevali samo 30 dinarjev, podjetja pa so prispevala 40 dinarjev regresa na enolončnico. Število enolončnic se je vsak dan stopnjevalo. Sprva dve sto, potem štiri sto, pet sto pa celo šest sto in več! Zadovoljni so bili v kuhinji, pa tudi odjemalci enolončnic. Največji odjemalec je bil seveda kolektiv tovarne celuloze in papirja, saj je imel naročenih okrog 340 enolončnic.

CIGARETNA SKATLA MED TOPLO HRANO

Toda glej čudo! Kot da bi udarila strela z jasnega neba, se je pričelo naenkrat šušljati, da so enolončnice zanič. Godrnjanje se je stopnjevalo. V kuhinjo obrata so vračali enolončnice. V njih so bile skatle od cigaret, veliki črvi, gosenice pa tudi listki z napisii: "tako hrano sem užival v koncentracijskem taborišču. Tega še pes ne bi jedel... jej ti, upravnik - itd."

Lahko se je zgodilo, da je v hrani igral kak fiziološki molj, toda prav gotovo skatle, cigarete in gosenice niso v hrano metali v kuhinji! To so

no, da jo bo treba kriti iz družbenih sredstev! Če bo obrat zaradi premajhnega števila naročil enolončnic moral prenehati delovati, zakaj je pa potem zanj bilo vloženi toliko dragocenih sredstev?

OBRAT NAJ UPOSTEVA ANKETO!

Obrat družbene prehrane naj bi resno upošteval podatke iz ankete, ki jo je tovarna celuloze in papirja razposlala med svoje članke kolektiva. Od 1043 anketiranih, vstevši tudi vajence, je na anketno odgovorilo 313 članov kolektiva. Ugotovitve ankete pa so sledeče: s kvaliteto in čistoto enolonč-

stringjali. Se danes se hrani z enolončnico preko 60 njihovih zaposlenih delavcev. Ko smo nedavno obiskali lesni prostor v tovarni celuloze in papirja, nam je neki prezeblji delavec preprosto rekel: »Premalo zaslužim, da bi kupoval enolončnice po ceni brez popusta, čeravno vem, da bi mi bila topla malica, zlasti v mrzlih zimskih dneh, potrebna. Sedaj pa kos kruha namakam v črno kavo!« Mar ni v tej izjavi veliko boleče resnice?

V komunalnem podjetju so baje enolončnico odpovedali predvsem zaradi premajhnih obrokov hrane in ker je le-ta predraga. Z istim denarjem, tako so nam povedali na upravi podjetja, lahko delavec kupi kaj izdatnejšega. Prepričani pa smo, da n. pr. delavcu v kamnolomu v mrzlih zimskih dneh ne more nadomestiti kos klobase tople malice!

Kaj pa menijo zaposleni v konfekciji papirja? So zares zadovoljni s črno kavo ali čajem?

Naj bo kar koli, delovnemu človeku smo dolžni nuditi topel obrok hrane. Glavne razloge spora okoli enolončnic pa je potrebno takoj poiskati in jih odpraviti. 29. januarja je o problemu enolončnic že razpravljala seji občinski odbor SZDL. O tem pa bi morali še temeljiteje razpravljati predvsem tudi prizadeti!

Kdo jim nagaja, da delavci niso zadovoljni z enolončnicami? V obratu družbene prehrane na Vidmu se resnično trudijo, da bi zadovoljili potrebe vseh svojih odjemalcev!

ALI JE OBRAT DRUŽBENE PREHRANE ZARES RAZOČARAL LJUDI S KAKOVOSTJO ENOLONČNIC?

NAMENOMA DELALI posamezniki, ki s takim nekulturnim odnosom škodijo ugledu podjetja, od koder so prihajale vrnjene enolončnice!

Sanitarna kontrola je večkrat pregledala kuhinjo obrata in nikoli ni ugotovila kaj posebnega. Tudi zastopnice okrajnega Zavoda za napredek gospodinjstva iz Novega mesta so obiskale obrat in se po temeljiti dvodnevni analizi laskavo izrazile o kalorični moči hrane, kakor tudi glede čistote!

TODA ČEMU V ENOLONČNICAH SLAB FIZOL?

Mogoče zares drži trditve nekaterih, da obrat družbene prehrane še zdavnaj ni izrpal vseh možnosti za izboljšanje enolončnic. Res je tudi, da so bili premalo upoštevani predlogi in želje odjemalcev enolončnic, sicer se ne bi zgodil neljub primer lani decembra, ko se je v toplem obroku izločila nahajalo več desetih moljev. To pa je preseglo meje potrpežljivosti odjemalcev hrane. Upravni odbor tovarne celuloze je moral o tem sklepati, njegova odločitev pa bo za obrat lahko usodna. Sklenili so namreč začasno ukiniti regres na enolončnice in nadaljnjo odločitev prepustili ekonomskim enotam. Slični odločitvi je sledilo tudi komunalno podjetje.

Cepprav je upravni odbor tovarne celuloze in papirja priporočil sindikalni podružnici tovarne, da ponovno zainteresira ljudi za naročilo toplega obroka, nihče ne ve, če ji bo to uspelo. Ni bil sklep upravnega odbora o ukinitvi regresa preuranjen? Morda bi bila druga pot primernejša oblika rešitve spornega vprašanja. V obratu družbene prehrane sedaj kuhajo samo še okoli tristo enolončnic. Mogoče jih bodo drugi mesec še manj! Upoštevati moramo, da je kadrovska zasedba v obratu družbene prehrane ista kot prej. Ne kaže pa sedaj ljudi odpustiti, dokler se v tovarni celuloze ne bodo izjavili kako in kaj! Kaj pa, če bo obrat družbene prehrane lepega dne izkazal zgubo? Vsakomur je že sedaj jas-

no, da jih je izrazilo željo še nadalje jemati topli obrok hrane s pogojem, da se le-ta znatno izboljša. Trinajstim količina hrane ni zadostovala, osem se jih je pritožilo zaradi netočne dostave, nekateri pa so izjavili, da hrana ni dovolj raznovrstna. Veliko se jih je izjavilo za povečanje cene enolončnic, zaradi izboljšanja hrane.

»KRUH NAMAKAM...«

Upravni odbor tovarne celuloze in papirja pa bi moral upoštevati tudi to, da se prav vsi z ukinitvijo regresa niso

Rdeči križ na Raki pri Krškem prizadevno deluje. Za novo leto je organizacija obdarila starše in bolnike na svojem področju. Pionirji so raznosili 12 ljudem darila po domovih. Med obdarovanci je bila tudi najstarejša članica RK na Raki: 96-letna Marjeta Lekše. Njej so otroci še posebej podarili šopek cvetja in malo večje darilo. Na skromni lehi zemlje in koščku vinograda se starka še kar sama preživlja. — Za Makarsko so zbrali člani RK na Raki 17.300 dinarjev! — V nedeljo dopoldne bo letni občni zbor RK na Raki v prostorih osnovne šole. Predaval bo predsednik okrajnega odbora RK tovariš inž. Ivo Zobec, vrteli pa bodo tudi zanimive filme. Pridite!

So bili milijoni, vloženi v sodobne kuhinjske in druge naprave, le investicija za nekaj mesecev?

Uspela anketa za sekcije

Kot smo že poročali, je vodstvo krajevne organizacije SZDL v Krškem prejšnji teden razposlalo med svoje članke anketo o delu po sekcijah. Te dni so bili zbrani rezultati ankete. V sekciji za stanovanjska in komunalna vprašanja jih želi največ razpravljati o vodovodu in cesti v mestu. V sekciji za probleme šolstva, izobraževanja in kulturno življenje se jih je večina odločila za razpravo o TVD »Partizani« in problematiki telesne vzgoje. Člani želijo nadalje sodelovati v sekciji za zdravstveno in socialno problematiko, kjer naj

bi razpravljali o gradnji zdravstvenega doma. V sekciji za družbeno-politična in ekonomska vprašanja pa je največ zainteresiranih za razpravo o trgovini v mestu in njeni problematiki.

Krajevna organizacija SZDL v Krškem upa, da bo njeno delo najbolj uspešno preko sekcij, kjer se bodo obravnavala konkretna gospodarska in politična vprašanja kraja in občine.

Napredek trgovine na Senovem

Trgovsko podjetje »Preskrba« na Senovem je lani preuredilo v Brestanici svoj lokal, ki je kraju v ponos. — Prav tako je lani investiralo 7 milijonov šest sto tisoč dinarjev, od tega preko 4 milijone lastnih sredstev, za preureditev in opremo ostalih lokalov, nabavo poltovornega avtomobila in dopolnitve pisarniške opreme v trgovinah. Naj še omenimo, da ima podjetje 6 lokalov v svoji lastni stavbi, vseh poslovalnic pa ima 16. Lani je podjetje poslovalo s prometom za 20 odst.

V Brestanici najboljše preste

Pekarna Rudolfa Kadičnika je znana po odličnih prestatih. Poleg kruha peče pekarna še razno drobno pečivo. Pekarna zalega s kvalitetnim kruhom poleg Brestanice še velik del Senovega.

Berite in razširjajte DOLENJSKI LIST!

Od Rake do Senovega

Zveza Svobod in prosvetnih društev v Vidmu-Krškem se lepo pripravlja na letošnjo okrajno revijo kulturno-prosvetne dejavnosti, ki bo sestavljena iz dramskih, glasbenih in recitacijskih večerov. Ker je lani dramska revija v Vidmu-Krškem lepo uspela, so sklenili, da bo tudi letos tam, predstave pa bodo v Brestanici, na Senovem in v Leskovcu.

Občinska Zveza Svobod se je odločila, da bo obiskala vse večje kraje v okolici Krškega in ugotovila, kako se tu pripravljajo na občinsko revijo. Tovariši Matko Matjan, Viktor Zemljak in jaz smo se najprej ustavili na Raki. Za obširno temo našega razgovora je bil čas prekratek, pa še vreme nam je ponagajalo, da smo s pomočjo vaščanov komaj spravili vrto do vrha klancu. V imenu prosvetnega društva na Raki nas je sprejel njihov poštirovalni blagajnik Leo Koman. Po-

vedal nam je, da bi se društvo pri njih nedvomno otkrepilo, ko ne bi bili s prostori tako na tesnem. Igrajo lahko le v šolskem razredu, tako da zaradi skromnega prostora ne morejo nastopati z igro, v kateri bi bilo več kot deset oseb. Manjka jim tudi glasbeno-zabavni ansambel. Njihova dramska sekcija se je že predstavila s komedijo »Robinzoni in dekletina« ter z mladinsko komedijo »Sestero mušketirjev«, s katero nampravajo nastopiti na občinski dramski reviji. V bližnji bodočnosti bodo uprizorili še eno komedijo. Poskušajo s klubskim delom, vendar še ni dovolj smotrno organizirano, kljub temu da imajo v klubskem prostoru na razpolago televizijski aparat, radio in gramofon. Tovariš Koman je povedal, da v društvu dajejo prednost mladim in tako upajo na boljše.

Z Reke je vodila pot v Kostanjevico na Krki, kjer nas je čakalo več članov prosvetnega društva »Lojze Košak«. Dejavnost tega društva je zelo razgibana, posebno delo dramske skupine, ki jo vodi Lado Smrekar. Med številnimi gostovanji so se Kostanjevčani izkazali predvsem z nastopom v zagrebškem gledališču, in sicer z Benčičjeva ljubzensko pismo »Ljubezen treh kraljev«. Ker društvo lani ni tekmovalo na okrajni dramski reviji, namerava letos za revijo pripraviti Weigelovo komedijo »Najšljepi zdravnik« in mladinsko igro »Jurček«. — Lepo se razvijata tudi knjižnica, ki je s 1255 knjigami ena najmočnejših v občini. Knjižnico obiskuje okrog 169 bralcev. Že vrsto let pa jo vodi marljiva knjižničarka Verena Kosjek. — Tudi izobraževalna sekcija v Kostanjevici ne počiva, saj so organizirali že več predavanj, razstav in ekskurzij. — Posebno zanimivo pa je v Kostanjevici tamburški sekstet Kuharjev, ki ga vodi oče Franc, ob sebi pa ima pet sinov. Instrumente so si iznajdljivi muzikantje sami izdelali. V prihodnje bodo nastopili na glasbeno-zabavni reviji.

Iz Kostanjevice smo odšli v Podbočje, kjer dela PD Stane Kerin. Potéžili so

nam, da imajo težave z dvorano in odrom, kajti ključ teh prostorov ima kmetijska zadruga, ki ji dvorana služi za sušenje sena. Kljub težavam, ki jih imajo, pa za občinsko revijo pripravljajo komedijo »Peg, srček moj« v režiji Marije Sketa in »Rdečo Kapico pod vodstvom Ivanke Maksel. Glede prostora so pri njih v zadregi tudi šahisti, pevci in knjižnica.

Na zelo skromno kulturno dejavnost smo naleteli v Velikem Podlogu. Kljub temu, da imajo lepo dvorano in oder, ne premorejo več kot en vokalni duet. Imajo tudi klubske prostore, vendar je življenje v njem zelo slabo organizirano.

Zadnji obisk prvega dne našega potovanja smo opravili v Leskovcu pri Krškem. Tu manjka predvsem strokovnega vodstva. Veliko zanimanja je za pevski zbor, pa nimajo zborov. Iz različnih razlogov je bil razpuščen tudi tamburški zbor. Letošnje sezono se je društvo tesno povežalo z vaškim mladinskim aktivom, s prostovoljnim delom pa bodo obnovili oder v prostorih kmetijske zadruge, ki jim rada nudi pomoč. Pod vodstvom Ančke Stoviček pripravljajo zabavni kvartet vesel večer. Za počastitev 150-letnice šole v Leskovcu bo društvo pripravilo samostojno akademijo, mladinski

aktiv pa pripravljajo Marinčev komedijo »Poročil se bom s svojo ženo«.

Naslednjega dne smo obiskali Zdole. Tu so nam povedali, da zelo radi igrajo, vendar nimajo ne dvorane ne odra, pač pa nastopajo kar v razredu. Tovarišica Presnikova, dolgoletna režiserka, je pohvalila svoje igralce in dodala, da si dostikrat kar sami kupijo čevlje ali obleko, ki jo potrebujejo v igri. Letos pripravljajo Finžgarjevo »Verigo«.

V Brestanici so zelo delavni. Na prvem mestu je dramska dejavnost. Lansko leto so imeli lep uspeh z dramo »Sveti plamen«, letos pa so pod vodstvom Nika Goleša zaigrali Prežihove Samorastnike. Lepo se uveljavlja njihov zabavni orkester STEB (Sekstet termoelektrarne Brestanica), ki ga vodi tovariš Butkovič. Uspešno delata meški pevski zbor in literarna sekcija z 22 člani, ki jo vodi tovariš Zalkšek. Veliko razumevanja za brestanjsko Svobodo ima kolektiv termoelektrarne, saj društvo gostuje v njegovih sindikalnih dvoranah, kjer ima na razpolago tudi knjižnico in prostor za celotno klubsko delo, ki je že dokaj organizirano. Škoda, da ni povsed tako lepega sodelovanja med kulturno-umetniško in gospodarsko dejavnostjo! — V Koprivnici je prosvetno

društvo na počitnicah. Zelimo, da bi bile le-te čim krajše...

Na Senovem smo se pogovorili kar v prostorih društvene knjižnice. V prijetnem pomenku smo zvedeli nekaj o njihovih načrtih. Lani je društvo uspešno nastopilo na okrajni dramski reviji, letos pa za revijo pripravljajo Grunovo Kastelko. Režiral bo tovariš Horjak; pod vodstvom Zinke Gučkove pa pripravljajo komedijo »Dobročesla, miss Agata«. Na Senovem je doma tudi glasbena dejavnost, katere duša je dolgoletni pevovodja in večkratni nagrajenec, avtor pesmi o Bohorju tovariš Zupančič. Z moškimi oktetom pripravljajo samostojne koncerte. Vzorno urejena je pri njih društvena knjižnica, ki šteje preko 1500 knjig. Med Senovčani so bili tudi člani PD Gornji Leskovec, ki so povedali, da pripravljajo mladinsko igrico »Svoje glaviček« in komedijo »Jezični doktor Petelin«. Dejavnost društva bomo lahko ocenili na občinski reviji.

MARCEL ŠTEFANČIČ

Naš krajevni praznik

Letos praznujemo prebivalci bivše občine Senovo prvič svoj krajevni praznik. Živo se še spominjamo prihoda XIV. divizije na Stajersko pred 18 leti. Na Senovo so prišli oddelki divizije v noči od 8. na 9. februar; partizani so uničili rudniške naprave v Zakov jašku, separacijo in napadli nemško postojanko v Senovem. Rudarji in drugi prebivalci teh krajev so po tem napadu začeli množično odhajati iz partizane. Nemci so morali proizvodnjo v rudniku ustaviti.

Ob našem prazniku se s ponosom spominjamo vseh pridobitev revolucije, katero je vodila Komunistična partija Jugoslavije. Spominjamo se prvih borec z našega področja, ki so skoraj vsi našli smrt v Brežiški četli. Druga skupina domačinov je odšla v boj za svobodo v juniju 1942; tudi ti so skoraj vsi padli v NOB. Spominjamo se ilegalnega dela partijskih organizacij in naših zvez s KP in OF, ki so vodile prek kurirskih stanic vse do Celja, Trbovelj in drugim v Sp. Posavje in Zasavje. Spominjamo se mučenikov, ki so jih Nemci preko zbirnega

taborišča v gradu Brestanica izseljevali v Srbijo. Nad 60.000 ljudi je šlo skozi Brestanico v preganinstvo v nacistično Nemčijo. Letos naj bi v Brestanici postavili dostojen spomenik vsem žrtvam fašizma in izseljenišva.

Ob prazniku se spominjamo Bohorja, simbola naše borbe. Tu je deloval okrožni odbor OF in okrožni komite Kozje, tu sta delala občinski odbor OF in komite ZK Senovo-Blanča. Po osvoboditvi so naši rudarji, kmetje in vsi delovni ljudje krepko zgradili: obnovili smo gospodarstvo in vas. S pomočjo ljudske oblasti smo zgradili mnogo novih, lepih stanovanj.

Z združljivo prejšnjih

133 novih stanovanj

Od osvoboditve do danes je rudnik investiral za stanovanjsko izgradnjo težke milijone. Zgrajenih je bilo namreč 133 družinskih stanovanj. 12 stanovanj pa še gradijo in bodo konec leta vseljiva.

Lani je bila skozi Senovo zgrajena cesta, katere gradnjo je prav tako v glavnem investiral rudnik.

občin Videm-Krško in Senovo se naše gospodarstvo in komunalna dejavnost še hitreje razvijata. Za nič nimamo prikrasani, odkar smo se združili. Ugodno je, da se bomo poslej lahko razvijali še hitreje! Lani je napredovala brestaniška elektrarna z drugim agregatom, odprta je bila nova invalidska delavnica, pripravljamo obrat za izdelovanje slatere materiala (iz odpadnega pepela) za gradbene namene, v teku pa so tudi načrti za zgraditev cementarne na Senovem. Zaposlila naj bi naše delovne ljudi, ko bo proizvodnja v rudniku počasi usahnula zaradi izrabljenih zalog. Kmetijsko napreduje; druga v Brestanici utrjuje živinorejski in sadjarski obrat. Na Senovem je

urejen krasen zdravstveni dom – zasluga požrtvovalnega kolektiva našega Zdravstvenega doma! Urejamo zdravstvene prostore v Brestanici. Komunalna dejavnost na Senovem in v Brestanici se širi. Zares ni nobenega zapostavljanja, o katerem so pred združljivo obel bližnjih občin govorili redki posamezniki.

Po vojni smo že večkrat pisali in govorili o naši borbi in deležu naših ljudi za osvoboditev. Zdaj moramo podčrtati samo tole: z nadaljnjim zviševanjem storišnosti dvigamo tudi življenjsko raven naših delovnih ljudi. Delavsko in družbeno poglobljeno samoupravljanje pa je pot do tega našega velikega smotra!

KAREL ŠTERBAN

Danes v novem Senovem

Uspehi in problemi PARTIZANA

TVD »Partizan« s Senovega je zadnja leta zabeležilo več pomembnih uspehov. Člani društva so sodelovali na vseh večjih množičnih tekmovanjih v okolici. Prav tako so sodelovali lani na okrajnem prvenstvu v atletiki in namiznem tenisu na občinskih delavskih športnih igrah. Športniki so nastopili na vseh praznikih in ob praznikih priredili športna tekmovanja. Zlasti so ponosni na uspehe, dosežene na tekmovanju v okrajni nogometni ligi in republiškem tekmovanju v hokeju na travi. Hkrati z doseženimi uspehi se društvo spoprijema s številnimi težkotami. Čeprav se je k telovadbi prijavilo okrog 60 pionirjev in mladincev, društvo nima svoje telovadnice.

Trenutno si pomagajo s šolsko telovadnico, vendar je ta prosta šele pozno zvečer. Nobenih izgledov pa ni, da bi problem telovadnice na Senovem v doglednem času rešili. Društvo ima namreč še za minulo leto okrog 100 tisoč dinarjev dolga. Niš manj pereč problem v društvu ni pomanjkanje vadiateljskega kadra ter trenerjev za nogomet in hokej na travi. Marijiti člani TVD »Partizan« pa kljub trenutnim težkotam ne nameravajo vreti puške v koruzo. Še z večjo vnemo bodo pridobivali mladino v svoje vrste in se še nadalje udeleževali vseh tekmovanj v občini in okolici. Prav tako nameravajo pomagati s prostovoljnimi delom pri gradnji plavalnega bazena na Senovem.

PREGLED SLOVENSKEGA SLIKARSTVA OD XIV. DO XX. STOLETJA

V počastitev slovenskega kulturnega praznika je bila v Kostanjevici na Krki včeraj ob 17. uri odprta razstava fotokopij naših mojstrov od XIV. do XXI. stoletja, kakor so zastopani v Narodni galeriji v Ljubljani. Razstava bo odprta do 1. marca. Občinstvu bo predstavila vse pomembnejše stvaritve do impresionizma.

Za temeljiteje umevanje razstave kakor tudi za izobraževanje in oblikovanje kvalitetne estetske vzgoje, bodo v Kostanjevici skozi ves februar predavanja o naši likovni preteklosti. Razpored predavanj:

Sreda, 7. 2. 1962, ob 12. uri: GÖTTIKA (za mladino) in ob 19. uri: GÖTTIKA (za odrasle). Četrtek, 15. 2. 1962, ob 12. uri: BAROK (za mladino) in ob 19. uri: BAROK (za odrasle). Četrtek, 22. 2. 1962, ob 12. uri: KLASICIZEM IN

ROMANTIKA (za mladino) in ob 19. uri: KLASICIZEM IN ROMANTIKA (za odrasle).

Četrtek, 1. 3. 1962, ob 12. uri: OD REALIZMA DO IMPRESIONIZMA (za mladino) in ob 19. uri: OD REALIZMA DO IMPRESIONIZMA (za odrasle).

Predavala bosta umetnostna odgovornarja Anica Cevčeva in France Zupan. Lela naših mojstrov bosta predstavila na predavanjih z barvnimi diapozitivi ter razlago dobe in razstavljenih del. Predavanja za mladino bodo v Domu kulture, za odrasle pa v šoli. – Razstavo in predavanja so omogočili: Narodna galerija v Ljubljani, Gorjupova galerija, Prosvetno društvo »Ložje Košak« in Osnovna šola v Kostanjevici na Krki. Vabimo k številni udeležbi!

Prisrčne čestitke

Prebivalci Senovega in vseh krajev med Savo in vrhom Bohorja na našem področju ponosni praznujemo 9. februar – naš krajevni praznik, spomin na herojske bore XIV. divizije NOV, ki so na ta dan leta 1944 napadli okupatorja v rudniku. Njihov uspeh nam je vlit novih moči; borci, aktivisti in prebivalci smo s skupnimi napori izgnali nasilnike iz naše domovine.

Uspehi delovnih ljudi našega območja v gospodarstvu, na kulturnem in vsem družbenem področju dokazujejo, kako z napore in požrtvovalnostjo pomagamo graditi socializem. Lepi so dokazi teh uspehov: urejen kraj, zgrajena nova stanovanja, komunalne naprave, upravljanje delavcev v podjetjih in prebivalcev v vsem javnem vodenju. Vse to so posledice naše osvobodilne borbe in ponos našega človeka. Rudarji požrtvovalno kopljejo premog pod zemljo, naše »črno zlato«. Sodelujejo v vseh oblikah družbenega razvoja in si nenehno prizadevajo za razcvit kraja in blagostanje.

Ob letošnjem krajevem prazniku čestita odbor krajevne organizacije Socialistične zveze na Senovem vsem prebivalcem kraja in okolice in jim želi še veliko novih uspehov.

KRAJEVNA ORGANIZACIJA SZDL
NA SENOVEM

Proizvodni uspehi brestaniške elektrarne

Vse do lanskega leta je brestaniška elektrarna obratovala z enim agregatom in proizvajala 60 milijonov kilovatov električne energije. S tem uspehom pa se kolektiv ni zadovoljil. Z vso vnemo se je spoprijel z novimi nalogami. Sklenil je dobaviti še en agregat, to pa mu je leta 1961 tudi uspelo. Turboagregat je nabavilo in montiralo podjetje »Jugoturbina« iz Karlov-

ca, parni kotel pa so nabavili iz tujine. Investicije drugega agregata so znašale preko milijarde dinarjev. Naj še omenimo, da je drugi agregat pričel obratovati v drugi polovici lanskega leta in je letna proizvodnja znašala 78 milijonov kilovatov.

Knjižnica je vedno dobro obiskana

Knjižnico domačini zelo radi obiskujejo. Ceravno je lani poslovala v neprimeren prostoru, jo je obiskalo več tisoč vestnih bralcev. Knjižnica je imela 20 tisoč dinarjev dohodkov od izposojevalnine. Letos pa so bili knjižnici dodeljeni novi prostori. Tako je okrog 1500 knjig zdaj v primernejšem prostoru. Zanimivo je, da bralci najraje berejo domače pisce.

Stavba za izobraževalni center

Spomladi bodo pričeli na Senovem graditi stavbo za izobraževalni center. Ta zamisel ni nova, saj rudnik že štiri leta zbira sredstva za gradnjo. Do sedaj mu je uspelo zbrati že okoli 9 milijonov dinarjev, kar bo zadostovalo vsaj za začetek gradnje. V stavbi izobraževalnega centra bo še klubski prostor s televizijskim sprejemnikom, knjižnico in čitalnico. Morda se bo našel tudi prostor še za ostalo kulturno-prosvetno udejstvovanje.

DPD Svoboda v novi sezoni

Kulturno-prosvetna dejavnost je po zaslugi DPD Svoboda na Senovem zelo razglabana. Svoboda tudi v novi sezoni ne bo razočarala občinstva. Dramska sekcija bo nastudirala igri: »Dobrodošla, miss Agata«, in »Jurček« ter priredila »Veseli večer«. Pevska sekcija s pionirskim in mladinskim pevskim zborom bo nastopila na občinskem tekmovanju. Pevski oktet bo nastudiral koncert. Tudi godba na pihala se pripravlja za nastop.

Na Senovem nameravajo ustanoviti tudi pevski zbor za pošolsko mladino. Izobraževalni in klubski svet bosta letos organizirala več predavanj.

Za krajevni praznik na območju krajevnega urada

SENOVO IN BRESTANICA

čestitajo

- SVET STANOVANJSKE SKUPNOSTI
- KRAJEVNI ODBOR SZDL
- OSNOVNA ORGANIZACIJA ZKS
- KRAJEVNI ODBOR ZB
- VAŠKI AKTIV LMS
- KRAJEVNI ODBOR ZVVI
- LOVSKA DRUŽINA
- KRAJEVNI ODBOR ZROP
- DEL. KULTURNO DRUŠTVO »SVOBODA«
- TELOVADNO DRUŠTVO »PARTIZAN«
- KRAJEVNI ODBOR RK
- GASILSKO DRUŠTVO
- DRUŠTVO PRIJATELJEV MLADINE

ČESTITKAM 1 PRIDRUŽUJEJO:

Trgovsko podjetje »Preskrba«, Senovo
Komunalno podjetje »Remont«, Senovo
Mesnica – Brestanica
Elektrarna – Brestanica
Kmetijska zadruga – Brestanica
Zavod za priučevanje invalidov – Brestanica
Mizarska delavnica – Brestanica
Rudi Kadivnik, pekarija – Brestanica

Ne obremenjujmo otrok!

»Tako, fanta: ko bosta napisala naloge in se naučila vsega za jutrišnji dan, pa pridita za nami na travnik! Malo telovadbe pri grabljenju sena ne bo škodovalo...« — Pametna zaposlitev otrok je vzgojna, vsako pretiravanje pa močno škodljivo!

mora biti tako, da ga spravljajo v doro voljo in da si ob njem lahko tudi kaj zapoje. Le tako bo delo vzljubil in se ga veselil. Še sčasoma bo lahko sprejel tudi težje naloge, ki jim bo njegov organizem kos.

Nobeno delo tudi ne sme biti tako, da bi otroku jemalo čas za pripravo na šolo. Vedeti moramo, da se bo uspešno učil le tisti otrok, ki ni preveč utrujen, kajti svež in spočit se bo pri učenju lahko zbral, snov osvojil in si jo zapomnil. V nasprotnem primeru pa bo ob knjigi zehal ali celo zaspal. Tudi večerne ure niso primerne za učenje n pisanje nalog!

Danja Bajc

Drobni nasveti

■ Drobno pečivo ostane dalj časa sveže, če ga hranimo v dozah. V vsako položimo jabolko.

■ Če položimo v omara šopek medene detelje, jo bomo obvarovali pred molji.

■ Svetle klobuke iz klobučevine čistimo tako, da jih drgnemo z zmečkanim svilinim papirjem.

KAKO OBVARUJEMO OBRAZ PRED MRAZOM

V letošnji ostri in dolgi zimi se nam kaj lahko pojdi, da si za vedno poškodujemo obraz. Povsem razumljivo se nam zdi, da obležemo topel plašč in zaščitno telo, obraz pa ostane izpostavljen vsem vremenskim neprilicam; kmalu postane rdeč in koža razpoka.

Uporabljanje krem in pudrov ni le lepoticenje, pač pa sredstvo, s katerim obvarujemo kožo pred poškodbami. Za zimsko nego

obraza ni treba ne dosti časa, ne truda in ne denarja. Važno je, da si pred spanjem z masno kremo dobro natremo umit obraz. Če je zunaj temperatura pod ničlo, pa moramo tudi podnevi nositi »masko«. Zjutraj obraz umijemo z mlačno vodo (brez mila!), nato nalahko vtremo kremo. Tanka plast pudra, ki jo nanesemo na kremo, bo obraz odlično zaščitila. Ustnice namažemo ponoči z vazelinom, podnevi pa z rdečilom.

DOBRO IN POCENI

KROMPIRJEVI ZREZKI
1/2 kg krompirja, slan krop, 1 dkg margarine, 2 jajci, 10 dkg moke, zelen peteršilj, 1 čebula, 15 dkg klobase ali ostankov pečenke, mast za cvrčenje.

Kuhanemu, olupljenemu in pretlačenemu krompirju primesimo stopljeno margarino, jajci, sesekljan peteršilj, čebulo in meso, sol in moko. Oblikujemo zrezke in jih na masti rumeno ocvremo. Zrezke lahko poprej povajamo v jajce in drobtine in jih potem ocvremo.

ZAPEČEN KROMPIRJEV PIRE

1/4 kg krompirja, slan krop, 1/4 l mleka, 3 dkg margarine, 5 jajc, paradižnikova mezga, drobnjak, 2 dkg surovega masla.

Z mlekom umešan krompirjev pire zvrnemo in namaščeno kozico; površino zgladimo v namaščeno žlico. Za vsako osebo napravimo v plitve vdolbino, v katero ubijemo surovo jajce, ga prekrijemo s pretlačenim paradižnikom ali mezgo, potresemo z drobnjakom in zabelimo z razpuščenim surovim maslom. Jed postavimo v pečico, da jajca zakrknjejo.

V imenu združenja razvoja naših otrok!

Zakasnela razprava z občnega zbora PARTIZANA in drugih klubov v Vidmu-Krškem

Morda res zakasnela razprava, vendar če nekaj uidev v prah, mora na dan.

Osem let sodelovanja pri društvu. Iz idealizma. Z veseljem je bila podprta vsaka akcija, vsako delo pri društvu. Delni uspeh smo registrirali tudi v blagajni, ki je narasla celo na 800.000 din! (Leta 1954.) Potem pa je bilo vsega konec. Zemljišče smo si izbrali za igrišče. Plačali bi ga, zadržki pa so bili v razlastitvi ali ne vem v čem. Zgradili bi dom, DOM Partizana... Utvara... rešitve ni in ni bilo...

Na fizikalnem letu v Ljubljani je društvo sodelovalo z največjim številom udeležencev. Potem pa je bilo vsega konec. Leto za letom manjši saldo. Tu in tam prošnje za pomoč, ki je ni bilo. Na koncu — blagajna je prazna, telovadnica brez dresov, športniki ljub vsem zmagam brez sredstev, voditelji obupani, funkcionarji v skrbeh, brez upanja na kakšno rešitev. In na koncu obni zbor brez diskusije.

Posrebna objava! — V letu 1951 je občinska zveza za telesno vzgojo Partizana v Vidmu-Krškem nakazala 100 tisoč din. Res nekaj nezasičenega, in vendar prvič nekaj konkretnega — pomoč.

Zal sto tisoč ni rešitev za vse, kar ta organizacija koristnega stori za zdravje, za čvrst rod, za našo bodočnost. Toda prvi znaki razumevanja in moralna pomoč — zadoščenje. Torej le

rismo delali zaradi svojih kapric in osebnega zadovoljstva, pač pa v korist naše skupnosti! Ti kratki, leto za letom na vsakem občnem zboru ponavljani stavki so končno vendarle prodrli, omajali »mecene«, ki so dolžni skrbeti za naš rod, če smemo v to verjeti.

Tako brez koristi se mi je zdelo ta diskusija na občnem zboru, ker je bila ponovljena že najmanj desetkrat.

Tov. Kebe je dejal: »TVD Partizan ne sme živeti od beračenja...« To so kapljice prepotrebne vode izmučenemu dolgočprogašu, ki ni verjel, da bo dosegel še kdaj svoj cilj.

Tako lep je pogled na zdrava telesa moške telovadnice. Presenetljivo lepo izvajajo svoje vaje. Kot struna napete miške, sposobne prenesti vso teko težkih vaj... težkih vsemogočih vplivov v življenju.

Moj sin pri tebe neki dan domov iz šole, ko so zamenjali uro telovadbe z uro spoznavanja narode:

»Očka, jutri bom vprašan telovadbo. Pa kako naj znam, če se nisimo ničesar učili! Sploh nisimo telovadli!...«

Drugi dan pri tebe zopet domov: »Očka, vse, kar si mi včeraj pokazal, mi je prišlo prav, prav to sem bil vprašan: na levo, na desno, predročje, odročje...« — »Kakšno oceno si dobil?« — »Pet!«

Hrbtenička pa se mu sumljivo krivil... Tudi šola mu ne daje telesne vzgoje, ker nima možnosti in ker...

Partizan, nima sredstev, da bi za obstoječe potrebe razširil dejavnost. Še za skromen del idealistov ne zmore osnovne

»hrane...« Glavni zaključek letne skupščine: združitev vseh športnih in telesnovzgojnih organizacij v eno organizacijo z imenom: TVD Partizan — Celulozar, Vidmu-Krško. Združili se bomo revni z bogatimi — vsaj z izkušnjami.

Pionir ponovno uspešen v Kranju

V drugem kolu republiške kegljaške lige je Pionir gostoval v soboto in nedeljo v Kranju in Jesenicah. Nastopal je skupno z ljubljanskim Gradisom, mariborskim Konstruktorem in Celjem, to je z ekipami, ki sodijo v vrh slovenskega kegljanja. Pionirjevi kegljači so ponovno navdušili, saj so v Kranju dosegli izvrsten rezultat 6306 kegljev (povprečno 813,2) ter premagali Celje za 49 kegljev, Konstruktor za 44, ljubljanski Gradis pa je bil boljši za 21 kegljev. K tako dobremu rezultatu je pripomogla izenačenost cele ekipe, saj je bil najslabši rezultat 783 kegljev. Najboljši posamezniki so bili Rodič 843, Hren 839 in Mržak 831 kegljev.

Slabši rezultat je dosegel Pionir na Jesenicah, kjer je podrl samo 6349 kegljev. Nekaterim članom ekipe ni šlo, ter so povprečno dosegli slabše rezultate kot v Kranju. Tokrat je bil junak dneva Mržak Jože, ki je dosegel najboljši rezultat med vsemi štirimi ekipami odličnih 883 kegljev.

Ze prejšnjo nedeljo je v drugem kolu nastopil tudi Razlag iz Brezje, Tekmoval je v Ljubljani in dosegel 5994 kegljev. Najboljši posameznik je bil Kuzmin, ki je dosegel 818 kegljev. Po drugem kolu je Pionir na desetem mestu, Razlag pa je zadnji — dvajseti. V tretjem kolu nastopa Razlag v Kranju

Kvalifikacije za II. zvezno ligo

Igralci in igralkice namiznega tenisa novomeškega Partizana so dosegli že tako kvaliteto, da lahko konkurirajo za vstop v zvezno ligaško tekmovanje. Letos so v Beogradu sklenili, da bodo osnovali prvo in drugo zvezno ligo za članske kombinirane ekipe. V A coni druge zvezne lige bo nastopilo 5 slovenskih in 5 hrvaških ekip. Trije slovenski predstavniki (Ilirija, Fuzinar, in Jesenice) so že določeni, za 4. in 5. člana pa bo v nedeljo, 11. februarja, v Novem mestu (v telovadnici osnovne šole) kvalifikacijsko tekmovanje. Predvidevamo, da bodo na kvalifikacijah nastopili: Mladost iz Kranja, Koper, Maribor ter kočevski in novomeški Partizan. Kot kaže, bosta Maribor in Mladost najverjetneje kandidata za vstop v II. zvezno ligo, precej upanja pa ima tudi kombinirana ekipa novomeškega Partizana. Pričetek tekmovanja bo ob 8. uri.

ČE IMA OTROK VROČINO

V letošnji zimi, ko se vreme in temperatura tako naglo menjavata, marsikateri otrok zboli. V tem primeru naj bo materij termometer najboljši zaveznik. Ne tipajmo otrokovega čela z rokami, češ saj čutim, če ima vročino ali ne! Če bi se dala temperatura ugotavljati s tako z rokami, bi v nobeni bolnišnici ne imeli termometrov.

Če termometer nekaj ur zapovrstjo kaže nad 38 stopinj vročine, se posvetujte z zdravnikom! Otroške bolnišnice ne imajo termometrov. Če termometer nekaj ur zapovrstjo kaže nad 38 stopinj vročine, se posvetujte z zdravnikom! Otroške bolnišnice ne imajo termometrov. Če termometer nekaj ur zapovrstjo kaže nad 38 stopinj vročine, se posvetujte z zdravnikom! Otroške bolnišnice ne imajo termometrov.

ZNOSEN SOPROG

...po uporabi obeh brisačo na obehalnik in je ne odvzre zdaj v sobi, drugič v predsobi ali celo na tla;

...ne prenaša umivalnih potrebnost in ne razliva vode po stanovanju;

...po uporabi zapra predale in vrata pohištva;

...po brizju pospravi svoje potrebnosti;

...uporabljenih britvic ne meče v stranišče;

...ne tlači odpadkov in starega papirja v peč;

...ne nosi bele srajce več dni, če ima v omari svežo;

...ne trosi čigaretnega pepela po stanovanju, temveč v pepelnik;

...ne razmetava časopisov po vsem stanovanju, temveč jih ima vedno na določenem prostoru;

...spoštuje namen predpražnikov!

Šahovsko prvenstvo Novega mesta

Za prvenstvo Novega mesta so borbe vedno bolj zagrizene, presenečen pa ne manjka. Tisu nadaljuje z odlično igro in bo ra turnirju skoraj gotovo osvojil drugo kategorijo. Dosedaj je izgubil samo partijo proti Škeriju. Od srečanj favoritov je treba vsekakor omeniti lepo zmago Bartolja nad Penkom. Bartolj je Penka presenetil že v otvoritvi, ko mu je zalgal ostri in redko igrani letonski gambit. V naslednjem kolu je Bartolj proti Iču ponovno poizkusil z gambitom, tokrat z budimpeštanskim, vendar ni uspel. Iče je osvojil celo točko. Presenetljiv je tudi poraz Kranjca s Potrčem, dan poprej pa je Radovanovič s težavo rešil remi s Kranjcem.

Po osmem kolu sta neporažena samo še Škerij in Radovanovič. Zaradi prekinjenih in odloženih partij stanje na tabeli ni povsem pregledno. Gotovo je le, da bo po odigranih zaostalih partijah na prvem mestu še vedno Škerij, kateremu se lahko neposredno približata samo Sitar in Tisu.

Vrstni red: Škerij 7,5, Sitar in Tisu 5 in 2 odloženih partij, Penko 5 (1), Radovanovič 4,5 (2), Bartolj 4 (1), Matjašič 4. Adamič 3,5 (1), Iče 3,5, Kranje 3 (1) l. t. d.

Novo mesto : Videm-Krško 5,5 : 2,5

Prijateljski šahovski dvoboj med ekipama Novega mesta in Vidma-Krškega se je končal z visoko zmago Novomešanov, čeprav je Videm-Krško po združitvi s šahovskim društvom Senovo nastopilo v močnejši postavi, kot v prejšnjih dvobojih. V treh partijah so zmagali Novomešani, pet partij pa se je končalo neodločeno. Vsi remiji pa so bili rezultati dolgotrajne in ostre borbe. Podrobni rezultati: Škerij — Celjar remi, Radovanovič — Celjar remi, Picek Jure — Levičar remi, Bartolj — Senica Miha 1:0, Kranje — Kmetec remi, Tisu — Rišič 1:0, Gajskič — Dernač 1:0, Adamič — Irač, Senica Jože remi (prvoimenovani so Novomešani).

Slavko Sitar

BALINARJI: predavajte s filmom!

V soboto, 10. februarja, bo v Novem mestu zanimivo predavanje s filmom o zadnjem svetovnem prvenstvu, ki je bilo v Italiji. Predavanje organizira Okrajna balinarska zveza skupno z republiško zvezo, zato da bi se balinanje v našem okraju kvalitetno dvignilo in razširilo še v druge kraje Dolenjske. Predavanje bo v kurilnici ob igrišču Zeelničarja ob 19. uri.

Rezultati prvega kola
SD »13. MAJ« (ONZ) : SD ZELEZNIČAR 2:0 (1457:1420); SD PIONIR : SD CELULOZA 2:0 (1694:1693); SD NOVOLES : SD BORIS KIDRIČ 2:0 (1338:0); SD METLIKA : SD MILAN MAJČEN 2:0 (1141:0); SD SVOBODA KANIZAR : SD TREBNJE 2:0 (1429:0).

VRSTNI RED I. KOLA

1. SD »PIONIR« 2 točki in 1694 krogov, 2. SD »13. MAJ« 2 točki in 1475 krogov, 3. SD SVOBODA KAN. 2 točki in 1429 krogov, 4. SD NOVOLES 2 točki in 1339 krogov, 5. SD METLIKA 2 točki in 1141 krogov, 6. SD CELULOZA 0 točk in 1693 krogov, 7. SD ZELEZNIČAR 0 točk in 1420 krogov, 8.-10. SD MILAN MAJČEN 0 točk in 0 krogov, SD BORIS KIDRIČ 0 točk in 0 krogov, SD TREBNJE 0 točk in 0 krogov.

Uspeh Pionirjevih strelcev

V okviru okrajne strelske lige je dosegla desetčlanska ekipa Pionirja rezultat 1692 krogov. Posamezniki pa so dosegli naslednje rezultate: Kos 183, Zidarek 175, Košir 171, Filipčič in Sepič 170, Krpac in Kopina 168, Dežman 166, Ribič 164 in Pleščič 149.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

UPRAVNI ODBOR

Belokranjske železnicarne in strojne
tovarne »BELT« — ČRNOMELJ

razpisuje delovno mesto

VODJE TEHNIČNEGA SEKTORJA

Pogoji: diplomiran strojni ali metalurški inženir
z najmanj 8-letno prakso na vodilnih delovnih mestih.

Stanovanje zagotovljeno, osebni dohodek po dogo-
voru; selitvene stroške poravnava gospodarska organi-
zacija.

Pismene ponudbe z opisom dosedanjega dela in
kratkim življenjepisom sprejemamo do zaključitve raz-
pisa. Razpis bo zaključen 15. dan po zadnji objavi
v dnevnem časopisju.

Upravni odbor »BELT«

Tedenski koledar

Cetrtek, 8. febr.: Janez
Petek, 9. febr.: Polona
Sobota, 10. febr.: Dušan
Nedelja, 11. febr.: Zvezdana
Ponedeljek, 12. febr.: Damijan
Torek, 13. febr.: Katarina
Sreda, 14. febr.: Valentin

14. febr. angleški film »Veliko
pričakovanje«, predstava v sre-
do ob 19. uri.

PRODAM moderen malo rab-
ljen otroški voziček. Dular,
Šmihelska 7, Novo mesto.
PRODAM Vespo ali zamenjam
za moped. Naslov v upravi li-
sta (179-62).
ENOSTANOVANJSKO HIŠO z
gospodarskim poslopjem in
vrtno na Gomili prodam. In-
formacije: Gomila 6, p. Mir-
na.

SLUŽBO dobi fant, vojaščine
prost. More, Novo mesto, Mu-
zejska 4.
V NAJEM ODDAM hišo z go-
spodarskim poslopjem in vi-
nogradom. Zaposlitev v bli-
žini. Informacije: Jerič, Mali
vrh 7, p. Mirna peč.

Za bratki izgubi dragega mo-
ža, očeta
IVANA HRAPOTA
iz Stranske vasi
se iskreno zahvaljujemo vsem,
ki so ga spremili na njegovi
zadnji poti in mu darovali sve-
tle. Prisrčna hvala vsem!

Zalujoča žena, sin in ostalo
sorodstvo.

Črnomelj, 9. in 11. febr. ital.
barvni film »Heracles«, 13. in
14. febr. češki film »Voleja
jama«.

Dol. Toplice, 10. in 11. febr.
ameriški barvni film »Tetovi-
rana roža«.

Kostanjevica, 11. febr. ame-
riški barvni film »Zbogom
orožje«.

Metlika, 10. in 11. febr. ame-
riški film »Zlata troyanka«, 14.
febr. angleški film »Dnevnik
Are Frank«.

Novo mesto »Krka«: od 9. do
12. febr. ameriški barvni film
»Zadnji vlak iz Gun Hilla«, od
13. do 15. febr. nemški film
»Tuja žena«.

Novo mesto - Dom JLA: od
9. do 11. febr. sovjetski film
»Cisto nebo«, od 12. do 14. febr.
nemški film »Zadnji bo prvi«.

Trebnje: 10. in 11. febr. jugo-
slovenski film »Osmo vrata«,
predstava v soboto ob 19. uri
in v nedeljo ob 14. in 18.30.

GIBANJE PREBIVALSTVA

GRADASKI
MATICNI URAD SPOROČA
Januarja je bila rojena 1 de-
klca.

Poročila sta se: Ludvik Sepa-
her, poljedelec iz Coklavce, in
Ana Rus, poljedelka iz Gor.
Dobravice.

Umri je Janez Rakar, posest-
nik iz Gradca.

METLIŠKI
MATICNI URAD SPOROČA
Od 27. januarja do 1. februarja
ni bilo rojstev.

Poročila sta se: Jože Brodara-
rič, sofer iz Berče vasi, in
Martina Cajnar, učiteljica z
Dol. Suhorja.

Smrti ni bilo.

VINIŠKI
MATICNI URAD SPOROČA
Januarja sta bila izven bol-
nišnice rojena dva dečka.

Poročili so se: Leopold Pu-
heč, mizarški pomočnik iz Gor.
Suhorja, in Ana Kuzma, kmeto-
valka iz Pustega gradca; Mi-
roslav Jaketič, kmetovalec, in
Kristina Balkovec, kmetovalka,
oba iz Zilji.

Umri so: Stefan Brajdič iz
Nove Lipe, star 77 let; Franči-
ška Lovšič iz Vinice, stara 91
let; Mihael Mukavec z Brega,
star 85 let; Marija Spelar iz
Speharjev, stara 65 let, in Eli-

zabeta Gračan iz Kovačjega
grada, stara 64 let.

BREZIŠKI
MATICNI URAD SPOROČA
Januarja ni bilo rojstev iz-
ven bolnice.

Poročili so se: Emil Selko,
krojač iz Brezic, in Marija Krav-
arčič, krojaška pomočnica iz
Drešnje vasi; Alojz Volčanšek,
ključavničar iz Kanade, in Te-
reziya Habinc, poljedelka iz Za-
kota; Alojz Valenčak, trgovski
pomočnik iz Brezine, in Danica
Turšek, uslužbenka iz Zakota.

Umri so: Ivan Godler, čevl-
jar iz Crna, star 69 let; Franc
Hervol, učitelj iz Bukoška,
star 86 let; Martin Riharič,
kmet iz Sentenarta, star 84 let;
Franc Novoselec, upokojenec iz
Brezine, star 66 let; Antonija
Zerjav, učiteljica iz Brezine,
stara 79 let.

BOSTANJSKI
MATICNI URAD SPOROČA
Januarja ni bilo na območju
tukajšnjega matičnega urada ne
rojstev ne porok.

Umri sta: Marija Kuček, go-
spodinja iz Križa, stara 68 let,
in Ana Suhodolčan, upokojen-
ka iz Križa, stara 74 let.

NOVOMEŠKI
MATICNI URAD SPOROČA
Od 29. januarja do 5. februar-

ja je bilo rojenih 18 dečkov in
12 deklic.

Poročili so se: Janez Rozen-
berger, snizar iz Črnomelja, in
Stefanija Klobučar, delavka z
Verduna; Anton Jakše, delavec
z Rakovnika, in Ivka Martinče-
vič-Kramarič, delavka iz Ivanj-
cev; Anton Kostrevec, delavec
iz Vel. Bučine vasi, in Franči-
ška Klobučar, poljedelka z Bo-
ričevega; Stanislav Kralj, kmet
iz Sel pri Zajčjem vrhu, in Re-
zika Radovičević, poljedelka iz
Mihovca; Vincenc Klobučar,
delavec z Verduna, in Terezija
Sega, delavka iz Vel. Orelika;
Libero Pribac, delavec iz Trsta,
in Marija Barborič, gospodinja
iz Zibevoga sela.

Umri je Frančiška Radako-
vič, gospodinja iz Restovega,
stara 53 let.

Iz novomeške
narodnišnice

Pretekli teden so v novomeški
porodnišnici rodile: Ana Levčar
iz Vel. Trna - deklco, Ivica
Gorenec z Rake - dečka, Zinka
Znidaršič iz Ljubljane - dečka,
Marija Furar iz Smalčje
vasi - dečka, Rozalija Pust iz
Ječ - dečka, Angela Brajer iz
Ločne - deklco, Anica Kramarič
iz Stare Lipe - dve deklici,
Marija Grandžič iz Mirne peči
- deklco, Marija Kukman iz
Cegelnice - deklco, Marija
Klobučar iz Stopič - dečka,
Franciška Zakrajšek s Homa -
deklco, Danica Gočič iz Metli-
ke - deklco, Slavka Maleševac
iz Mirne peči - deklco, Marija
Pust z Rožnega vrha - deklco,
Anica Jeselnik iz Stare cerkve
- dečka, Martina Simc iz Irče
vasi - deklco, Boja Trampuž
iz Otočca - deklco, Marija
Pavlanič iz Črnomlja - deklco,
Cvetka Martinšek iz Kanjarice
- dečka, Marija Kerin iz Mekot
- dečka, Jožeta Kotljaž z Vr-
hovega - dečka, Marija Bašelj
iz Gor. Kamenja - dečka, Anica
Maver z Vrtače - dečka,
Marija Kotar iz Spod. Vodla -
dečka, Ana Barič iz Nove Lipe
- deklco, Pepca Kulevič iz
Podgrada - dečka, Terezija
Plut iz Vidošičev - deklco,
Ljudmila Kranjc z Rake - de-

čka, Anica Seničar iz Mačkova-
ca - dečka, Martina Godec iz
Gotne vasi - deklco, Marija
Cvetan iz Cerovca - deklco,
Zlata Hajnar z Jezera - dečka.

Iz brežiške porodnišnice

Pretekli teden so v brežiški
porodnišnici rodile: Lavrecija
Gregl iz Stare vasi - deklco,
Marica Ivanuš iz Prosinca -
deklco, Terezija Cirnski iz
Prilip - dečka, Zdenka Debo-
govič iz Trstenika - dečka,
Zdenka Pasarič iz Zaprešiča -
deklco, Marija Tašič iz Zupe-
če vasi - deklco, Mira Bogovič
iz Prosinca - dečka, Marija
Merslavič iz Mosteca - deklco,
Terezija Omerzo iz Videm-
Kriškega - deklco, Vera Vr-
stovšek z Malega vrha - de-
klco, Krista Barbič iz Videm-
Kriškega - dečka in Marija De-
renda iz Sentenarta - deklco.

Pretekli teden so se ponere-
čili in iskali pomoči v nove-
meški bolnišnici: Zdravko Hri-
bar, sin soferja iz Kočevja, je
padel z balkona in si poško-
doval glavo in obe roki. Julka
Grebenc, gospodinja z Trebel-
nega, je padla in si poško-
dovala levo nogo. Franc Alegro,
kmet iz Gunt, je pri delu v
gozdu padel in si poško-
doval glavo. Mirko Janežič, sin
čevljarja iz Hrastulj, je padel s
kozolca in si poško-
doval glavo in desno nogo. Alojz
Knez, delavec iz Zg. Vodla, je
padel in si poško-
doval levo nogo. Anjo
Juršič, gospodinja iz Igljenka,
je moč pretepel in ji poško-
doval glavo. Marija Suster, delav-
ka iz Rudnika, si je pri delu
poškodovala prste desne roke.
Janez Zagar, delavec iz Gor.
Stare vasi, se je na peči opekel.

Brežiška kronika nesreč

Pretekli teden so v brežiški
srečli in iskali pomoči v bre-
ziški bolnici: Stefan Grile, ru-
dar s Senovega, si je pri pad-
cu poško-
doval desno roko. Ste-
fan Bogovič, delavec iz Savske-
ga Marofa, je padel s kolesa in
si poško-
doval glavo.

OBJAVE - RAZPISI -

Razpis kmetijskega posestva »BARJE«

Kmetijsko posestvo »Barje«,
obrat Vrsto pri Vrhniki, sprej-
me v stalno zaposlitev
DVA DELAVCA
za krmiljenje živine.
Stanovanje je na razpolago.
Nastop službe takoj ali po do-
govoru. - Zaželen je zakonski
par.

Razpis Gostinskega podjetja Žužemberk

GOSTINSKO PODJETJE ŽU-
ZEMBERK išče
kvalificirano ali polkvalifici-
rano KUHARICO,
veščo kuhe v gostinskih obra-
tih. Samako stanovanje zagot-
ovljeno. Plača po pravilniku.
Ponudbe pošljite na upravo
podjetja! Nastop službe takoj
ali po dogovoru.

Razpis o prodaji inventarja v novomeški bolnišnici

SPLOSNA BOLNIŠNICA V
NOVEM MESTU odprodaja za-
radi reorganizacije na ekono-
miji in prevzemanem parku:
gumi voz in dva srednježetka
voza
več sani razne teže
kosilnico
čistilnik za žito - pajtel
več raznovrstnih plugov in
bran

dva konja z opremo
kotel za žganjekuho
več sodov od 80 do 1200 l
nekaj bencinskih in električ-
nih motorjev
telefonske centrale Schrank.
Razen ravednega je v pro-
daji razno orodje in posoda.
Odprodaja bo 12. februarja ob
9. uri na ekonomiji bolnišnice
v Kandiji. Prednost nakupa
imajo zdruge, državna posest-
va, podjetja in ustanove, po
10. uri pa vsi ostali zainteresenti.

Razpis o prodaji avtomobilov

PREHAMBENA INDUSTRI-
JA »BELSAD« V ČRNOMELJU
proda dva osebna avtomobila:
osebni avtomobil FIAT 1100,
tip 1938
osebni avtomobil znamke RE-
CORD OLYMPIA 1953.
Licitacija bo 15. februarja 1962
za gospodarske organizacije in
ustanove do 14. ure, od takrat
dalje pa bodo lahko kupovali
tudi zasebniki.

Razpis novomeške KERAMIKE

Delavski svet podjetja »Ke-
ramika« v Novem mestu raz-
pisuje mesto
RACUNOVODJE ali
RACUNOVODKINJE.
Plača po dogovoru. Nastop
službe takoj ali po dogovoru.
Pismene ali osebne ponudbe na
upravo podjetja.

NESREČE

Z BLATNE CESTE V JAREK

28. januarja se je v Dobruški
vasi z osebnim avtomobilom
prevrnil Dobromir Vajda iz
Zagreba. Ko se je izognil parki-
ranemu vozilu, ga je z blatne
ceste zaneslo v cestni obrok.
Škod je 60.000 din.

SPOLZKA CESTA V GOTNI VASI

Avgušt Hrast iz Grosuplja se
je 29. januarja dopoldne z oseb-
nim avtomobilom pripeljal po
cesti v Gotni vasi in se na
spolzki cesti zaletel v vprežni
voz. Voznik vprežnega voza
Anton Stih iz Gotne vasi ni
vozil pravilno. Na obeh vozilih
je za 40 tisočakov škode.

TRIKRAT V POLJANSKEM KLANCU

30. januarja je voznik oseb-
nega avtomobila Janko Slabe iz
Ljubljane pripeljal po avto-
mobilski cesti na poljanski klan-
ec. Ko je srečeval osebni av-
tomobil iz Ljubljane, ki je vie-
kel za seboj neko polkvarjeno
vozilo, je tik za njim pripeljal
osebno vozilo z italijansko dr-
žavljanjo Branko Agneletto iz
Trsta. Italijanska državljanka
je zavrla, kakor jo je zaneslo
v Slabeto vozičo. Na vseh av-
tomobilih je za 140.000 dinarjev
škode.

ZASNEŽENA CESTA V GMAJNI

1. februarja sta se na zasne-
ženi cesti III. reda v Gmajni
pri srečanju poškodovala »Kre-
menov« tovornjak in avtobus
podjetja »Gorjanci«. Na avto-
busu je škoda za 10 tisočakov.

PREOZKA CESTA IN NEPREGLEDENI ZAVOJ

2. februarja sta se pri Zaloki
srečala tovornjak, ki ga je vo-
zil Karel Antončič iz Irče vasi,
in avtobus, ki ga je sofarjal An-
ton Mautsar, tudi iz Irče vasi.
Do nesreče, ki je veljala obe
vozili 80.000 din, je prišlo na
zasneženi in preozki cesti na
nepreglednem ovinku v gozdu.

PREKUCLJAJ V ZAVOJU

2. februarja zjutraj je prišlo
na avtomobilski cesti pri Med-
vedjeku do lahke nesreče. An-
ton Matjažič iz Ljubljane je

hotel v ovinku prehiteti tovrn-
njak s prikolico. V tistem trenu-
tku je iz nasprotne strani
pripeljal avtobus. Matjažič je
zavrl, na poledelni cesti pa
ga je zaneslo na cestni obrok,
kjer se je vozilo prevrnilo.
Škode je za 50.000 din.

NE VOZI TIK ZA DRUGIM VOZILOM!

Pri Dobruški vasi se je 3. fe-
bruarja Miloš Rožin iz Zagreba
z osebnim avtomobilom zaletel
v osebno vozilo Jaroslava Pa-
loviča, ki je vozil pred njim
in nenadoma ustavil na avto-
mobilski cesti. Na obeh vozilih
je škoda za 110.000 din.

GOSENIČAR-VLAČILEC POGOREL

V noči med 2. in 3. februar-
jem je na Pendiševki na Gor-
jancih zgorel goseničar-vlačilec
za hlovdovno. Kakor so zvedeli,
je Franc Šašek, ki je s strojem
upravljaj, zvečer kuril poleg
vlačila, da bi mu potem laže
vžgal motor. Preder je odšel v
baraklo, pa ognja ni pogasil,
zato se je goseničar vžgal.

PADEL JE POD VLAK

3. februarja je potniški vlak
povozil 28-letnega Muharema
Puškarja, ki je bil doma nekje
iz Bosne, stanoval pa je v Lju-
bljani. Ponorečnemu so kote-
sa odrezali obe nogi pod ko-
lenom. Domnevaajo, da je Pu-
škar med vožnjo preskakoval
iz vagona v vagon in padel.
Zdaj se zdravi v breziški bol-
nišnici.

TRCENJE V SENTENARTU PRI BREZICAH

3. februarja sta se pri sreča-
nju na železniškem prehodu za-
letela z osebnimi vozili Ferdo
Dobravac iz Ljubljane in Jože
Pinterič iz Arnovih sel. Na vo-
zilih je škoda za okrog 50.000 dinar-
jev škode.

Pozdravite svojce v tujini z Dolenjskim listom! - Hvaležni vam bodo za pozornost!

TRGOVINSKA ZARNICA ZA OKRAJ NOVO MESTO

razpisuje delovno mesto

strokovnega tajnika za blagovni promet

Pogoji: diplomiran eko-
nomist ali srednješolska izobrazba
in 5 let prakse
ali: nižješolska izobrazba
in 8 let prakse na poslo-
vodskih ali vodilnih me-
stih v trgovski stroki.
Prijave pošljite na OTZ
Novo mesto do 15. fe-
bruarja 1962.

SPOSOBNO PRODAJALKO ŽIVILSKE STROKE

išče prodajalna

»DELIKATESA« V NOVEM MESTU

Plača po učinku. - Na-
stop službe po dogovoru.
Prosilke naj se osebno
predstavijo v prodajalni
»Delikatessa«, Glavni trg 14

BORCEM XV. BELOKRANJSKE BRIGADE!

V letu 1963 bo 20. obletnica ustanovitve XV. belo-
kranjske brigade. Prosim vse preživle borce, da mi
sporočijo: podatke o prihodu v brigado (datum),
koliko časa so bili v brigadi, funkcije, ki so jih
imeli, skratka vse, kar je v zvezi s XV. brigado.
Prosim tudi za imena tovarišev, ki se jih spomi-
njate. Po možnosti priložite fotografije in dokumen-
te, ki jih hranite. To vam bomo vrnili, potrebujemo
pa za podatke v dokumentarni knjigi, ki naj bi
izšla ob obletnici ustanovitve te brigade. Pisite na
naslov:
Rudi Pušenjak-Uragan, Mokro polje 5, p. Sent-
jernej pri Novem mestu.

SPORED RADIO LJUBLJANA

Vsa kdan: poročila ob 5.05,
6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 15.00,
17.00, 19.30, 22.00 in 24.00. Pisan-
je glasbeni spored od 5.00 do 8.00.
PETEK, 9. FEBRUARJA: 8.05
Popevke se vrstijo - 9.25 Kotiček
za mlade ljubitelje glasbe -
11.00 Slovenske narodne v
zborovski prireditvi - 12.05 Ve-
seli planšarji - 12.15 Radijska
knečka univerza - dr. France
Ločnikar: Znanstvena dogma-
nja v praščeriji - 13.30 Kvintet
bratov Aversnik - 14.05 Ra-
dijska šola za nižjo stopnjo -
15.45 Jezikovni pogovori - 17.05
Portreti iz stare italijanske
glasbe - 18.10 Pesmi in plesi iz
Haitija - 18.45 Iz naših kolek-
tivov - 20.30 Glasbeno kramlja-
nje - 21.00 Veseli ritmi - 21.15
Oddaja o morju in pomorska-
kih - 23.05 Plesna glasba.
SOBOTA, 10. FEBRUARJA: 8.05
Poštarček v mladinski glasbeni
redakciji - 8.55 Radijska šola
za nižjo stopnjo - 9.25 Iz Ver-
dunje Travlate - 11.15 Angli-
ščina za mladino - 12.05 Slo-
venske narodne poje Roman
Petrovčič - 12.15 Kmetijski na-
svet - inž. Tone Zoro: Najvaž-

- Evgen Arcon: Ekološki in
ekonomski pogoji za proizvod-
njo češenj - 14.00 Zvočni ka-
leidoskop - 14.35 Naši poslu-
šalci čestitajo in pozdravljajo
- 7.05 55 minut za ljubitelje
operne glasbe - 18.10 Tega ne
slišite vsak dan - 18.45 Radijs-
ka univerza: Tehnika se uči
od živali - 20.10 Koncert sim-
foničnega orkestra RTV Ljub-
ljana - 22.15 Glasbena skrinja
- 23.05 Plesni orkester RTV
Ljubljana.

TOREK, 13. FEBRUARJA: 8.05
Zenski zbor »France Prešeren«
iz Kranja - 8.55 Radijska šola
za srednjo stopnjo - 9.25 Spo-
red opernih arij z našimi pev-
ci - 10.15 Izberite melodijo tedna
- 11.15 Utrjujte svojo an-
gličščino - 12.05 Trio Avgusta
Stanka - 12.15 Kmetijski na-
svet - Emma Gabrovšek: Go-
spodarstvo z zasebnimi gozdo-
vi po kmetijskih združenjih -
14.05 Radijska šola za višjo
stopnjo - 15.30 v torku na svi-
denju - 17.05 Ura Beethoven-
ove glasbe - 18.10 Kotiček za
mlade ljubitelje glasbe - 19.05
Veliki zabavni orkesteri tega
tedna - 20.30 Radijska igra
»Primer Mihaela Zazmerom« -
23.20 Plesna glasba in popevke.

SREDA, 14. FEBRUARJA: 8.05
Malo glasbene astronomije -

8.55 Pisani svet pravilije in
zgodb - 11.25 Zabavni vrtljak
vsega za vsakogar - 12.15 Ra-
dijska kmečka univerza - Jože
Kregar: Črpanje vode in kro-
ženje v rastlini - 13.50 Koroške
narodne v prireditvi Luka Kr-
molca - 14.05 Radijska šola za
srednjo stopnjo - 15.20 Pri
skladateljku Vilku Umkarju -
17.05 Soferjem na pot - 18.45
Ljudski parlament - 19.05 Od
polke do calypsa - 20.00 Mali
koncert zabavnega orkestra RTV
Zagreb - 21.00 Naš variete -
22.15 Po svetu jazza - 23.05 So-
dobna glasba z obeh strani At-
lantika.

CETRTEK, 15. FEBRUARJA: 8.20
Orkester Mantovani - 8.55
Radijska šola za višjo stopnjo
- 9.25 Slovenske popevke -
11.15 Ruski tečaj za začetnike
- 11.30 Pri starih čeških moj-
stvih - 12.15 Kmetijski nasveti
- inž. Jože Korošec: »Na kaj
moramo paziti pri setvi detelj
in travnih detelj« - 13.30 Pi-
sani zvočki z Dravskega polja -
13.50 Majhni zabavni ansambli
- 14.35 Naši poslušalci čestitajo
in pozdravljajo - 15.30 Turisti-
čna oddaja - 17.05 Koncert po
željah poslušalcev - 18.45 Kul-
turna kronika - 20.00 Cetrtek
večer domaćih pesmi in nape-
vov - 23.05 Plesna glasba.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL in
Okrajni odbor SZDL v Novem mestu - IZDAJATEL-
SKI SVET: Milan Baškovič, Tone Gošnik, inž. Davorin
Gros, inž. Jože Legan, Franc Molan, prof. Ema Muser,
Maks Pogačar, Miran Simič, prof. Tone Trdan, Janez
Vitkovič in Viktor Zupancič.
UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni
in odgovorni urednik), Miloš Jakopec, Drago Kastelic
in Ivan Zoran.
IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 20 dinarjev
- Letna naročnina 900 dinarjev, polletna 450 dinarjev;
plačiljiva je vnaprej. Za izmenstvo 1800 dinarjev -
Tekoči račun pri podr. Narodne banke v Novem mestu
606-11-3-24 - NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE:
Novo mesto, Glavni trg 3 (vhod iz Dilančeve ulice) -
Poštni predal: Novo mesto 33 - TELEFON št. 127 -
Rokopisov in fotografij ne vračamo - TISKA: Cas-
pisno podjetje »DELO« v Ljubljani.